

نیزه

Noise

نشریه تخصصی برق و الکترونیک ECA سال دوم شماره ۱ آبان - ۹۷

پروژه تنظیم دمای گلخانه

وداع با لامپ های رشته ای

مبانی اسیلاتورهای کوارتز

ملراحی و شبیه سازی شبکه تطبیق امپدانس

اصول کاربرد سلول های خورشیدی

www.Noisemagazine.ECA.ir

صفحه

فهرست مطالب :

۲	نوآوری در ترانزیستورهای دیجیتال گرافن
۴	پریوب جریان جدید
۶	کاهش هزینه سلول های خورشیدی و تاج اسکرین
۸	آلتراسونیک = شارژ بیسیم
۱۰	طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگاهرتز
۲۴	پروژه تنظیم دمای گلخانه
۳۲	فاصله سنج دیجیتال با مادون قرمز
۳۸	معرفی فیلترها
۴۴	کارایی ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا در سیستم قدرت
۵۲	وداع با لامپ های رشتہ ای
۵۸	مبانی اسیلاتورهای کوارتز
۶۲	اصول کاربرد سلول های خورشیدی جهت تامین انرژی در ساختمان
۷۰	جرج سیمون اهم
۷۲	Development of brain signal processing interface software for Trackit LabVIEW

نیوز نایز

مجله تخصصی برق و الکترونیک نویز
سال دوم - شماره ۱۰ - آبان ۱۳۹۰

صاحب امتیاز : وب سایت تخصصی برق و الکترونیک ECA
www.ECA.ir

سردیب: امیرعلی بلورچیان

مدیر اجرایی: فرشاد اکرمی

سرپرست مترجمین: حامد پورآزاد

ویراستار: بهزاد سلمانی

مترجمین: علیرضا صمدی، پویا تیموریان، بهزاد سلمانی، جواد باوقار
www.Noisemagazine.ECA.ir

منشور مجله نویز الف - معرفی

ماهانامه نویز، نشریه‌ای است علمی، خبری، آموزشی که با تکیه بر خلاقیت و نوآوری کارشناسان ایرانی و انجام کار گروهی آنان به مخاطبان خود کمک می‌کند تا نیازهای خود را در شکل مکتوب در این نشریه محقق شده بیابند.

ب - اهداف

۱- پیشبرد فرهنگ علم گرایی در کشور
۲- ایجاد روحیه تلاش و امید در نسل جوان
۳- توسعه کمی و کیفی روزافزون به سوی نشریه‌ای وزین، فراگیر و کم اشکال

۴- اطلاع رسانی به روز علوم مرتبط

ج - اصول و ارزش‌ها ۱- احترام به مخاطب

۲- راستی در گفتار و رفتار میان دست اندر کاران نشریه
۳- تلاش مستمر برای بهبود

۴- استفاده از پتانسیل موجود در قشر تحصیل کرده کشور

د - حوزه‌های فعالیت (موضوعات کلیدی)

۱- آموزش مبانی علوم برق و الکترونیک

۲- آشنایی با تکنولوژی‌های نوین دنیای فناوری

۳- طراحی مدارات آنالوگ و دیجیتال

۴- آموزش و معرفی نکات کاربردی پردازندۀ ها

۵- مدارات مجتمع

۶- آموزش کاربردی نرم افزارهای تخصصی

۷- سیستم‌ها و مدارات مخابراتی

۸- سیستم‌های قدرت

۹- معرفی مشاهیر برق

۱۰- موارد کاربردی و عملی علم الکترونیک

۱۱- بخش‌های متنوع مرتبط با موضوعات برق و الکترونیک

* استفاده از مقاله‌های مجله، با ذکر مأخذ و رعایت حقوق نویسنده بلامانع است.

* مجله نویز آماده دریافت آثار و مقالات ارسالی متخصصین و مهندسین است.

* لطفاً مقاله‌های خود را بصورت تایپ شده به همراه ضمیمه عکس‌های مورد استفاده ارسال نمایید.

* نشریه در ویرایش و اصلاح مطالب رسیده، آزاد است.

* چنانچه مطلب ارسالی ترجمه است، کپی اصل آن را ضمیمه نمایید.

صندوق پست الکترونیکی مجله : noisemagazine.eca@gmail.com

تحقیقان در حال پیشرفت برای درست کردن ترانزیستورهای دیجیتال با استفاده از موادی به نام گرافن هستند، که به صورت بالقوه باعث گریز از این تفکر می شود که نمی توان به طور چشمگیر مواد مورد استفاده در کامپیوترها و لوازم الکترونیکی مصرفی را محدود کرد.

گرافن یک تک اتم با لایه ضخیمی از کربن است که هادی جریان الکتریسیته با مقاومت کم یا تولید گرمایی باشد. پس از کشف آن در سال ۲۰۰۴ (که یک جایزه نوبل در فیزیک به همراه داشت) به عنوان یک جایگزین مناسب برای سیلیکون شناخته شد که می تواند منجر به ساخت دستگاه های فوق سریع با مدارات ساده و همچنین ساخت ارزان تر آن شود. با این حال، تحقیقات نشان داده اند که ارزش گرافن در سال های اخیر به دلیل نداشتن باند گپ (band gap) که یک نوع خصیصه برای ترانزیستورها به منظور خاموش و روشن کردن است، برای برنامه های کاربردی دیجیتال کاهش یافته است.

Purdue دانشجوی دکترای دانشگاه Hong-Yan Chen می گوید: این حقیقت که گرافن یک ماده قادر باند گپ موجود در طبیعت می باشد سوالات زیادی را راجع به مفید نبودن آن برای کاربردهای دیجیتال بوجود آورده است.

الکترون ها در نیمه هادی هایی همانند سیلیکون در دو سطح انرژی معروف به باند ظرفیت و هدایت وجود دارند. شکاف انرژی بین این دو سطح، باند گپ نام دارد. وجود باند گپ مناسب به ترانزیستور این توانایی را می دهد که خاموش و روشن شود، که این امر به مدارات دیجیتال اجازه می دهد که اطلاعات را به صورت کدهای باینری متخلک از صفرها و یک ها ذخیره کنند.

Chen یک تیم از تحقیقان را برای ساخت گرافن اینورتر (یک بلوک ساختمان اصلی از ترانزیستورهای دیجیتال) رهبری کرده است. تحقیقان دیگری نیز گرافن اینورتر هایی طراحی کرده اند، ولی آن ها باید در دمای ۷۷ درجه کلوین که معادل با منفی ۱۹۶ درجه سلسیوس (منفی ۳۲۰ درجه فارنهایت) عمل کنند.

نوآوری در ترانزیستورهای دیجیتال گرافن

galaxyfalconry@gmail.com

مترجم: جواد باوقار

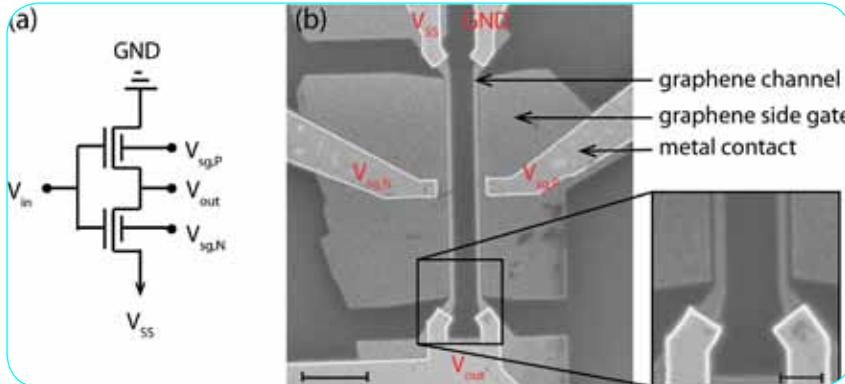
Chen که در حال همکاری با Joerg Appenzeller پروفسور مهندسی برق و کامپیوتر و مدیر علمی نانو الکترونیک مرکز نانو تکنولوژی Purdue's Birck است، می گوید: این امر بسیار مهم خواهد بود، اگر می توانستیم از گرافن در کاربردهای دیجیتال استفاده کنیم.

تحقیقان purdue اولین افرادی اند که سعی بر تولید گرافن اینورتر هایی دارند که در دمای اتاق کار می کنند و بهره بزرگتر از یک دارند، که یک نیاز پایه برای الکترونیک دیجیتال است که ترانزیستورها را قادر به تقویت سیگنال ها و همچنین کنترل سویچینگ از صفر به یک می کند. یافته ها در یک مقاله با عنوان "Complementary-Type Graphene Inverters Operating at Room-Temperature" به طور تفصیل در کنفرانس دستگاه پژوهشی در ژوئن ۲۰۱۱ در سانتا باربارا، کالیفرنیا آمده است.

تا کنون ترانزیستور گرافن فقط برای برنامه های تخصصی کاربردی به عنوان تقویت کننده برای تلفن های همراه و سیستم های نظامی عملی بوده است. با این حال، اینورتر های جدید نشان دهنده یک گام در جهت یادگیری چگونگی استفاده از این مواد برای ایجاد ترانزیستور گرافن، برای

نوآوری در ترانزیستورهای دیجیتال گرافن

گسترده تر کردن برنامه های کاربردی دیجیتال است که شامل کامپیوتر ها و لوازم الکترونیکی مصرفی هستند. برای تولید قطعات الکترونیکی، سیلیکون با ناخالصی های آشته می شود، تا خواص نیمه هادی بودن آن تغییر کند. این گونه «دوپینگ» به راحتی قابل اعمال به گرافن نیست. با این حال محققان به صورت بالقوه توانستند این مشکل را با توسعه «دوپینگ الکترواستاتیک» حل کنند که این امکان را برای گرافن اینووتر بوجود می آورد تا از ویژگی های سیلیکون اینووتر تقلید کند. دوپینگ را می توان با تغییر ولتاژ، که محققان را قادر به تست سطح دوپینگ می سازد، تغییر داد. Chen می گوید که این روش به ما امکان پیدا کردن یک نقطه مناسب برای کار با دستگاه را می دهد. کار های بیشتر برای ادغام نمونه اولیه به گرافن عملی، برای برنامه های کاربردی دیجیتال نیاز خواهد بود. این پژوهش در مرکز نانوتکنولوژی Purdue's Discovery Park Birck در انجام شده است.

محققان در حال پیشرفت برای درست کردن ترانزیستور های دیجیتال با استفاده از موادی به نام گرافن هستند، که به صورت بالقوه باعث گریز از این تفکر می شود که نمی توان به طور چشمگیر مواد مورد استفاده در کامپیوتر ها و لوازم الکترونیکی مصرفی را محدود کرد. این تصویر کامپوزیت شماتیک مدار از نوع جدیدی از گرافن اینووتر را نمایش می دهد. یک بلوک ساختمان اصلی در ترانزیستورهای دیجیتال (تصویر چپ) و اسکن تصاویر میکروسکوپ الکترونی از دستگاه ساخته شده را در شکل روبرو می بینیم.

<http://www.sciencedaily.com>

منبع :

PIC USB PROGRAMMER

جهت استفاده از میکروکنترلرهای PIC ساخت شرکت میکروچیپ شما به یک پروگرامر احتیاج خواهد داشت . روش های متعددی علت کم بودن موارد مصرف دیگر بر روی رایانه های سخنچی نصب نبوده و حتی بر روی رایانه های همراه نیز دیگر وجود نداشته و شما می بایست با خرید وسایل جانبی این پورت ها را نصب نمایید . ولی در عوض بر عدد پورت های USB موجود بر روی رایانه ها افزایش یافته و امروزه رایانه ای بدون پورت USB موجود نمی باشد. این پروگرامر نیز بر اساس تکنولوژی USB طراحی گشته و به این معنی بوده که شما می توانید در هر رایانه از آن استفاده کنید. در زیر خلاصه ای از مزایای این پروگرامر لیست شده است.

Device Programming Support

- PIC10
- PIC12
- PIC16
- PIC18
- PIC24
- dsPIC30
- dsPIC33
- PIC32
- KEELOQ® HCS
- 11 Series Serial EEPROM
- 24 Series Serial EEPROM
- 25 Series Serial EEPROM
- 93 Series Serial EEPROM
- MCP250xx CAN

USB2.0 پورت های با همانگی با پورت DIP از طریق یک زیف سوکت توانایی پروگرام نمودن تمامی میکروکنترلرهای PIC با بسته بندی DIP

پشتیبانی از طریق نرم افزارهای مورد تأیید شرکت میکروچیپ

بدون نیاز به تغذیه خارجی (تغذیه از طریق پورت USB) سوکت iCSP به منظور پروگرام کردن انواع میکروکنترلرهای pic خارج از پروگرم DETECT

قابلیت شناسایی و Firmware به صورت خودکار قابلیت پروگرام کردن میکرو های ۳,۳ ولتی

بدون نیاز به نصب درایور سازگاری با تمامی سیستم عامل ها (Linux/Mac OS X /Windows)

دارای لایه محافظه زیر بورد

۱۲ ماه گارانتی تعویض

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/620.php>

پروب جریان جدید، جریان را در مسیرهای برد مدار چاپی می سنجد

pooya_b150@yahoo.com

مترجم : پویا تیموریان

یک پروب جریان ابتکاری برای سنجش جریان در برد مدار چاپی طراحی کرده است. Aim I-prober520 TTi موقعیتی است که از تکنولوژی ثبت شده برای سنجش جریان در یک هادی، بدون نیاز به عبور جریان هادی از میان پروب ها یا جریان پیدا کردن از یک مقاومت شانت که از روش های گذشته می باشد استفاده می کند.

پروب جریان با حسن کردن میدان مغناطیسی بسیار نزدیک به مدار عمل می کند. از آنجاییکه شدت میدان به نسبت مجدور فاصله کاهش می یابد فاصله بین مدار و حسگر برای رسیدن به حساسیت بالا می باشد. برای ساخت یک پروب جریان کابردی، I-prober 520 از یک مغناطیس سنج مینیاتوری ثبت شده که در دانشگاه کمبریج توسعه پیدا کرده است استفاده می کند. این قطعه مینیاتوری دارای نویز کمتر و پهنای باند بیشتری نسبت به مغناطیس سنج سنتی می باشد.

I-prober 520 یک پروب کوچک دستی برای استفاده در یک اسیلوسکوپ است. زمانیکه نوک عایق پروب بر روی مدار چاپی قرار می گیرد، جریان عبوری در مدار قابل حس و سنجش می باشد. پروب یک پهنای باند ۵ مگا هرتز DC و یک محدوده متغیر از ۱۰ میلی آمپر تا ۲۰۰ ولت و در نوع اول تا ۳۰۰ ولت ایمن می باشد و قابلیت اتصال به انواع اسیلوسکوپ را دارد.

این پروب می تواند در قطعات سربی و یا هر هادی دیگری، به خوبی سنجش جریان در مدار چاپی، استفاده شود. کاربرد جالب دیگر آن اندازه گیری جریان های سطوح زمین می باشد. جائیکه آن می تواند جریان های مداری، نقاط تداخلی و نقاط گرم را برای بهینه کردن طراحی، پیدا کند. Aim I-prober 520 با یک جعبه کنترل و کالیبره کننده، منبع تغذیه و یک مجموعه مارپیچی قابل اتصال برای تبدیل به یک پروب جریان حلقه بسته مغناطیسی قدیمی عرضه می شود.

برد آموزشی NXP ARM LPC1768

برد آموزشی Cortex-M3 LPC1768 بر اساس LPC1768 متعلق به شرکت NXP بوده که بر اساس هسته نسل دوم میکروکنترلرهای ARM طراحی گشته است. این هسته برای کاربردهای سیستم های نهفته (embedded) در سرعت های بالا، توان مصرفی کم و پردازش ۳۲ بیتی طراحی گشته است. از جمله اهداف طراحی این نسل از پردازنده ها می توان به مصارف اندازه گیری، ارتباطات صنعتی، کنترل موتورهای صنعتی، سیستم های هوشمند و رباتیک اشاره نمود.

برد آموزشی Cortex-M3 LPC1768 دارای پروگرامر آنبرد (On Board) Jlink (جیلینک) بوده و از تجهیزات USB2.0 و ۲ اینترفیس CAN و همچنین RS-485 پشتیبانی می کند. CD این برد حاوی مثال های آموزشی بسیار زیادی جهت فرآیند کامل میکروکنترلرهای ARM سری LPC17XX می باشد.

NXP ARM LPC1768 DevBoard Cortex-M3 3.2"touchscreen LCD,with JLink V8 On board

Features:

- Powerful MCU core: Cortex-M3
- processing rates of up to 100MHz, and includes a support eight areas of memory protection unit (MPU)
- Built-in Nested Vectored Interrupt Controller (NVIC)
- 512KB on-chip Flash program memory, to support in-system programming (ISP) and In-Application Programming (IAP)
- 64KB SRAM for high-performance CPU through the instruction bus, system bus, data bus access
- AHB multi-layer matrix with 8-channel general purpose DMA controller (GPDMA)
- support the SSP, UART, AD / DA, Timer, GPIO, etc., can be used for memory to memory transfers
- standard JTAG test / debug interface and debug serial line and serial line tracking port options
- Emulation trace module supports real-time tracking
- 4 low-power modes: sleep, deep sleep, down, deep power-down
- single 3.3V power supply (2.4V - 3.6V)
- non-maskable interrupt (NMI) input
- On-chip integrated power-on reset circuit
- built-in system tick timer (SysTick), easy operating system migration.

A wealth of on-board resources:

- 2-way RS232 serial interface (using the straight-through serial cable, serial port support them all the way ISP download)
- 2 Road, CAN bus communication interface (CAN transceiver: SN65VHD230)
- RS485 communication interface (485 transceiver: SP3485)
- RJ45-10/100M Ethernet network interface (Ethernet PHY: DP83848)
- DA output interface (USB sound card can do experiments on-board speaker and speaker output driver)
- AD input (adjustable potentiometer input)
- color LCD display interface (which can take 2.8-inch or 3.2-inch color TFT 320X240)
- USB2.0 Interface, USB host and USB Device interface.
- SD / MMC card (SPI) interface (available with FAT12, FAT16, FAT32 file system)
- IIC Interface (24LC02)
- SPI serial FLASH interface (AT45DB161D)
- 2 user keys, 2 function keys and INT0 Reset button, 8 LED lights
- 1 Five keys to enter the joystick (Joystick)
- serial ISP download (no need to set jumpers), the standard JTAG download, simulation debugging interface.
- integrated USB emulator: emulator debug features such as online support, support KEIL, IAR and other mainstream development environment.
- optional external 5V power supply or USB 5V input supply.
- leads all the IO, user-friendly external circuit to the secondary development of other applications.

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/853.php>

مترجم: علیرضا صمدی

alireza2s2003@gmail.com

کاهش هزینه های تاچ اسکرین و سلول های خوشیدی با استفاده از فیلم های مسی

نانو سیم های مسی ممکن است در آینده به یک صفحه نمایشگر جلوی شما منتقل شود. این ساختارهای جدید نانو پتانسیل، باعث کاهش هزینه های نمایش اطلاعات روی تلفن ها، e-reader ها و i-pad می شوند و می توانند به مهندسین در ساخت سلول های خورشیدی الکترونیکی بهدبود یافته تاشو کمک کنند.

شیمی دان مشهور بن وایلی و دانشجوی فارغ التحصیل وی تکنیکی را برای جمع آوری اتم های مس درون آب به صورت بلند، طولانی، بسیار کوچک و نانو سیم های ضد ضربه طراحی کرده اند. در این قسمت نانو سیم ها شفاف شده و دارای فیلم های رسانا شده و بر روی شیشه یا پلاستیک سوراخ می شوند.

تحقیقات جدید نشان می دهد که فیلم های نانو سیمی مسی همان خصوصیات سیم های مورد استفاده در قطعات الکترونیکی و سلول های خورشیدی را دارا هستند اما از نظر ساخت هزینه کمتری دارند.

نتایج این تحقیق در تاریخ ۲۳ سپتامبر در مجله "عناصر پیشرفته" به چاپ رسید. فیلم هایی که پیکسل های الکترونیکی را به چاپگر ها منتقل می کنند از اسکرید قلع ایندیوم (ITO) ساخته شده اند. این فیلم ها به شدت شفاف هستند و اطلاعات را به خوبی منتقل می کنند اما فیلم های ITO از طریق یک فرایند که هزاران بار کوچکتر از چاپ یک روزنامه کوچک است باید از بخار آن خارج شود و زمانی که ITO ها درون محفظه جاسازی می شوند به راحتی می شکنند. همچنین ایندیوم یک عنصر زمینی گران قیمت است که نزدیک به ۴۰۰ دلار در هر کیلوگرم قیمت دارد.

وایلی می گوید این مشکلات باعث شده که جهان به فکر عناصر ارزان تری باشد که همانند مرکب در سرعت بیشتر و با قیمت کمتر به صورت فیلم های رسانای شفاف چاپ شوند.

یک جایگزین برای فیلم های ITO استفاده از مرکب دارای نانو سیم های مسی است. با اینکه اولین تلفن ساخته شده از نانو سیم های نقره ای امسال رونمایی می شود اما نقره نیز همانند ایندیوم عنصر گران قیمتی است که به ازای هر کیلوگرم ۱۴۰۰ دلار قیمت دارد. در حالی که مسی هزاران برابر بیشتر و در دسترس تراز نقره است و نزدیک ۱۵۰ برابر ارزان تر از آن یعنی به ازای هر کیلوگرم تنها ۹ دلار قیمت دارد.

در سال ۲۰۱۰ وایلی و دانشجوی فارغ التحصیل وی آرون راتمن نشان دادن که امکان فرم دادن یک لایه نانو سیم مسی بر روی شیشه به منظور تولید فیلم های رسانای شفاف وجود دارد.

کاهش هزینه های تاچ اسکرین و سلول های خوشیدی با استفاده از فیلم های مسی

وایلی می گوید در آن زمان به این خاطر که سیم ها به اندازه کافی برای کارهای عملی مناسب نبود. این راه جدید برای رشد نانو سیم ها و کشیدن آنها بر روی سطح شیشه ای مشکل ضربه زنی را از بین می برد. همچنین او و راتمنل یک نانو سیم جدید برای نگهداری رسانایی و فرم سیم در زمان کشیده شدن آن طراحی کرده است که در مقایسه با فیلم های ITO هزار برابر آزاد تر و حفاظت شده تر در مقابل رسانایی و شکنندگی ساختمان آن است.

وایلی می گوید قیمت کم، عملکرد بالا و انعطاف پذیری نانو سیم های مسی آنها را تبدیل به یک انتخاب حتمی برای استفاده در نسل بعدی سلول های خورشیدی و نمایشگرهای می کند. وی یک کمپانی با نام NanoForge در سال ۲۰۱۰ به منظور ساخت نانو سیم های مسی برای اهداف تبلیغاتی تاسیس کرد.

در سال ۲۰۱۱ از طرف موسسه IDEA در کارولینای شمالی مبلغ ۴۵ هزار دلار برای تصفیه و افزایش تولید نانو سیم های مسی دریافت کرد و در حال حاضر در حال قبول سفارشات جدید است.

وایلی می گوید با ادامه تحقیقات در این زمینه در سال های آتی نانو سیم های مسی می توانند در سلول های خورشیدی و نمایشگرهای قرار بگیرند که می توانند منجر به ساخت نمایشگرهای سبک تر و قابل اعتماد تر شود. همچنین موجب افزایش توانایی رقابت انرژی خورشیدی با سوخت های فسیلی شود.

<http://www.sciencedaily.com>

منبع :

ماژول LCD N96 به همراه تاچ اسکرین

این ماژول جهت کار کرد راحت تر با LCD N96 ساخته شده و تمام پایه های مورد استفاده این LCD و همچنین پایه های تاچ اسکرین بیرون کشیده شده است.

ماژول فوق قابلیت اتصال بر روی برد برد را داشته و همچنین میتوان بر روی برد های دیگر نصب و استفاده شود.

LCD گوشی N96 چینی یا ELT240320 یک نمایشگر رنگی ۷*۵ سانتی متری (با اندازه تصویر ۳۲۰ * ۲۴۰ پیکسل) می باشد که توسط آن میتوانید تصاویر و متون رنگی خود را به نمایش در آورید.

[توضیحات تکمیلی](http://eshop.eca.ir/link/619.php) :

Multi AVR Programmer

این پروگرامر علاوه بر استفاده از تکنولوژی USB جهت اتصال به رایانه دارای امکانات و ویژگی های دیگری بوده که می تواند محدوده وسیعی از احتیاجات شما را برآورده سازد. امکان تست LCD، پروگرام کردن میکرو های معیوب، رنج وسیع از میکرو های قابل برنامه ریزی، هماهنگی با انواع سیستم عامل ها و ..... از امکانات ویژه این پروگرامر است که در ادامه تمامی آنها معرفی می شوند.

0 بدون نیاز به تغذیه خارجی

0 مجهز به ۲ پورت USB جهت برطرف نمودن کمبود جریان احتمالی پورت کامپیوتر

0 مجهز به کانکتور ISP خروجی

0 پروگرام کردن تمام میکروها فقط از طریق یک ZIF سوکت

0 مولد پالس ساعت جهت بازیابی میکروهایی که فیوز بیت آنها به اشتباه تغییر داده شده است.

0 سازگاری با سیستم عامل های (Linux / Mac OS X / Windows

0 پشتیبانی از تمامی میکرو کنترلرهای خانواده AVR

0 پشتیبانی از میکرو کنترلرهای سری AT89Sxx

0 پشتیبانی از حافظه های سریال سری 24Cxx

0 توانایی تست LCD های کاراکتری

توضیحات تکمیلی :

<http://eshop.eca.ir/link/489.php>

آلتراسونیک = شارژر بی سیم

pooya_b150@yahoo.com

ترجم : پویا تیموریان

روزیکه ما مجبور نباشیم وسایل الکترونیکی مان را به پریز برق متصل کنیم نزدیک است. شرکت تازه تاسیس uBeam ادعا می کند که یک راه مطمئن برای انتقال نیرو برق از طریق امواج به وسایل شما پیدا کرده است.

uBeam به جای استفاده از شارژر القایی که برد موثر بسیار کمی دارد و معمولاً لازم است که شارژر و دستگاه در نزدیکی یکدیگر باشند، از یک مبدل آلتراسونیک برای تبدیل نیرو برق از یک پریز روی دیوار به انرژی صوتی غیر قابل شنیدن استفاده می کند.

در سمت دستگاه یک آداپتور باقی وجود دارد که انرژی صوتی را دوباره به نیروی برق جهت بااتری های شما تبدیل می کند. فرکانس مورد استفاده، خیلی بالاتر از محدوده شنواپی انسان ها و سگ ها می باشد.

uBeam می خواهد دستگاه های شارژر بی سیم را جهت مصارف خانگی و تجاری توسعه دهد، با این ایده که شرکت هایی مانند استارباکس بتوانند

با نصب یک مبدل بر روی سقف هر کافی شاپ، نیروی برق مشتریانی را که یک آداپتور باقی uBeam

ایده این محصول توسط دو نفر از فارغ التحصیلان دانشگاه پنسیلوانیا، مردیت پری و نورا دوئک ارائه شده است، آنها یک طرح اولیه قطعی ساخته شده از قطعات موجود در بازار را در کنفرانس D9 برای والت موسبرگ و کارا سوئیشر نمایش دادند. uBeam طرح هایی برای ساخت آینده ای با ارتباطات بی سیم بیشتر دارد.

ایستگاه شارژ uBeam امواج آلتراسونیک را در فرکانس ها و دامنه هایی که کاملاً تحت مقررات OSHA هستند منتشر می کند. گفته می شود که سیستم uBeam تمام قوانین فدرال را رعایت می کند و تمام قطعات هم مطابق با قوانین CPSC می باشند. مردیت و کیت، تاسیس کنندگان uBeam پیش بینی می کنند که مدل فعلی آنها انرژی را تا فاصله ۷ متر منتقل می کند.

<http://www.elektor.com>

منبع :

LabVIEW 2010 SP1 Professional Full AddOns

نرم افزار Lab View که مخفف عبارت Laboratory Virtual Instrument Engineering Workbench می باشد، یک زبان برنامه نویسی گرافیکی می باشد که به صورت گسترش دای برای کاربردهای مختلفی در صنایع، تحصیلات، آموزش و تحقیقات از مایشگاهی به عنوان یک مدل استاندارد برای جمع آوری و پردازش داده ها و همچنین وسیله ای جهت کنترل و شبیه سازی ابزارهای مجازی در آمدده است. این برنامه یک نرم افزار قدرتمند و قابل انعطاف جهت تجزیه و تحلیل سیستم های اندازه گیری است.

عملکرد نرم افزار LabView کاملاً از طبیعت ترتیبی و زنجیره ای موجود زبان های برنامه نویسی متنی متداول و مرسوم مجزاست و یک محیط گرافیکی را برای کاربر فراهم ساخته است. در این راه از تمامی ابزارهای لازم جهت جمع آوری، پردازش و تحلیل داده ها و نمایش نتایج استفاده می شود. به کمک این زبان برنامه نویسی گرافیکی که با "G" نشان داده می شود، در برنامه ای نوشته شده، از یک نمودار بلوکی استفاده می شود و سپس این نمودار به کدهای ماشین تبدیل می گردد. این نرم افزار برای موارد بی شماری از کاربردهای علمی و مهندسی، ایده آل و عملی است و به شما کمک می کند تا مسائل و مشکلات موجود در برنامه نویسی را در مدت زمان کوتاهی حل کنید.

گستردگی Lab View در زمینه آزمایشگاه ها دارای ابعاد مختلفی است. به عنوان مثال در صنایع گوناگون در مواردی که باید اندازه گیری هایی از قبیل دما انجام گیرد، می توان از این نرم افزار استفاده نمود. این دما ممکن است دمای یک کوره، یک سیستم سرد کننده مانند بخچال، یک محیط گلخانه ای، یک آناق و یا یک دیگ سوب باشد. علاوه بر دما می توان موارد دیگری نظیر فشار، نیرو، گایجایی، کشش، pH و ... را نام برد. از رایانه های شخصی به همراه این نرم افزار می توان ابزار های اندازه گیری حقیقی را در محل های گوناگون به صورت مجازی شبیه سازی کرد.

در این مجموعه می توانید مجموعه کاملی از Add-Ons و Modules Toolkits های موجود برای این نرم افزار را دریافت و استفاده کنید.

این محصول در قالب **DVD** ارائه گشته است.

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/805.php>

LPC1768 Cortex-M3 Header Board

Cortex
Intelligent Processors by ARM®

میکرو کنترلر میکرو ایندیکاتور

هدربرد (برد راه انداز) میکرو کنترلرهای CORTEX M3 با امکانات اولیه جهت کار با میکرو کنترلرهای LPC1768 شرکت فیلیپس. با توجه به ۱۰۰ پایه بودن میکرو، دو ردیف پین هدر در اطراف برد قرار گرفته که بر روی ۲ بردهای چسبیده به هم قابل قرار گیری است. از دیگر مزایای این برد راه انداز، تأمین ولتاژ مورد نیاز میکرو از طریق پورت USB به همراه کلید قطع وصل می باشد . یکی از امکانات ویژه این برد قابلیت پروگرام نمودن میکرو از طریق پورت USB می باشد. در این روش شما هیچ اختیاجی به سخت افزار خاصی نداشته و فقط از طریق وصل نمودن کابل USB به رایانه می توانید میکرو کنترل را پروگرام نمایید. جهت پروگرام کردن این میکرو می توانید از ۲ طریق ارتباط پورت USB و یا پورت JTAG اقدام نمایید .

❖ حداقل مدار جهت راه اندازی میکرو کنترولر LPC1768

❖ بدون نیاز به پروگرامر، مجهز به بوت لودر USB

❖ دارای خروجی تمام پایه های ورودی خروجی به ترتیب شمارشی

❖ دارای کانکتور full speed USB 2.0

❖ امکان نصب مستقیم برد بر روی بردهای

❖ دارای خروجی ولتاژهای ۳.۳ و ۵ ولت

❖ دارای کلید قطع و وصل تغذیه

❖ امکان فعل و غیر فعل کردن پورت های تمامی امکانات جانبی میکرو، از قبیل ... USB ، JTAG ، DEBUG ، VREF

❖ دارای خروجی کانکتور JTAG استاندارد

❖ دارای دکمه RESET

❖ کریستال 32.768KHZ برای راه اندازی RTC داخلی

❖ کریستال ۱۲ مگاهرتز برای راه اندازی میکرو کنترلر

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/876.php>

LPC2368 Header Board

❖ حداقل مدار جهت راه اندازی میکرو کنترولر LPC2368

❖ بدون نیاز به پروگرامر، مجهز به بوت لودر USB

❖ دارای خروجی تمام پایه های ورودی خروجی به ترتیب شمارشی

❖ دارای کانکتور full speed USB 2.0

❖ امکان نصب مستقیم برد بر روی بردهای

❖ دارای خروجی ولتاژهای ۳.۳ و ۵ ولت

❖ دارای کلید قطع و وصل تغذیه

❖ امکان فعل و غیر فعل کردن پورت های تمامی امکانات جانبی میکرو، از قبیل ... BUG ، VREF

❖ دارای خروجی کانکتور JTAG استاندارد

❖ دارای دکمه RESET

❖ کریستال 32.768KHZ برای راه اندازی RTC داخلی

❖ کریستال ۱۲ مگاهرتز برای راه اندازی میکرو کنترلر

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/877.php>

Design

ANALOG AND DIGITAL Design

طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

kamangari@gmail.com

نویسنده : مهدی کمان گری

امروزه تقویت کننده‌ها برای اهداف و نیازمندی‌های مختلفی طراحی می‌شوند. به طور مثال در یک تقویت کننده ترانزیستوری فرکانس بالا اهدافی از قبیل حداکثر بهره، حداکثر توان خروجی، بهره خاص، پایداری مدار با تغییر امپدانس بار، پهنای باند و حداقل نویز مورد نظر بوده و اغلب سعی می‌شود تقویت کننده واقع در ورودی یک سیستم مایکروویوی حداقل نویز (LNA) و تقویت کننده واقع در خروجی حداکثر بهره را دارا باشد. در این مقاله به طراحی، آنالیز و شبیه سازی پارامترهای (بهره انتقالی)، نویز و ورودی و خروجی یک ترانزیستور HEMT تولید شرکت MITSUBISHI با هدف حداکثر بهره در فرکانس ۱۰ GHz پرداخته و موارد زیر تحقق می‌یابد:

۱. ارائه برنامه‌ای که با دریافت پارامترهای پراکندگی (S Parameters) و پارامترهای نویز ترانزیستور، مقادیر K (ثابت پایداری)، (ضریب انعکاس ورودی)، (ضریب انعکاس خروجی)، (بهره انتقالی)، عدد نویز (NF) و VSWR ورودی و خروجی ترانزیستور
۲. طراحی شبکه تطبیق امپدانس ورودی و خروجی ترانزیستور
۳. شبیه سازی و بررسی نتایج در نرم افزار AWR MWO

مشخصات ترانزیستور

F(GHz)	S ₁₁	S ₂₁	S ₁₂	S ₂₂	F_{min}	Γ_{OPT}	r_n
۱۰	-۰.۶۰۶	-۳.۹۲۸	-۰.۰۷	-۰.۳۴	-۰.۲۸	-۰.۵۱	-۰.۰۶

در این مقاله از یک ترانزیستور Low Noise GaAs HEMT مخصوص شرکت MITSUBISHI به نام MGF4964BL استفاده و مشخصات این ترانزیستور در فرکانس مورد طراحی، از فایل S2P آن به شرح ذیل استخراج شده است: (T=25, VDS=2v, ID=10mA) لازم به توضیح است که ترانزیستورهای فرکانس بالا که اصطلاحاً Microwave Transistor معروف هستند، بجز دیتاشیت، دارای فایل

طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

S2P نیز می باشد که حاوی پارامترهای پراکندگی (S Parameters) و پارامترهای نویز آن ترانزیستور در فرکانس های مختلف است. این فایل جهت Import شدن در نرم افزارهای طراحی و شبیه ساز از قبیل ADS، AWR MWO ... بکار می رود. نکته قابل توجه در انتخاب ترانزیستور این است که ترانزیستورهایی که در فرکانس مورد نظر، دارای اندازه S21 بیشتر و اندازه S12 کمتری هستند، بهره انتقالی بیشتری خواهند داشت.

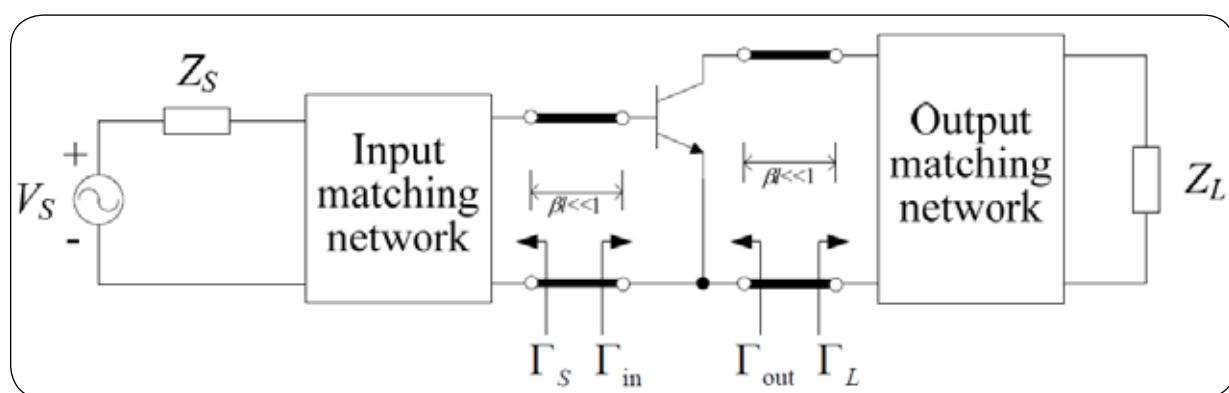
بررسی پایداری و انجام محاسبات (تحلیل تئوریک)

پس از انتخاب ترانزیستور، به بررسی وضعیت پایداری آن می پردازیم. با روش ها و روابط مختلفی می توان وضعیت پایداری را بررسی نمود که ما در اینجا از روابط زیر استفاده می کنیم:

$$\Delta = S_{11}S_{22} - S_{12}S_{21} \quad K = \frac{1 - |S_{11}|^2 - |S_{22}|^2 + |\Delta|^2}{2|S_{12}S_{21}|}$$

در صورتی که مقدار $K < 1$ باشد، ترانزیستور کاملاً پایدار بوده و اصطلاحاً نامشروط داریم. (unconditional stability) به عبارت دیگر، تحقق $K < 1$ شرط لازم و کافی برای پایداری می باشد.

شکل زیر نحوه قرار گیری ترانزیستور و شبکه تطبیق امپدانس ورودی و خروجی را نشان می دهد.

با توجه به اینکه طراحی ما بر اساس حداکثر بهره بوده و درستی عبارت $K < 1$ در این ترانزیستور تحقق می یابد، از روابط زیر استفاده کرده و مقادیر Γ_M را جهت تطبیق امپدانس ورودی، Γ_{MS} را به عنوان حداکثر بهره انتقالی بدست می آوریم.

$$B_1 = 1 + |S_{11}|^2 - |S_{22}|^2 - |\Delta|^2 \quad \Gamma_{MS} = \frac{B_1 - \sqrt{B_1^2 - 4|C_1|^2}}{2C_1}$$

$$B_2 = 1 + |S_{22}|^2 - |S_{11}|^2 - |\Delta|^2 \quad \Gamma_{ML} = \frac{B_2 - \sqrt{B_2^2 - 4|C_2|^2}}{2C_2}$$

$$C_1 = S_{11} - S_{22}^* \Delta \quad G_{T_{max}} = \frac{1}{1 - |\Gamma_S|^2} |S_{21}|^2 \frac{1 - |\Gamma_L|^2}{|1 - S_{22}\Gamma_L|^2}$$

$$C_2 = S_{22} - S_{11}^* \Delta$$

برای بدست آوردن عدد نویز (NF) و VSWR ورودی و خروجی نیز از روابط زیر استفاده می کنیم.

$$F = F_{min} + \frac{4r_n|\Gamma_S - \Gamma_{opt}|^2}{(1 - |\Gamma_S|^2)|1 + \Gamma_{opt}|^2}$$

$$|\Gamma_b| = \left| \frac{\Gamma_{out} - \Gamma_L^*}{1 - \Gamma_{out}\Gamma_L} \right| \Rightarrow (VSWR)_{out} = \frac{1 + |\Gamma_b|}{1 - |\Gamma_b|}$$

$$|\Gamma_a| = \left| \frac{\Gamma_{in} - \Gamma_S^*}{1 - \Gamma_{in}\Gamma_S} \right| \Rightarrow (VSWR)_{in} = \frac{1 + |\Gamma_a|}{1 - |\Gamma_a|}$$

ارائه برنامه و کد نویسی با MATLAB

با نگرش به روابط فوق، اهمیت داشتن محاسباتی دقیق در حوزه اعداد مختلط بیش از پیش احساس می‌شود؛ لذا برای دقت و تسريع در دستیابی به پارامترهای مورد نیاز از طریق روابط بالا و داشتن انعطاف در تغییر و جایگزین نمودن برخی روابط، با کمک نرم افزار MATLAB برنامه‌ای را ارائه می‌دهیم که با دریافت پارامترهای پراکندگی و نویز ترانزیستور، صحت و درستی محاسبات را تضمین نماید.

```
% Microwave Transistor Amplifier Analysis and Design by mahdi kamangari
A=input('please enter magnitude of s11 from S2P file of transistor:');
B=input('please enter angle of s11 from S2P file of transistor:');
C=input('please enter magnitude of s21 from S2P file of transistor:');
D=input('please enter angle of s21 from S2P file of transistor:');
E=input('please enter magnitude of s12 from S2P file of transistor:');
F=input('please enter angle of s12 from S2P file of transistor:');
G=input('please enter magnitude of s22 from S2P file of transistor:');
H=input('please enter angle of s22 from S2P file of transistor:');
M=input('please enter magnitude of gamma opt from S2P file of transistor:');
N=input('please enter angle of gamma opt from S2P file of transistor:');
FmindB=input('please enter Fmin to dB from S2P file of transistor:');
rn=input('please enter rn to dB from S2P file of transistor:');
[a,b]=pol2cart(B*pi/180,A); % S11
[c,d]=pol2cart(D*pi/180,C); % S21
[e,f]=pol2cart(F*pi/180,E); % S12
[g,h]=pol2cart(H*pi/180,G); % S22
[m,n]=pol2cart(N*pi/180,M); % gamma opt
Fmin=10^(FmindB/10);
gamaopt=m+i*n; % For have gamma opt to complex mode
s11=a+i*b; % For have S11 to complex mode
s21=c+i*d; % For have S21 to complex mode
s12=e+i*f; % For have S12 to complex mode
s22=g+i*h; % For have S22 to complex mode
del=s11*s22-s21*s12;
delta=abs(s11*s22-s21*s12);
ka=(1-abs(s11)^2-abs(s22)^2+delta^2)/(2*abs(s12*s21))
b1=1+(abs(s11)^2)-(abs(s22)^2)-(delta^2);
b2=1+(abs(s22)^2)-(abs(s11)^2)-(delta^2);
c1=s11-(del*conj(s22));
c2=s22-(del*conj(s11));
gamas=(b1-sqrt(b1^2-4*abs(c1)^2))/(2*c1);
gamasmag=abs(gamas)% magnitude of gamma S
gammasangr=angle(gamas);% angle of gamma S to radian
gammasangd=gammasangr*180/pi % angle of gamma S to degree
gamal=(b2-sqrt(b2^2-4*abs(c2)^2))/(2*c2);
gamalmag=abs(gamal)% magnitude of gamma L
gammalangr=angle(gamal);% angle of gamma L to radian
gamalandg=gammalangr*180/pi % angle of gamma L to degree
gamain=s11+(((s12*s21)*gamal)/(1-(s22*gamal)));
gamainmag=abs(gamain);% magnitude of gamma in
gamaout=s22+(((s12*s21)*gamas)/(1-(s11*gamas)));
GT=abs(s21)/abs(s12)*(ka-sqrt(ka^2-1));
GTdB=10*log10(GT)
F=Fmin+(4*rn*abs(gamas-gamaopt)^2/(1-gamasmag^2)*abs(1+gamaopt)^2);
FdB=10*log10(F)
gamaa=abs((gamain-conj(gamas))/(1-gamain*gamas));
gamab=abs((gamaout-conj(gamal))/(1-gamaout*gamal));
vswrin=(1+gamaa)/(1-gamaa)
vswrout=(1+gamab)/(1-gamab)
```

طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

با اجرا کردن برنامه فوق و دادن پارامترهای خواسته شده، نتایج زیر پدید آمد:

$ka = 1.0973 \blacktriangleright$ unconditional stability ($K > 1$)

$gamasmag = 0.8054$

$gammasangd = 176.7683$

$gamalmag = 0.6741$

$gamalangd = 162.9096$

$GTDdB = 15.5903$

$FdB = 0.8676$

$vswrin = 1.0000 \blacktriangleright$ complete input matching

$vswrout = 1.0000 \blacktriangleright$ complete output matching

نتایج بدست آمده، به نوعی نتایج تحلیل دستی و تئوری به شمار می‌رود و با فرض تطبیق امپدانس در ورودی و خروجی ترانزیستور بدست آمده است. یک شدن VSWR ورودی و خروجی، تایید کننده این موضوع می‌باشد.

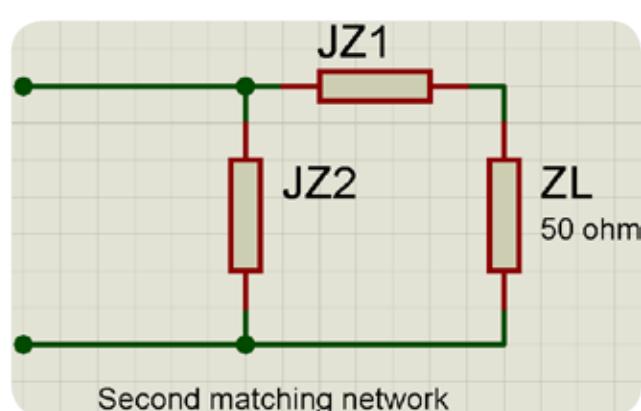
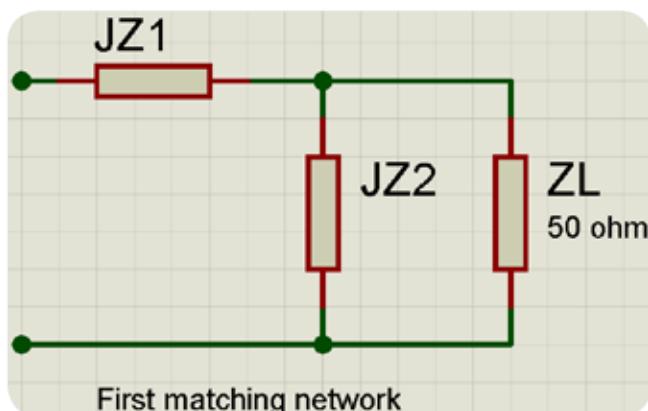
طراحی شبکه تطبیق امپدانس

معمولًا در طراحی شبکه‌های تطبیق امپدانس مدارهای فرکانس بالا از خطوط مایکرواستریپ استفاده می‌شود. ولی ما در راستای اهداف آموزشی، در این مقاله قصد داریم از عناصر فشرده (Lumped elements) استفاده نماییم. پس از بدست آوردن Γ_{ML} و Γ_{MS} ، این دو نقطه را روی Smith chart مشخص می‌کنیم.

$$\Gamma_{MS} \equiv \Gamma_S = 0.8054 \angle 176.7683$$

$$\Gamma_{ML} \equiv \Gamma_L = 0.6741 \angle 162.9096$$

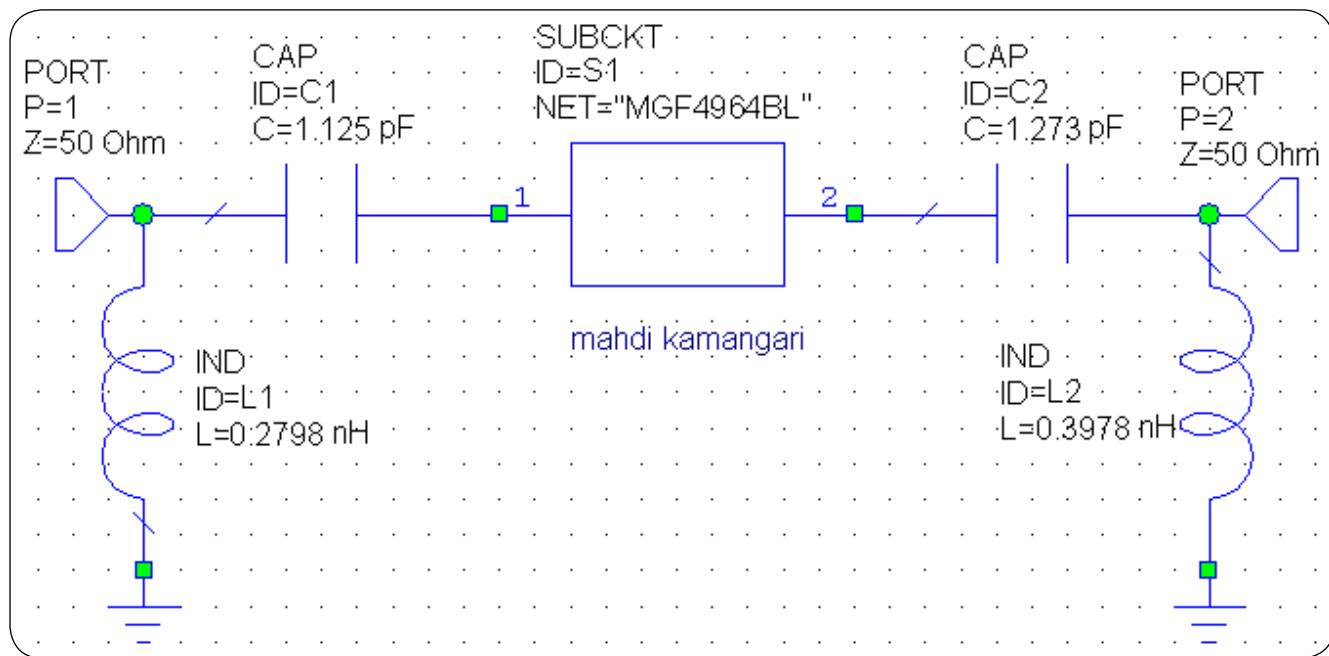
از روی این دو نقطه می‌توانیم مقادیر Z_L و Z_S را نیز بدست آوریم. برای تطبیق امپدانس ورودی و خروجی ترانزیستور، دو شبکه استاندارد زیر موجود می‌باشد:

در این شبکه‌ها، امپدانس‌های Z_1 و Z_2 مجهول بوده و بر اساس مسیر تطبیق Γ_{MS} و Γ_{ML} بر روی Smith chart بدست می‌آیند. در این مقاله از اولین شبکه برای تطبیق امپدانس استفاده می‌کنیم. بدین ترتیب که شبکه تطبیق امپدانس ورودی را معادل Z_S و شبکه تطبیق امپدانس خروجی را معادل Z_L در نظر می‌گیریم. با توجه به مشخص بودن Z_S و Z_L ، مقادیر و نوع امپدانس هر دو شبکه تطبیق، بدست می‌آید. شکل بعد نوع امپدانس‌های به کار رفته در شبکه تطبیق و مقادیر آن‌ها را پس از انجام محاسبات در فرکانس ۱۰ گیگا هرتز نشان می‌دهد.

$$\text{Input network matching : } L_p = 0.2798nH \quad \& \quad C_s = 1.125pF$$

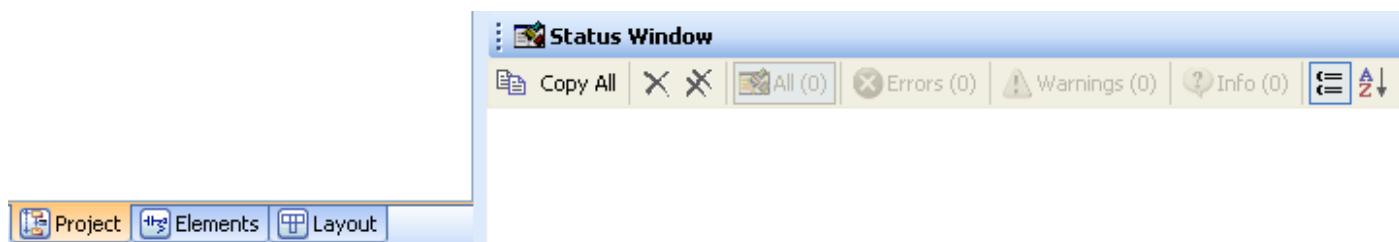
$$\text{Output network matching : } L_p = 0.3978nH \quad \& \quad C_s = 1.273pF$$

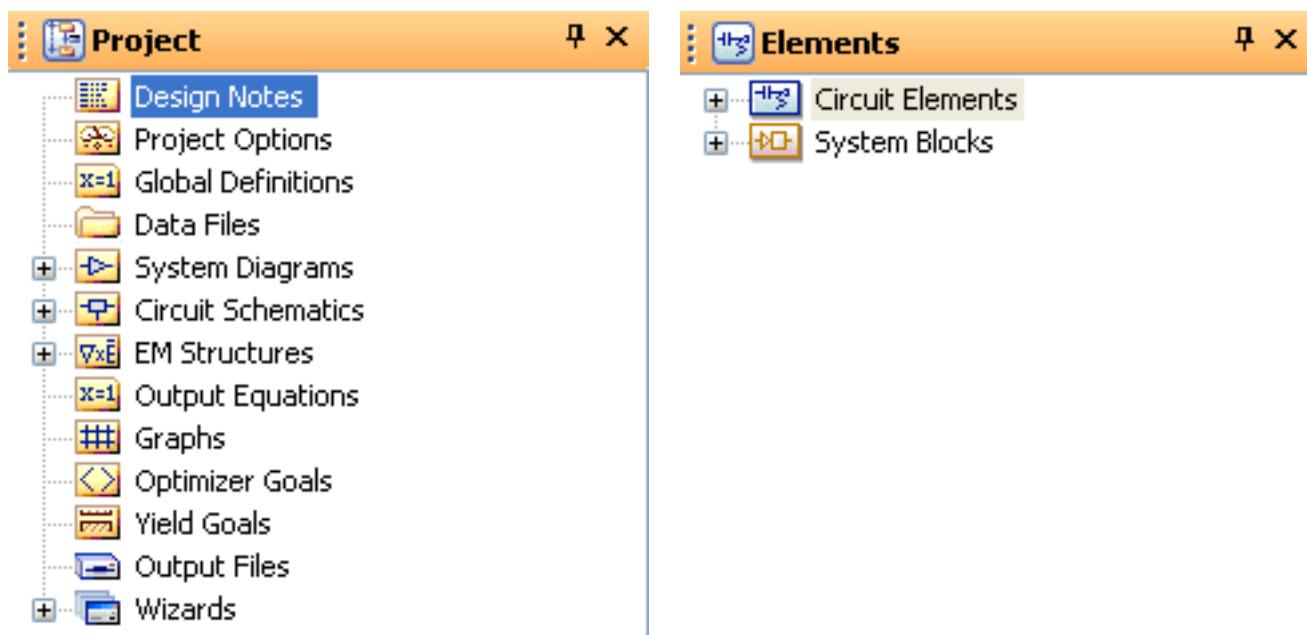
مدارهای تطبیق امپدانس ورودی و خروج

شبیه سازی در نرم افزار (Microwave Office) AWR MWO 2008

با توجه به اهداف آموزشی این مقاله، در ابتدا لازم است توضیح کوتاهی در مورد نحوه شبیه سازی با نرم افزار AWR MWO ارائه شود. پس از اجرای نرم افزار و نمایش محیط اصلی، به سمت چپ پایین صفحه توجه کنید.

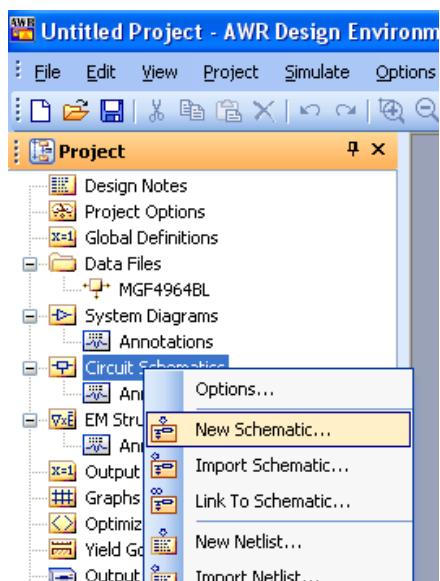
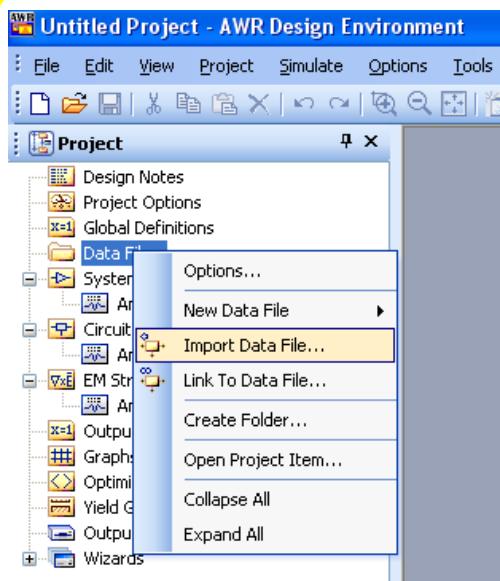

همان طور که در شکل بالا مشخص است، سه منو به نامهای Project, Elements و Layout موجود است. با کلیک بر روی هر یک از منوها، مشخصات و زیر منوهای آن نمایش داده می شود.

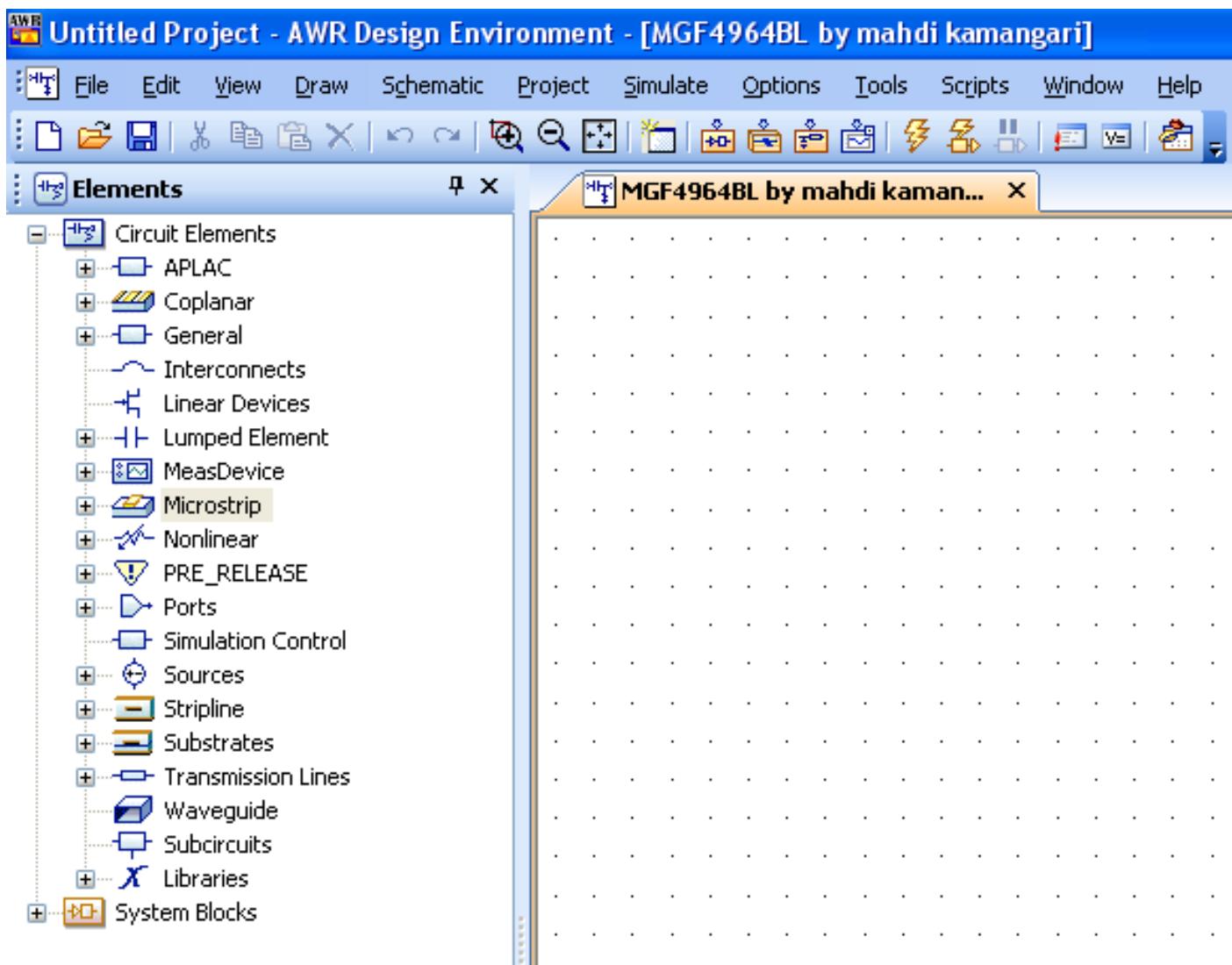
برای Import کردن فایل S2P ترانزیستور، در منوی Project، بر روی گزینه Data Files کلیک راست کرده و با کلیک بر روی عبارت

طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

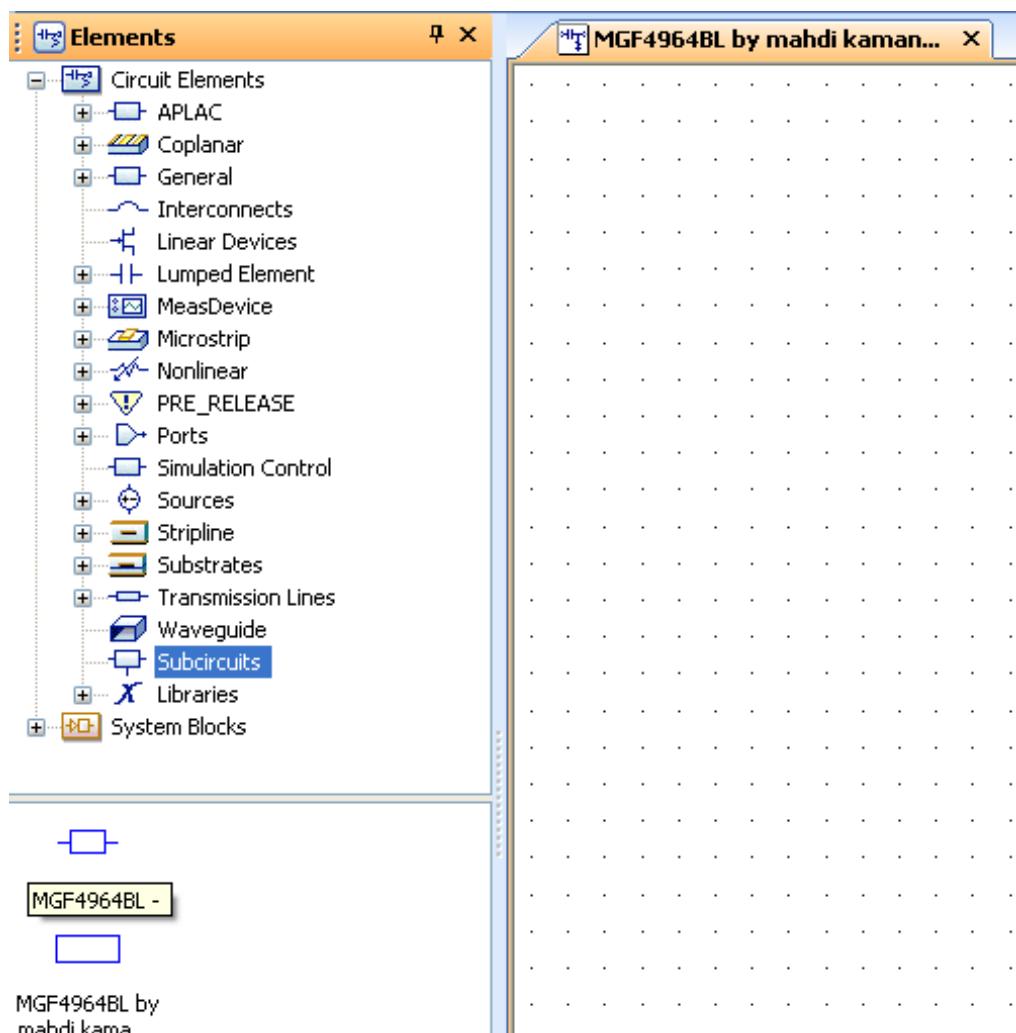

Import Data File فایل S2P را آدرس دهی می کنیم.

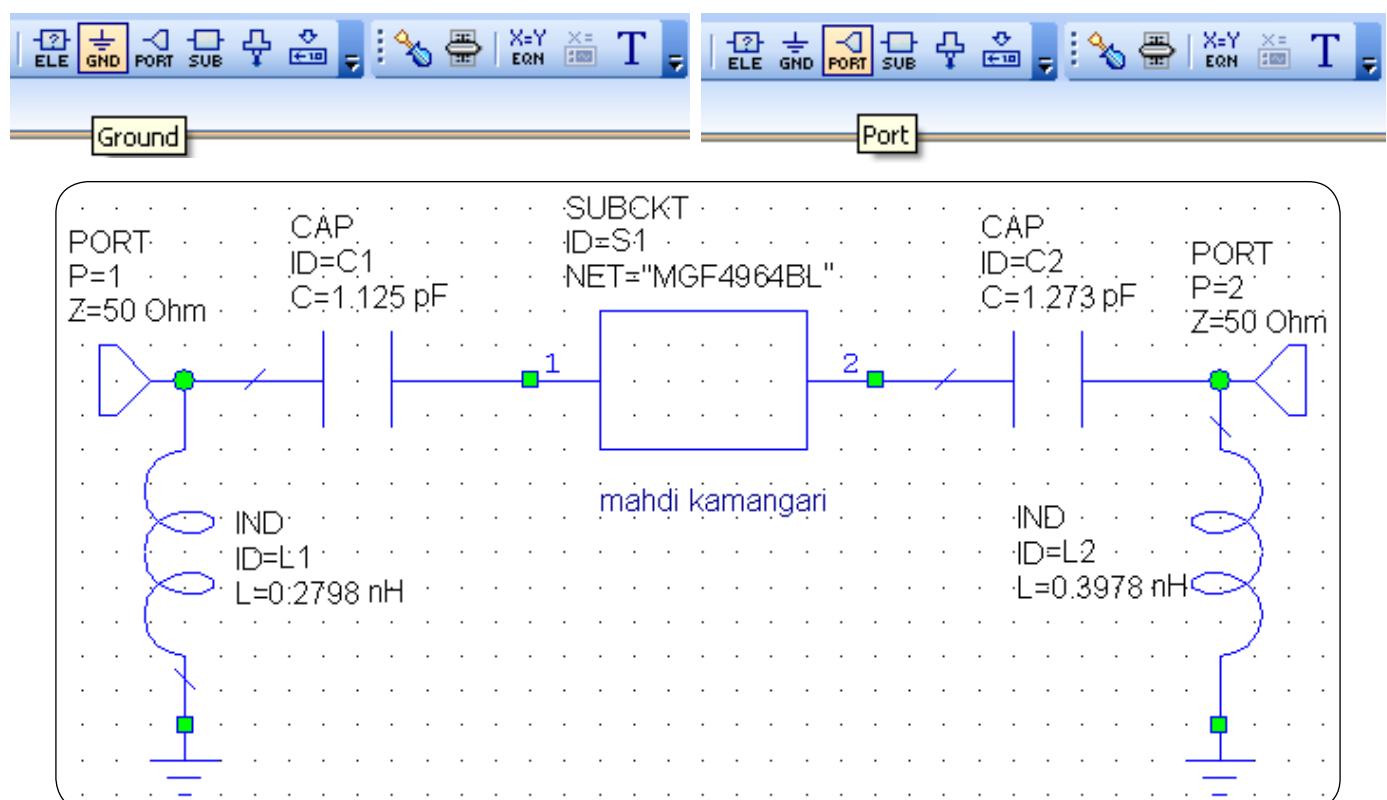
برای رسم شماتیک مدار و شبیه سازی شبکه های تطبیق امپدانس، در منوی Project بر روی گزینه Circuit Schematic کلیک راست کرده و با کلیک بر روی عبارت New Schematic نام مدار تطبیق مورد نظر را در پنجره باز شده وارد می کنیم. MGF4964BL by mahdi kamangari ما در اینجا نام ok را انتخاب و می نماییم.

در این لحظه پنجره ای که در آن شماتیک مدار ترسیم می شود، باز شده و ما می توانیم با کلیک بر روی منوی اصلی Elements بر حسب نیاز از عناصر مختلف از قبیل عناصر فشرده، خطوط مایکرواستریپ و... جهت رسم مدار استفاده کنیم.

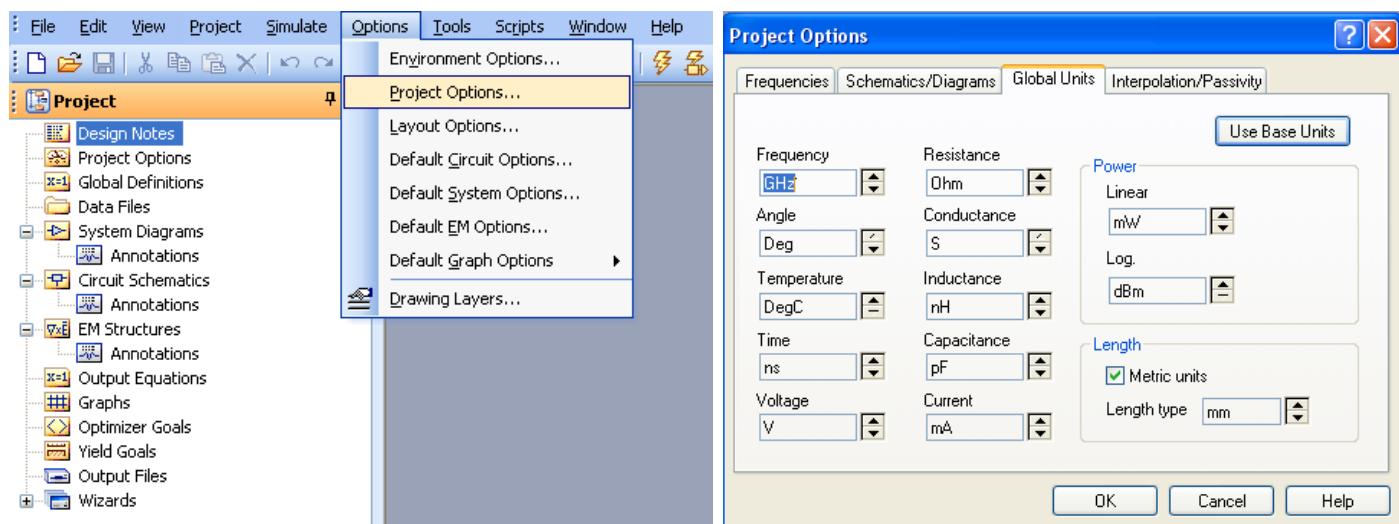
در این مرحله برای شبیه سازی ترانزیستور، از همین منو بر روی گزینه Subcircuits کلیک کرده و پس از ظاهر شدن دو بلوک در نیم صفحه پایین، بلوک همانم با فایل S2P را با Drag کردن به داخل صفحه شماتیک می بریم.

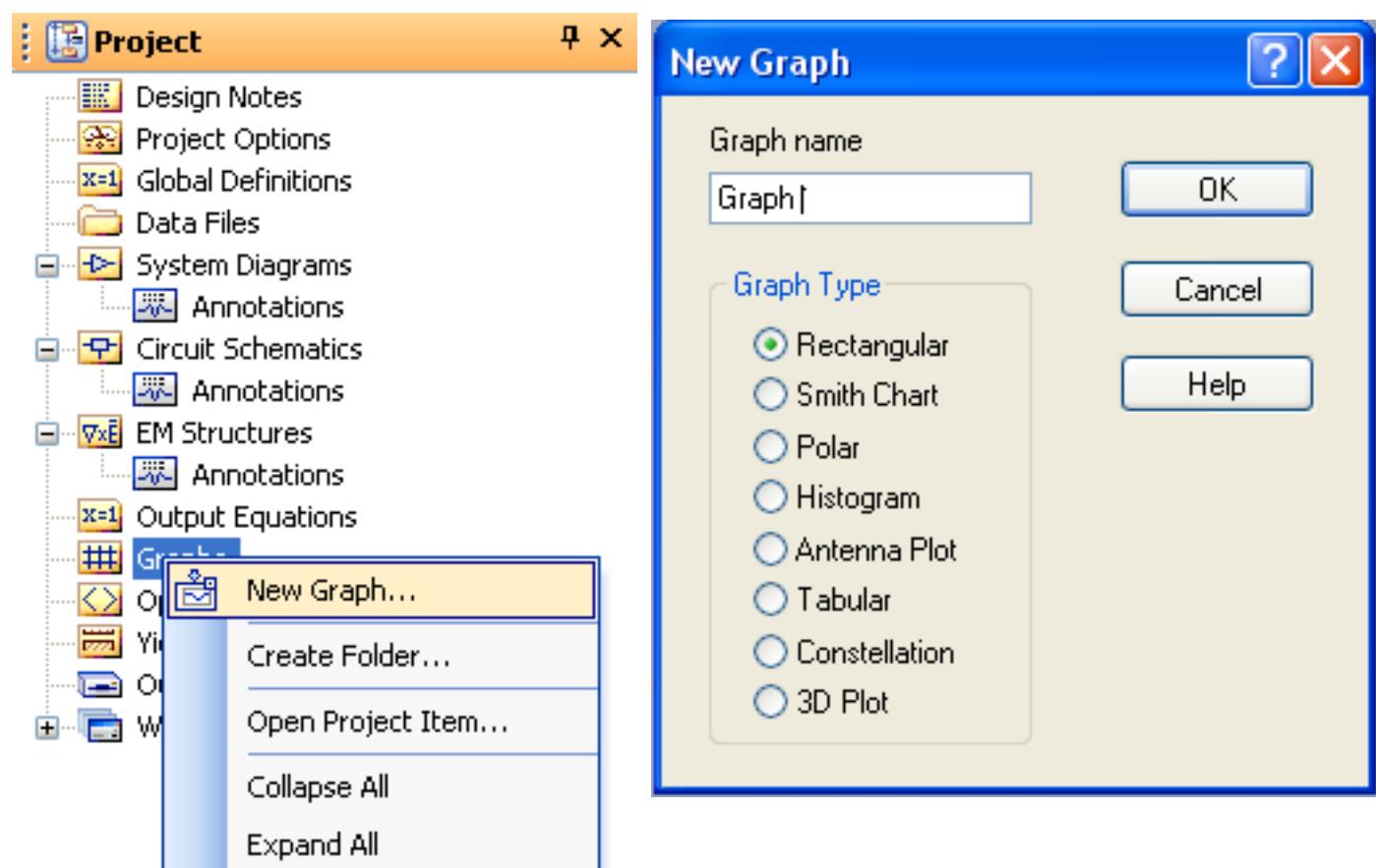
طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

سپس برای رسم اجزای تطبیق، از عناصر مورد نیاز استفاده می‌کنیم. با توجه به اینکه ما در این مقاله از عناصر فشرده سلف و خازن استفاده کردیم، بر روی گزینه Lumped element کلیک کرده و مراحل ترسیم را ادامه می‌دهیم. در نهایت برای تطبیق امپدانس ۵۰ اهمی، به دو طرف شبکه تطبیق امپدانس دو پورت نیز متصل می‌کنیم.

مطابق شکل‌های زیر، برای ایجاد پورت و زمین کردن عناصر موازی، از منوی افقی بالای محیط نرم افزار استفاده می‌کنیم. جهت تغییر مقدار عناصر، کافی است بر روی مقدار پیش فرض آن کلیک کرده و مقدار مورد نظر را وارد نمود. برای تغییر واحدها نیز می‌توان از منوی Option، وارد زیر منوی Project Option شد و در قسمت Global Units به طور مثال واحد فرکانس را به GHz و واحد خازن را به pF تبدیل کرد.

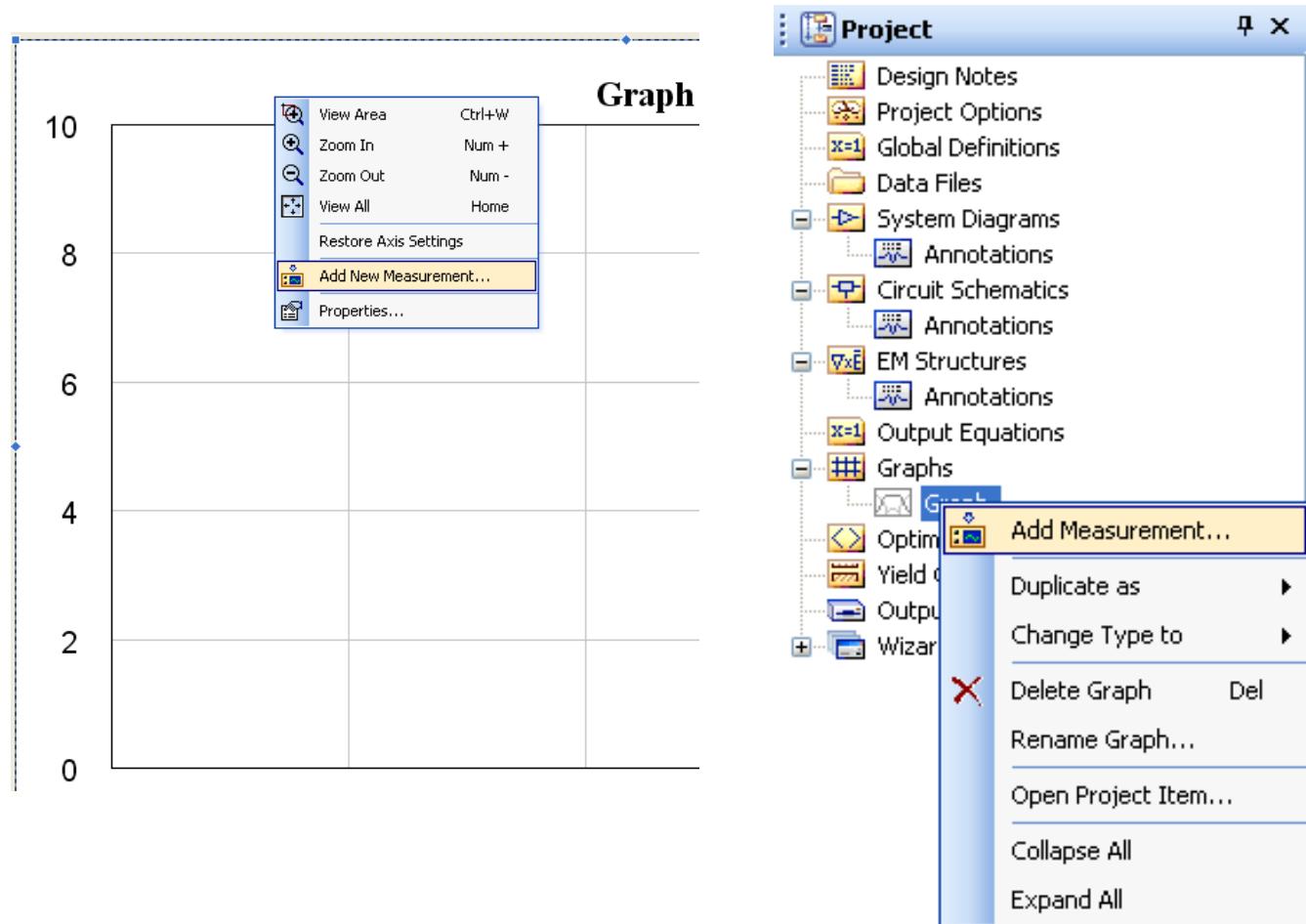

در مرحله پایانی، جهت رسم نمودار پارامترهای مورد نظر از قبیل (بهره انتقالی)، عدد نوبز (NF) و VSWR و بروزی، در منوی Project، بر روی گزینه Graph کلیک راست کرده و با کلیک بر روی عبارت New Graph نام مورد نظر خود را در پنجره باز شده وارد و OK می‌کنیم. در اینجا برای رسم در قسمت Graph Type Rectangular مورد تایید می‌باشد.

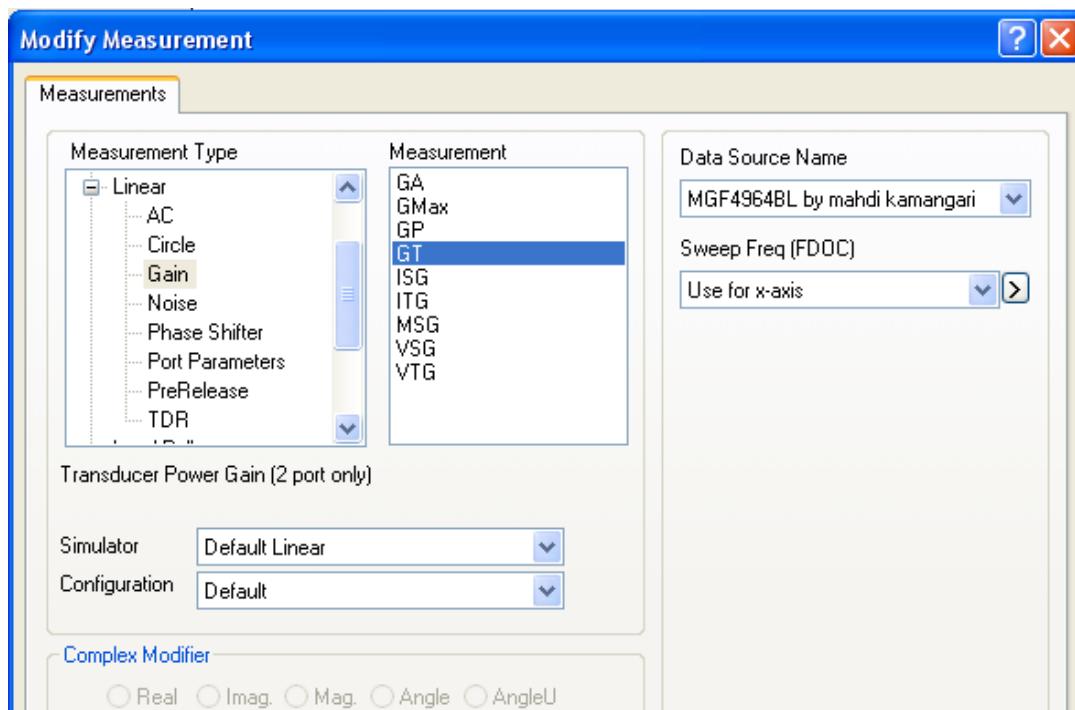

طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

برای تعیین پارامتر مورد رسم، بر روی صفحه شطرنجی Graph، کلیک راست کرده و گزینه Add New Measurement را انتخاب می‌کنیم. به روش دیگر نیز می‌توان بر روی منوی Project Graph واقع در منوی اصلی Graph را انتخاب کرد. هر دو روش را می‌توان در شکل‌های زیر ملاحظه کرد.

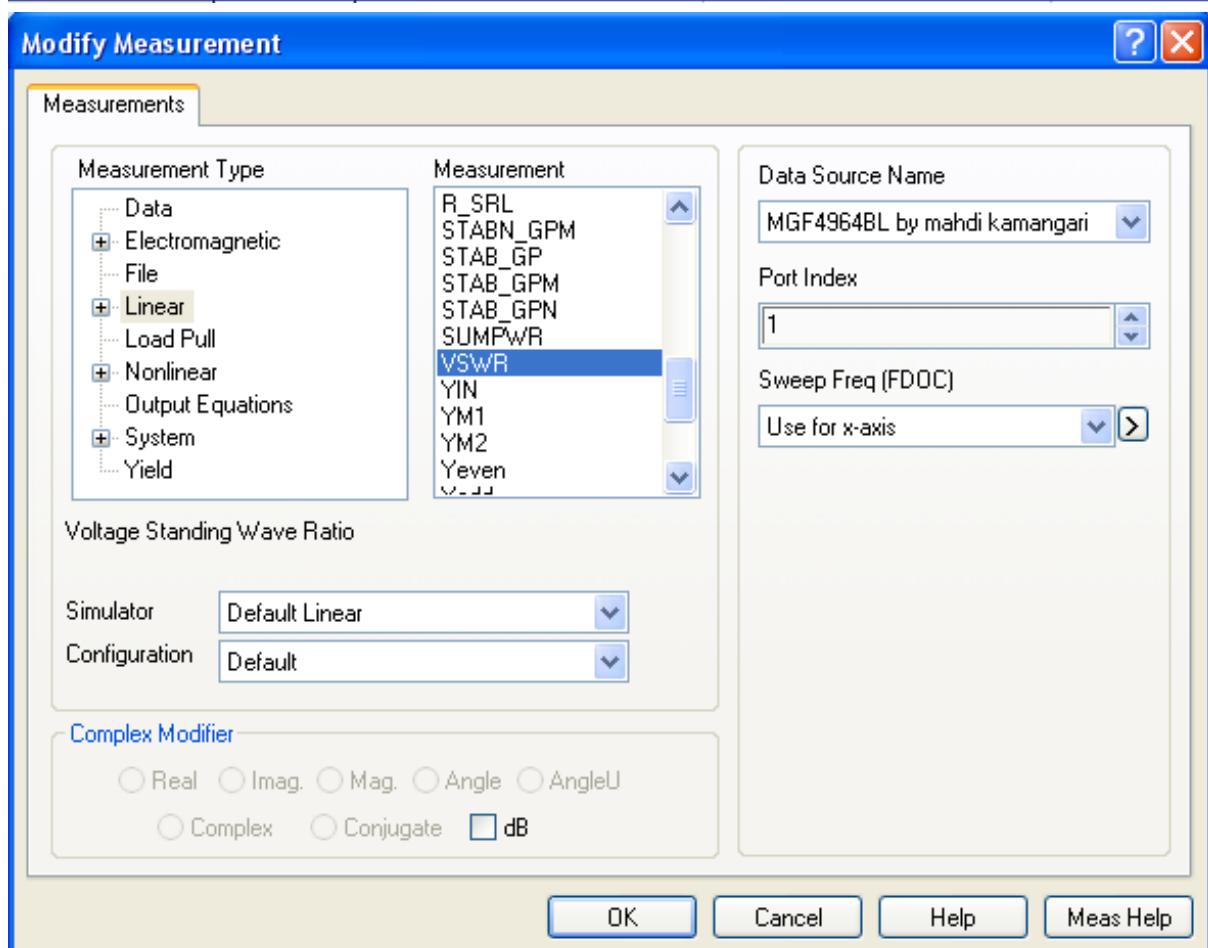
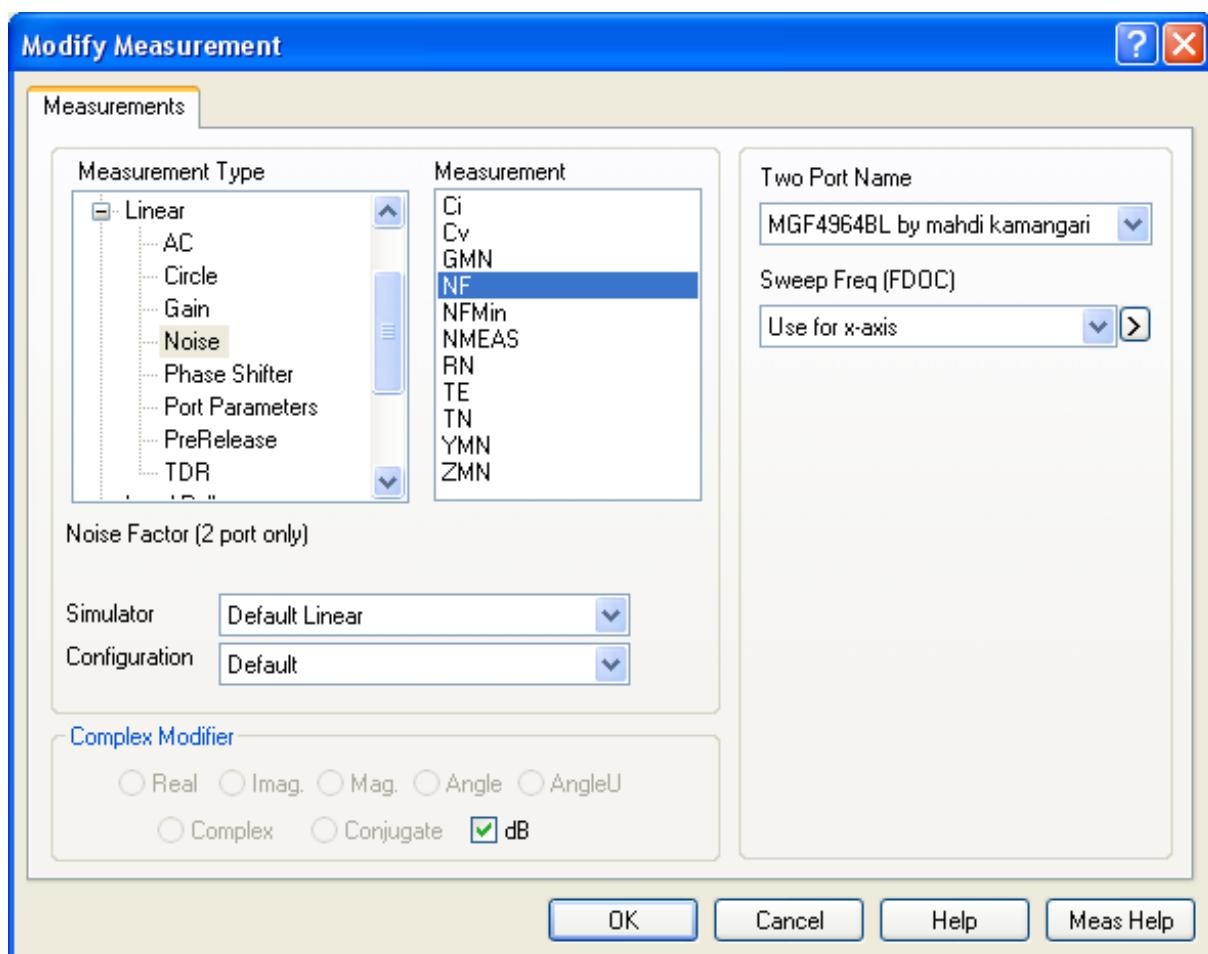

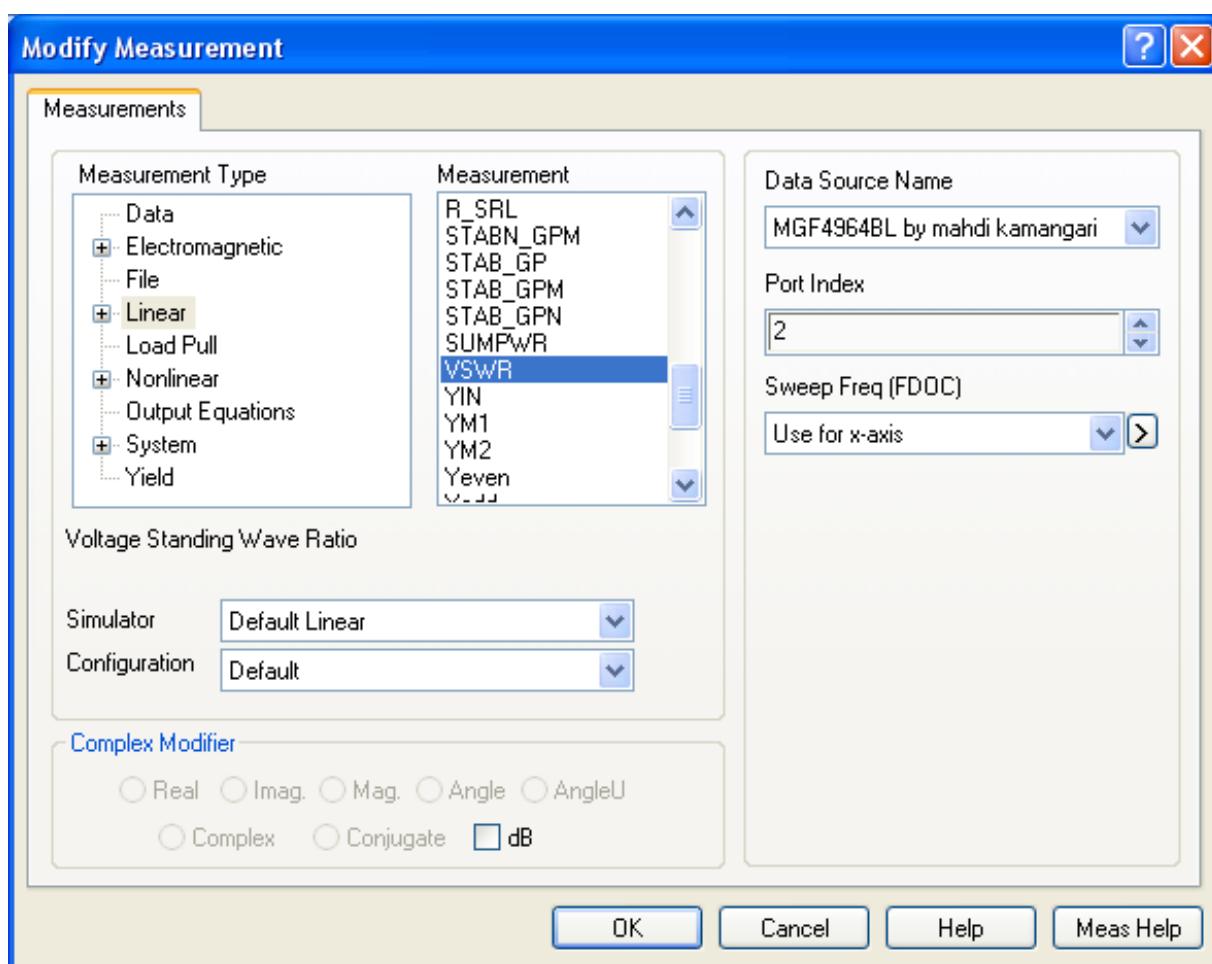
در پنجره باز شده از چپ به راست، گزینه Gain را از شاخه Linear و گزینه GT را کلیک کرده و در قسمت Data Source Name نام شماتیک مدار را انتخاب می‌کنیم. نکته قابل توجه این است که در پایین پنجره و در قسمت Complex Modifier، یک dB را برای رسم NF و GT فعال می‌کنیم.

طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

این کار را برای پارامترهای دیگری که قصد رسم آنها را داریم، انجام می‌دهیم که در شکل‌های زیر نشان داده شده است:

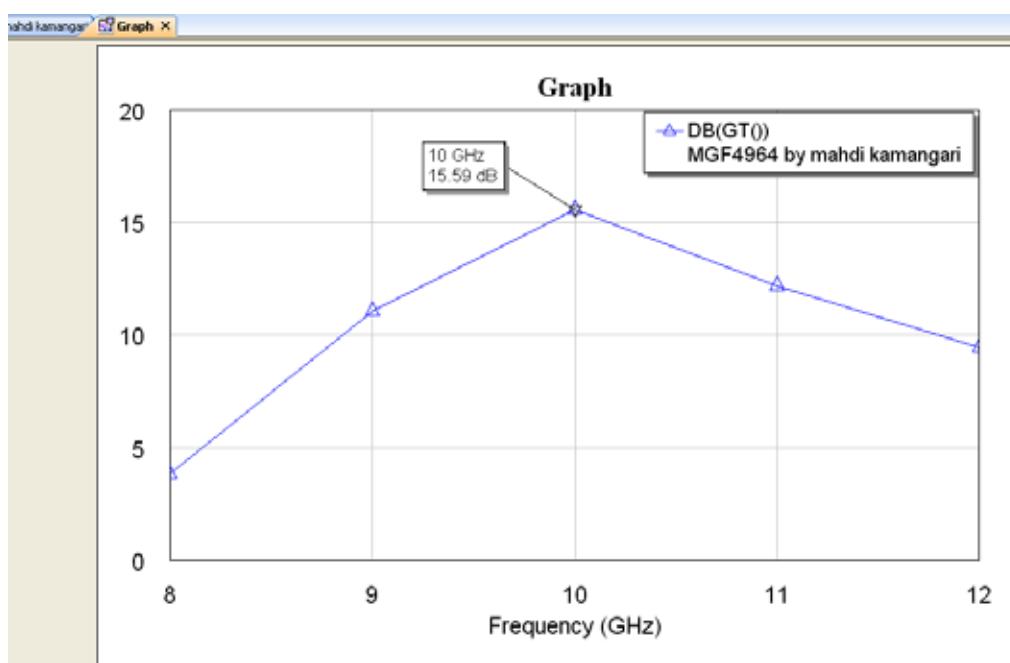

هم اکنون گزینه Analyze را کلیک می کنیم تا چهار پارامتر انتخابی ما در صفحه Graph رسم شوند.

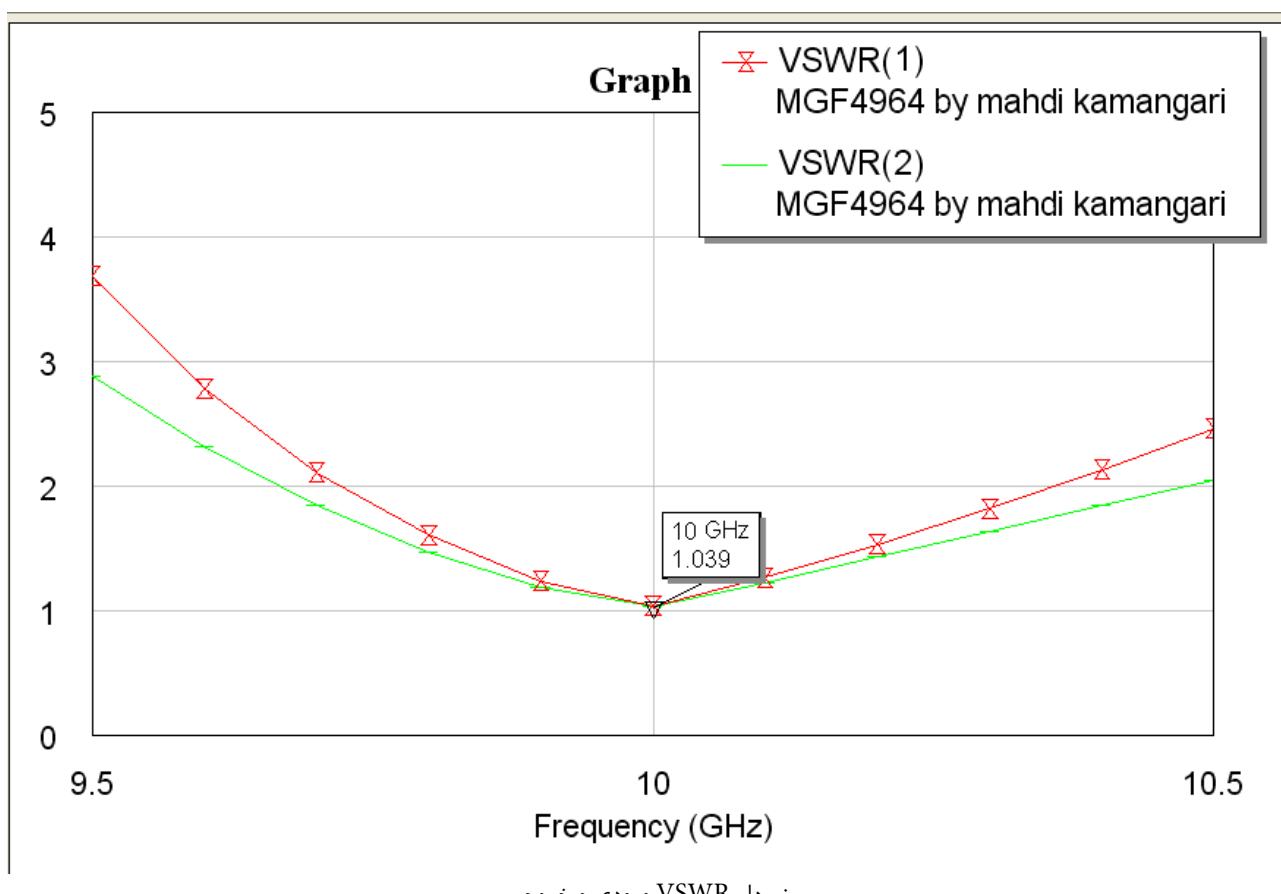
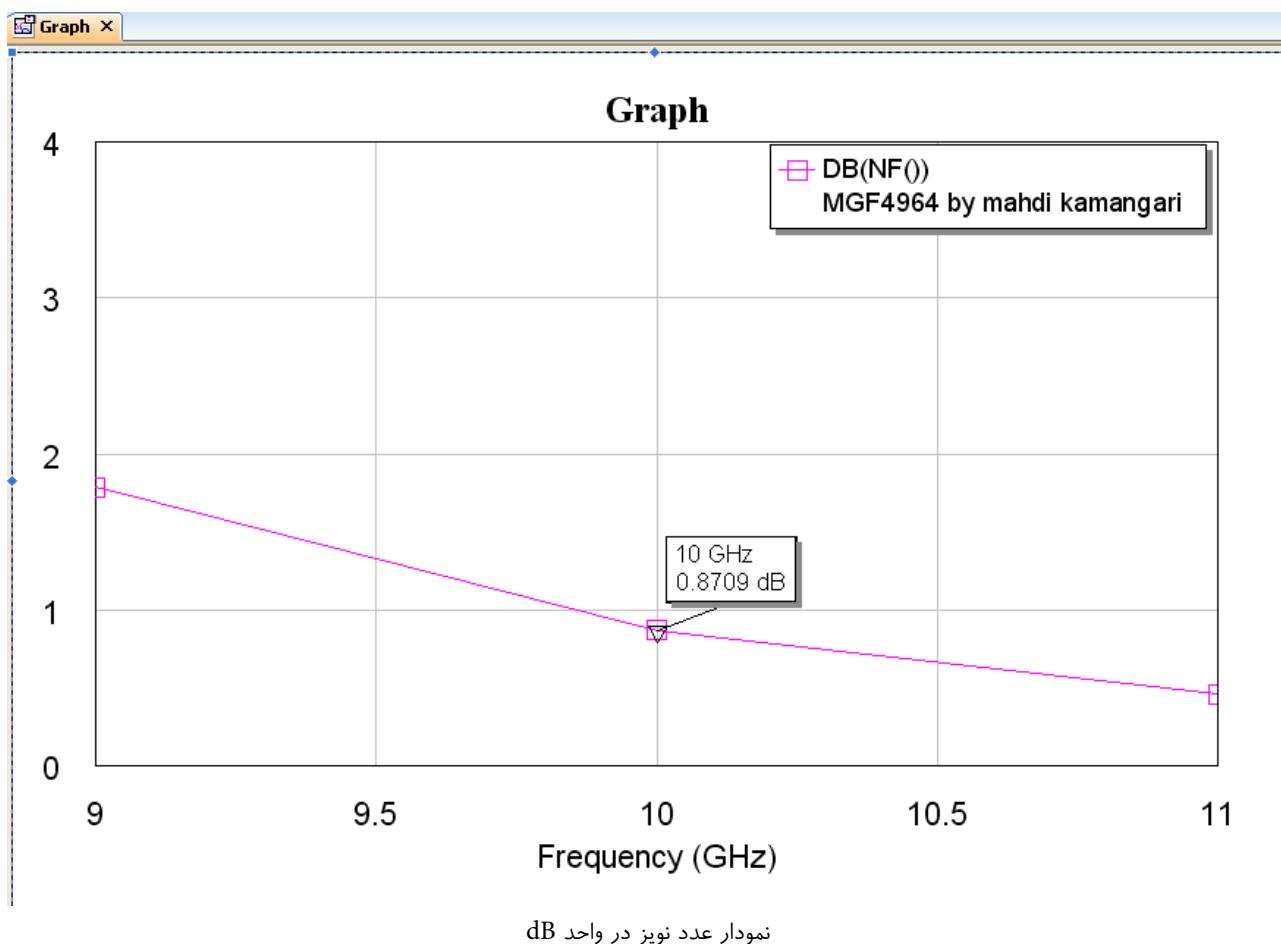

نتایج در شکل های زیر نشان داده شده است.

نمودار بهره انتقالی G_T در واحد dB

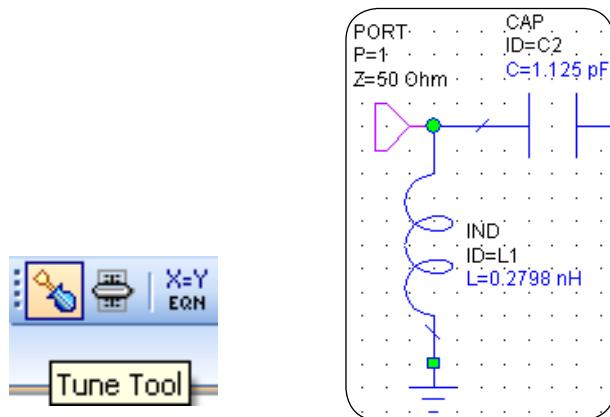
طراحی شبکه تطبیق امپدانس و شبیه سازی پارامترهای یک تقویت کننده ۱۰ گیگا هرتز

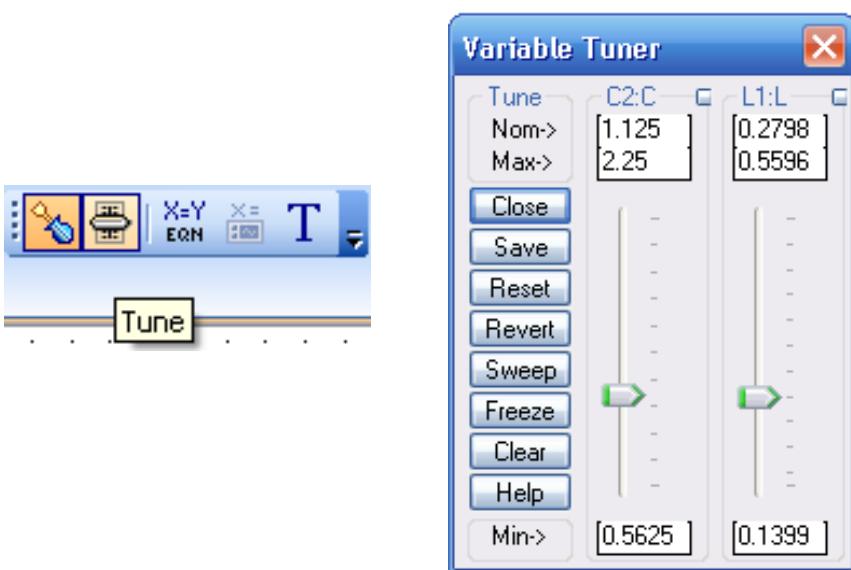
همان‌طور که در شکل‌ها مشخص است نتایج شبیه سازی با نتایج تحلیل دستی (تئوریک) با کمک برنامه و کدنویسی با MATLAB بدست آمد، یکسان است. البته ممکن است نتایج شبیه سازی با نتایج تحلیل دستی منطبق نباشد. دلیل آن هم وجود خطا در محاسبه عناصر شبکه تطبیق امپدانس در اسیمیت چارت است. ولی در صورتی که مقادیر پارامترهای محاسبه شده در تحلیل دستی و شبیه سازی به یکدیگر نزدیک بود، می‌توان از ابزار Tune استفاده کرد و عناصر شبکه تطبیق امپدانس را کمی تغییر داد تا خطای محاسباتی موجود در مقدار آن‌ها به حداقل رسانیده و نتایج شبیه سازی به نتایج تحلیل دستی نزدیک و نزدیک‌تر شود.

نحوه استفاده از Tune Tool

به صفحه‌ای که شماتیک مدار را رسم کرده‌ایم، وارد شده و بر روی آیکون Tune Tool یعنی کلیک می‌کنیم. سپس بر روی مقادیر عناصر مدار از قبیل سلف‌ها یا خازن‌ها کلیک می‌نماییم. به طور مثال ما در این مقاله بر روی مقدار سلف و خازن شبکه تطبیق امپدانس ورودی کلیک کردیم. همان‌طور که در شکل زیر هم قابل مشاهده است، مقدار آن‌ها آبی رنگ می‌شود. این کار را می‌توان برای همه عناصر مدار نیز انجام داد.

سپس بر روی آیکون Variable Tuner کلیک می‌کنیم تا پنجره Variable Tuner باز شود. در این پنجره Slider هایی مربوط به عناصر انتخابی وجود دارد که می‌توان با استفاده از آن‌ها، مقادیر سلف و خازن و یا عناصر دیگر مدار را تغییر داد و هم‌زمان بر روی صفحه Graph. تغییرات نموداری را ملاحظه کرد.

بدین ترتیب می‌توان به مقدار پارامترهای مورد نظر جهت نزدیک شدن به مقادیر تحلیل دستی نزدیک شد. البته لازم است بین پارامترها یک Trade off برقرار شود. یعنی به طور مثال ممکن است با کاهش مقدار عدد نویز، مقدار بهره نیز کاهش یافته و یا مدار از حالت تطبیق خارج شده و مقدار VSWR افزایش یابد.

AT91SAM7X256 Header Board

- امکانات اولیه جهت راه اندازی میکروکنترلر AT91SAM7X256
- بدون نیاز به پروگرامر
- دارای خروجی تمام پایه های ورودی خروجی
- امکان نصب مستقیم بر روی بردبرد
- دارای خروجی ولتاژهای ۳,۳ و ۵ ولت
- امکان استفاده از پروگرامر SAM-BA
- دارای پورت JTAG
- امکان کنترل پایه های TST, JTAGSELT و ERASE با استفاده از دیپ سوئیچ
- داری ۱۲ ماه گارانتی تعویض

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/601.php>

AT91SAM7S256 Header Board

- امکانات اولیه جهت راه اندازی میکروکنترلر AT91SAM7S256
- بدون نیاز به پروگرامر
- دارای خروجی تمام پایه های ورودی خروجی
- امکان نصب مستقیم بر روی بردبرد
- دارای خروجی ولتاژهای ۳,۳ و ۵ ولت
- امکان استفاده از پروگرامر SAM-BA
- دارای پورت JTAG
- امکان کنترل پایه های TST, JTAGSELT و ERASE با استفاده از دیپ سوئیچ
- داری ۱۲ ماه گارانتی تعویض

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/641.php>

AT91SAM7S64 Header Board

- امکانات اولیه جهت راه اندازی میکروکنترلر AT91SAM7S64
- بدون نیاز به پروگرامر
- دارای خروجی تمام پایه های ورودی خروجی
- امکان نصب مستقیم بر روی بردبرد
- دارای خروجی ولتاژهای ۳,۳ و ۵ ولت
- امکان استفاده از پروگرامر SAM-BA
- دارای پورت JTAG
- امکان کنترل پایه های TST, JTAGSELT و ERASE با استفاده از دیپ سوئیچ
- داری ۱۲ ماه گارانتی تعویض

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/519.php>

پروژه های عملی

Projects

ANALOG AND DIGITAL Projects

تنظیم دمای گلخانه

نویسنده: سوران آراسته

soran.arasteh@gmail.com

هدف از ساخت این پروژه، تنظیم دمای گلخانه ها توسط کنترل دور موتور فن های موجود، مناسب با دمای محیط گلخانه است. در ضمن راه اندازی این پروژه با پروتکل I2C و ارتباط آن با ICDS1307 و همچنین نحوه اندازه گیری دما با سنسور LM35 و نیز راه اندازی موتورهای DC توسط L298 آشنا خواهیم شد. جهت سهولت کار با موارد فوق، از برد آموزشی AVR استفاده نموده ایم.

کار کرد مدار به این صورت است که با روشن کردن آن در حین نمایش متون اولیه، دمای محیط چک شده و به عنوان دمای مرجع قرار می گیرد و دور موتور استفاده شده، با افزایش دما افزایش می یابد تا دمای محیط را ثابت نگه دارد. این مدار به گونه ای طراحی شده است که می تواند آخرین تغییرات دما را بین $5 \pm$ درجه، در مقایسه با دمای مرجع، تشخیص داده و زمان آن را ثبت کند و همچنین مدار قابلیت نمایش ساعت به صورت ۰ تا ۱۲ و ۰ تا ۲۴ را دارا می باشد.

شرح عملکرد برنامه

در ابتدای برنامه، میکروکنترلر مورد استفاده و فرکانس کاری آن به صورت زیر تعیین شده است:

```
$regfile = "m32def.dat"  
$crystal = 1000000
```

در خط سوم کتابخانه مربوط به تراشه DS1307 معرفی شده است:

```
$lib "ds1307clock.lib"
```

در خطوط چهارم و پنجم portA.1 که به پایه R/W LCD متصل است، ابتدا به عنوان خروجی انتخاب شده و سپس مقدار آن صفر شده است. خطوط ششم تا یازدهم مربوط به پیکربندی پورت ها به عنوان O/I و زمان سرکشی کلیدها می باشد:

```
ConfigPortb = Output  
Config Pind.2 = Input  
Config Pinc.5 = Input  
Config Pinc.6 = Input  
Config Pinc.7 = Input  
ConfigDebounce = 40
```

خطوط دوازدهم تا هجدهم مربوط به پیکربندی LCD ADC و تایمر کانتر یک به عنوان مولد موج PWM می باشد:

```
ConfigLcd = 16 * 2  
ConfigLcdpin = Pin ,Rs = Porta.0 , E = Porta.2 , Db4 = Porta.4 , Db5 = Porta.5 , Db6 = Porta.6 ,  
Db7 = Porta.7  
ConfigAdc = Single ,Prescaler = Auto , Reference = Avcc  
Enable Adc: Start Adc  
Enable Interrupts  
Config Timer1 = Pwm ,Pwm = 10 , Prescale = 1 , Compare A Pwm = Clear Up  
Enable Timer1: Start Timer1
```

در دو خط بعد پایه های مربوط به ارتباط I2C بین میکروکنترلر و IC ساعت تعريف شده است که در آن پایه SDA به عنوان داده و پایه SCL به عنوان کلاک مورد استفاده قرار می گیرد:

```
ConfigSda = Portc.1  
ConfigScl = Portc.0
```

خطوط بیست و یک تا بیست و چهارم مربوط به PullUP کردن داخلی شستی های استفاده شده می باشد:

```
Set Portd.2  
Set Portc.5  
Set Portc.6  
Set Portc.7
```

در خطوط بیست و پنجم و بیست و ششم دو مقدار هگزادسیمال به دو سمبول اختصاص پیدا کرده است که یک آدرس برای خواندن اطلاعات و دیگری برای نوشتن اطلاعات در ICDS1307 می باشد:

```
Const Ds1307w = &HD0  
Const Ds1307r = &HD1
```

حال به توضیح متغیرهای مورد استفاده در برنامه می پردازیم:

متغیر Analog Word: این متغیر از جنس Word بوده و مقدار دیجیتال سنسور دما را در خود نگهداری می کند.

متغیر Dispd: این متغیر نیز از جنس Word بوده و مقدار دیجیتال سنسور را به یک فرم قابل فهم برای ما تبدیل می کند.

متغیر Sh: در اولین حلقه ForNext جهت شیفت دادن متن روی LCD استفاده شده است.

متغیر Save: این متغیر که از جنس Word بوده اولین مقدار دمای محیط یا همان دمای مرجع را در خود جای می دهد.

متغیر Ans: جواب مقایسه دمای فعلی با دمای مرجع در این متغیر که از جنس Word می باشد، ذخیره می شود.

متغیرهای Second Minute Hour: این متغیرها برای ذخیره مقدارهای ثانیه، دقیقه و ساعت مورد استفاده قرار می گیرند.

متغیرهای S M و H: این متغیرها زمان تغییر دما را در خود ثبت می کنند.

متغیرهای S1.M1 و H1: این متغیرها که مقادیر آنها همان مقدار متغیرهای S M و H می باشد در موقع مقایسه استفاده شده به این صورت که اگر تفاضل دمای کنونی و دمای مرجع کمتر از چهار شد مقدار همان متغیرهای S M و H را نمایش دهد.

در سه خطی که بعد از تعريف متغیرها قرار گرفته اند مکان نما خاموش شده و مقدار اولیه صفر در متغیرهای S M و H قرار داده شده است. دستور LCD Initlcd را تنظیم کرده و ریست می کند. تنظیمات شامل خاموش یا روشن بودن LCD مکان نما و ... و در نهایت ریست کردن

LCD و آماده کردن آن برای نمایش اطلاعات می باشد.

نکته: دلیل استفاده از دستور Initlcd این است که بر روی برد آموزشی برای جلوگیری از تداخل نویز با مدارات، پایه R/W به PORTA.1 متصل شده است که در صورت استفاده نکردن از این دستور نمی توان روی LCD اطلاعات مورد نظر را دید.

S = 0: M = 0: H = 0

Initlcd

Cursor Off

تشریح قسمت های اصلی برنامه

:Project

برچسب در این قسمت در هنگام نمایش نام پروژه دمای محیط چک شده و به عنوان دمای مرجع در متغیر Save قرار می گیرد.

Project:

Cls

Locate 1 , 16:Lcd "Ds1307 with LM35"

Locate 2 , 16:Lcd "www.ECA.ir "

For Sh = 0 To 14

Shiftlcd Left

Waitms 500

Next Sh

Analog = Getadc(3)

Dispd = Analog / 2.046

Save = Dispd

Wait 5

برچسب Main

در این برچسب در یک حلقه Do..Loop بی نهایت شستی ها و ارسال و دریافت داده به پروتکل I2C مدام چک می شود.

Main:

Do

Gosub Ds1307

Gosub Switch

Loop

برچسب Ds1307

در این برچسب پروتکل آغاز به کار کرده و سپس سمبول Ds1307w جهت نوشتن در حافظه IC و سپس 0 برای نوشتن در اولین قسمت آدرس نوشته شده است. سپس مجددا پروتکل جهت ارسال آدرس حافظه برای خواندن اطلاعات از (Ds1307r) I2c شروع به کار کرده و بعد از آن شروع به دریافت پالس های مربوط به شمارش ثانیه، دقیقه و ساعت کرده و متوقف می شود.

در این برچسب خطی به صورت:

Second = Makedec(Second): Minute = Makedec(Minute): Hour = Makedec(hour)

قرار گرفته است. وجود این خط باعث می شود خروجی BCDIC به دسیمال تبدیل شود و به این ترتیب می توان راحت تر در آن تغییرات ایجاد کرد. کاربرد این خط بیشتر در قسمت تنظیمات ساعت نمایان می شود.

بعد از این مراحل تنظیمات مربوط به ثانیه، دقیقه و ساعت قرار گرفته است.

Ds1307:

I2cstart

I2cwbyte Ds1307w

I2cwbyte 0

I2cstart

I2cwbyte Ds1307r

I2crbyte Second ,Ack

I2crbyte Minute ,Ack

پروژه تنظیم دمای گلخانه

```
I2crbyte Hour ,Nack
```

```
I2cstop
```

```
Second = Makedec(Second): Minute = Makedec(Minute): Hour = Makedec(hour)
```

```
If Second > 59 Then Second = 0
```

```
If Minute > 59 Then Minute = 0
```

```
If Hour > 23 Then
```

```
Hour = 0
```

```
GosubSecond
```

```
End If
```

```
Return
```

برچسب Switch

در این برچسب شستی های مورد استفاده برای تنظیمات ساعت چک می شوند.

Switch:

```
DebouncePind.2 , 0 , Second , Sub
```

```
DebouncePinc.6 , 0 , Minute , Sub
```

```
DebouncePinc.5 , 0 , Hour , Sub
```

```
If Pinc.7 = 1 Then
```

```
Gosub Clock24
```

```
Elseif Pinc.7 = 0 Then
```

```
Gosub Clock12
```

```
End If
```

```
Return
```

برچسب Clock24

در این ساعت به صورت .تا ۲۴ نمایش داده می شود همچنین برای تشخیص تغییرات دما سنسور همواه دمای محیط را چک خواهد کرد و همچنین خروجی موتور وابسطه به دمای محیط کنترل می شود. در این Lable سطر اول مربوط به نمایش ساعت و دمای کنونی و سطر دوم مربوط به زمان آخرین تغییرات دمای محیطی می باشد.

Clock24:

```
Analog = Getadc(3)
```

```
Dispd = Analog / 2.046
```

```
Ans = Dispd - Save
```

```
If Ans > 4 Then
```

```
If Dispd > Save Then
```

```
S = Second : M = Minute : H = Hour
```

```
End If
```

```
Elseif Ans < 4 Then
```

```
S1 = S : H1 = H : M1 = M
```

```
End If
```

```
S1 = S : H1 = H : M1 = M
```

```
Portb.4 = 0
```

```
Portb.5 = 1
```

```
Pwm1a = Dispd * 2
```

```
Cursor Off
```

```
Initlcd
```

```
Locate 1 , 13 : Lcd Dispd ; " c"
```

```
Locate 1 , 1
```

```
Lcd Hour ; ":" ; Minute ; ":" ; Second ; " "
```

```
Locate 2 , 5
```

```
Lcd ; " " ; H1 ; ":" ; M1 ; ":" ; S1 ; " "
```

```
Return
```

برچسب Clock12

در این TABLE ساعت به صورت ۰ تا ۱۲ نمایش داده می شود همچنین برای تشخیص تغییرات دما سنسور همواه دمای محیط را چک خواهد کرد و همچنین خروجی موتور وابسطه به دمای محیط کنترل می شود. در این Lable سطر اول مربوط به نمایش ساعت و دمای کتونی و سطر دوم مربوط به زمان آخرین تغییرات دمای محیطی می باشد.

نکته: شستی (Switch Left) جهت تغییر نمایش ساعت از ۰ تا ۲۴ به ۰ تا ۱۲ تعییه شده است.

Clock12:

```

Analog = Getadc(3)
Dispd = Analog / 2.046
Ans = Dispd - Save
If Ans > 4 Then
If Dispd > Save Then
S = Second: M = Minute: H = Hour
End If
Elseif Ans < 4 Then
S1 = S: H1 = H: M1 = M
End If
S1 = S: H1 = H: M1 = M
Portb.4 = 0
Portb.5 = 1
Pwm1a = Dispd * 2
Cursor Off
Initlcd
Locate 1, 13:LcdDispd ; "c"
If Hour = 0 Then Hour = 12
If Hour > 12 Then Hour = Hour - 12
Locate 1, 1
LcdHour ; ":" ; Minute ; ":" ; Second ; ""
Locate 2, 5
Lcd ; "" ; H1 ; ":" ; M1 ; ":" ; S1 ; ""
Return

```

برچسب Second

با فشار دادن شستی تنظیمات ثانیه (Switch UP) برنامه به این Lable پرش کرده و می توان تنظیمات ثانیه را به دلخواه تغییر داد.

Second:

```

IncrSecond
If Second > 59 Then Second = 0
Second = Makebcd(Second)
I2cstart
I2cbyte Ds1307w
I2cbyte 0
I2cbyte Second
I2cstop
Return

```

برچسب Minute

با فشار دادن شستی تنظیمات دقیقه (Switch Right) برنامه به این Lable پرش کرده و می توان تنظیمات دقیقه را به دلخواه تغییر داد.

Minute:

```

Incr Minute
If Minute > 59 Then Minute = 0
Minute = Makebcd(Minute)

```

```
I2cstart
I2cbyte Ds1307w
I2cbyte 1
I2cbyte Minute
I2cstop
Return
```

:Hour
برچسب

با فشار دادن شستی تنظیمات ساعت (Switch Down) برنامه به این Label پرش کرده و می توان تنظیمات ساعت را به دلخواه تغییر داد.

```
Hour:
Incr Hour
If Hour > 23 Then Hour = 0
Hour = Makebcd(hour)
I2cstart
I2cbyte Ds1307w
I2cbyte 2
I2cbyte Hour
I2cstop
Return
```

سخت افزار مورد نیاز

همانطور که در بالا هم گفته شد این مدار بر روی برد آموزشی میکروکنترلرهای AVR طراحی شده است و تمام قطعات مورد نیاز بر روی برد موجود می باشد تنها باید تنظیمات لازم زیر را روی برد اعمال کنید:
بعد از پروگرام کردن ATMega32:

- ۱- از طریق دیپ سویچ DSW-1 دو پایه SDA و SCL را روشن کنید.
- ۲- LED ها را از طریق دیپ سویچ SWITCH خاموش کنید.
- ۳- در قسمت دیپ سویچ DSW-2 پایه های LCD (L298) و (LM35) (۲) و (۶) را روشن کنید.
- ۴- موتور مورد نظر از طریق پین هدر مادگی موجود در جلوی L298 را به پایه های M1-A و M1-B وصل کنید و از طریق همان پین هدر دو پایه VCC و VS را اتصال کوتاه کنید.

نکات تکمیلی

- ۱- اگر از طریق پورت ISP میکرو را پروگرام می کنید، بعد از پروگرام کردن IC فیش مربوطه را از برد جدا کنید.
- ۲- اگر هنگام استفاده از مدار، نمایشگر (LCD) پیغام مورد نظر را چاپ نکرد می توانید از طریق یک جامپر در قسمت IDM2x5 مادگی مربوط به پورت A پایه A.1 را به GND متصل کنید.
- ۳- برای انتخاب موتور دقت کنید که از موتورهای کم وات استفاده شود چون تغذیه کل مدار از یک رگلاتور 7805 گرفته شده است. در صورت استفاده از موتورهای توان بالا بایستی ولتاژ VSS جداگانه تامین شود.

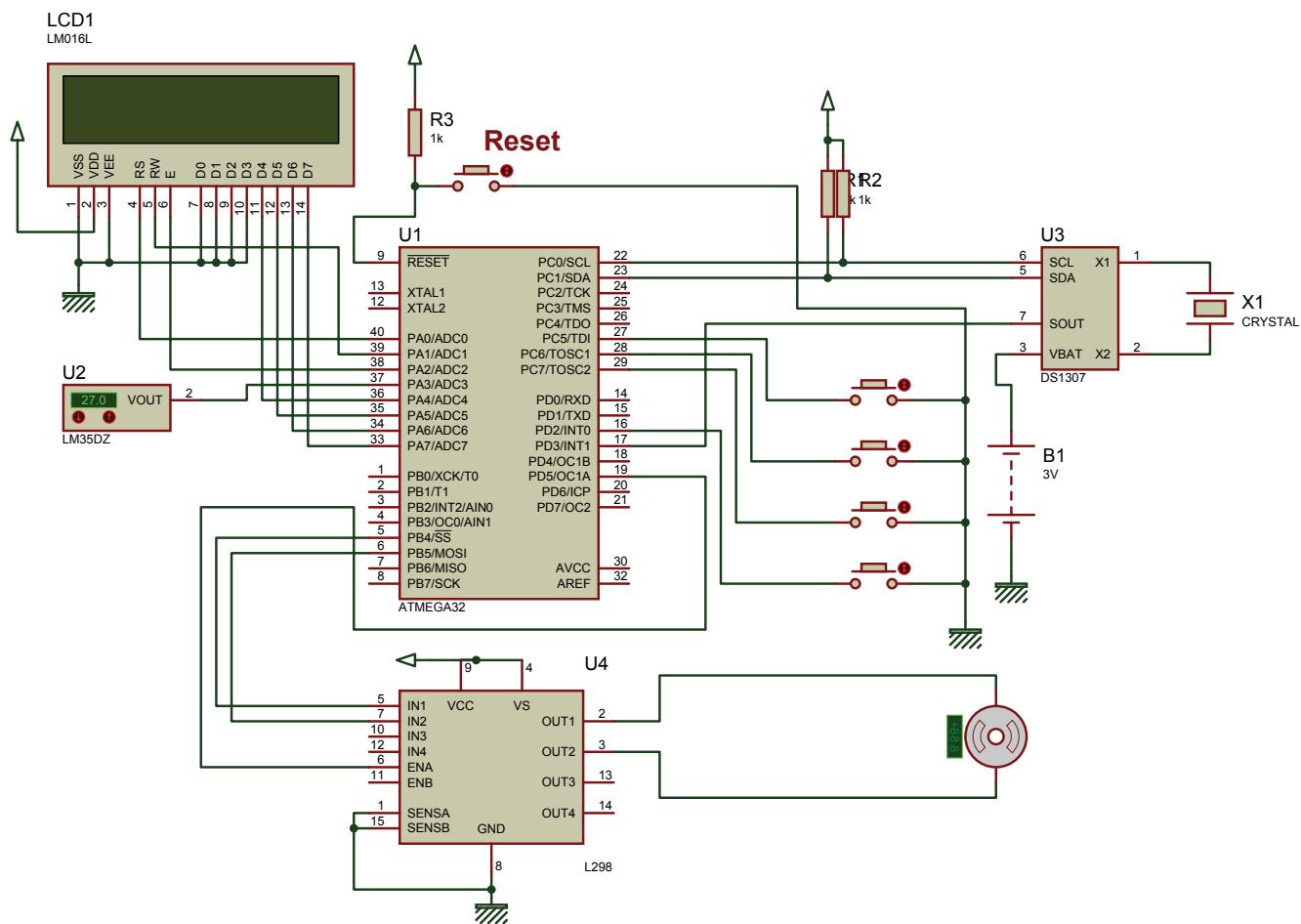

برد مبدل SMD به DIP – نوع ۶۴ پایه

قابل نصب آی سی های -۱۶-۲۴-۳۲-۴۰-۴۴-۵۶-۶۴-۴۸ پایه

مورد استفاده در آی سی های با پکیج های QFP، TQFP، QFN، MLP، MLF قلع انداود شده و بدون نیاز به قلع قابل نصب بر روی برد برد

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/617.php>

شماتیک مدار

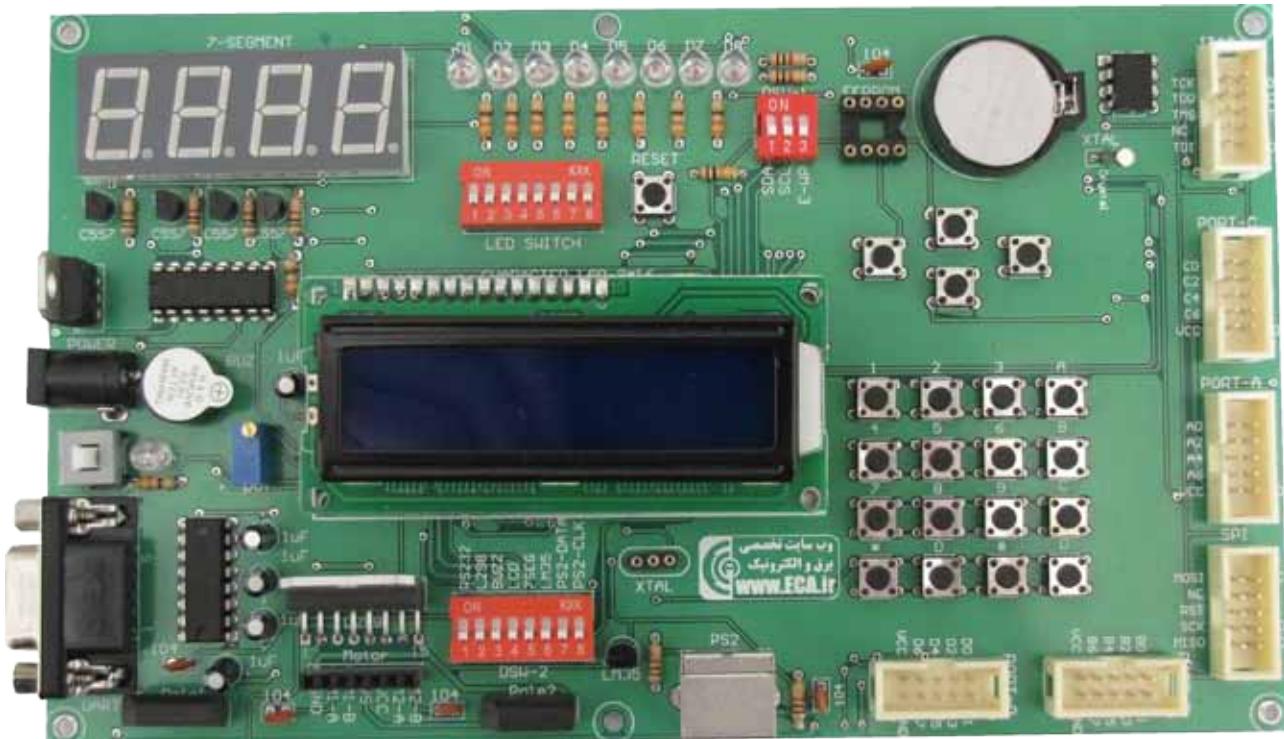
Altium Designer V10.391.22084

AltiumDesigner یا همان PROTEL DXP نرم افزار قدرتمندی است که برای پیاده سازی شماتیک، طراحی PCB و آنالیز مدارهای آنالوگ و برخی مدارهای دیجیتالی طراحی شده است. یکی از مزایای این نرم افزار دسته بندی مناسب کتابخانه ها بنحوی است که با صرف زمان کوتاهی قطعه مورد نظر را خواهید یافت. آنالیز مدارهای آنالوگ در پرولت، توسط تحلیل گر پی اسپایس انجام می شود. محیط طراحی PCB در پرولت، بدليل داشتن کتابخانه هایی کامل و بدون نقص معروف است و این امر سبب رفاه بیشتر کاربر در حین طراحی انواع PCB با این نرم افزار، خواهد شد. در این نسخه امکان شبیه سازی و کد نویسی برخی از FPGA ها نیز فراهم شده است که زمان طراحی و پیاده سازی را حداقل می کند. ورژن جدید این نرم افزار حرفه ای دارای تحولات و پیشرفت های زیادی بوده که کار شما را برای طراحی نسل های بعدی مدارات الکترونیک بسیار ساده کرده است. Altium Designer توانسته است که طراحی شما را از لحاظ نرم افزاری و سخت افزاری بصورت یک پارچه در آورده و شما بتوانید مراحل طراحی خود را به سادگی انجام دهید. امکانات ویژه ای به این نسخه از نرم افزار افزوده شده که شامل افزایش لایه های طراحی مکانیکی، کلاسهای جدید و پیشرفتهای باور نکردنی در هوش مصنوعی این نرم افزار می باشد. هوش مصنوعی در این نسخه به قدری تقویت گشته که شما بدون هیچ مشکلی می توانید طرح های خود را به سرعت طراحی و اشکال زدایی کرده و آنها را هر چه نزدیکتر به استانداردهای جهانی کرده و از دیگر مهندسین و متخصصین این زمینه کاری پیشی بگیرید.

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/491.php>

AVR Microcontrollers Training Board

امکانات دستگاه :

۱. میکرو کنترلر ATMEGA 32A
۲. LCD کاراکتری 2x16
۳. درایور موتور L298
۴. پورت سریال RS232
۵. پورت PS2
۶. ۸ عدد LED
۷. 7SEGMENT ۴ تایی
۸. IC ساعت DS1307 و باتری بک آپ EEPROM
۹. بازار
۱۰. صفحه کلید 4x4
۱۱. شستی برای استفاده از اینترپت
۱۲. سنسور دما LM35
۱۳. پروگرامر STK200/300
۱۴. پروجکتور BOX 2x5
۱۵. خروجی تمامی پورت ها به صورت JTAG ISP
۱۶. پورت JTAG و دیباگ نمودن میکرو کنترلر

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/748.php>

فاصله سنج دیجیتال با مادون قرمز

hamed_ghiasykhayyat@yahoo.com

نویسنده: حامد غیاسی خیای

امروزه با پیشرفت روز افرون علم الکترونیک و دیجیتال، استفاده از وسایل الکترونیکی روزبه روز برای راحتی زندگی افزایش می‌یابد. با توجه به قابلیت‌هایی که سنسورها دارند از آن‌ها در زمینه‌های مختلف از جمله صنعت خودرو، آب و هوا، محیط زیست، دزدگیرها و غیره استفاده می‌شود.

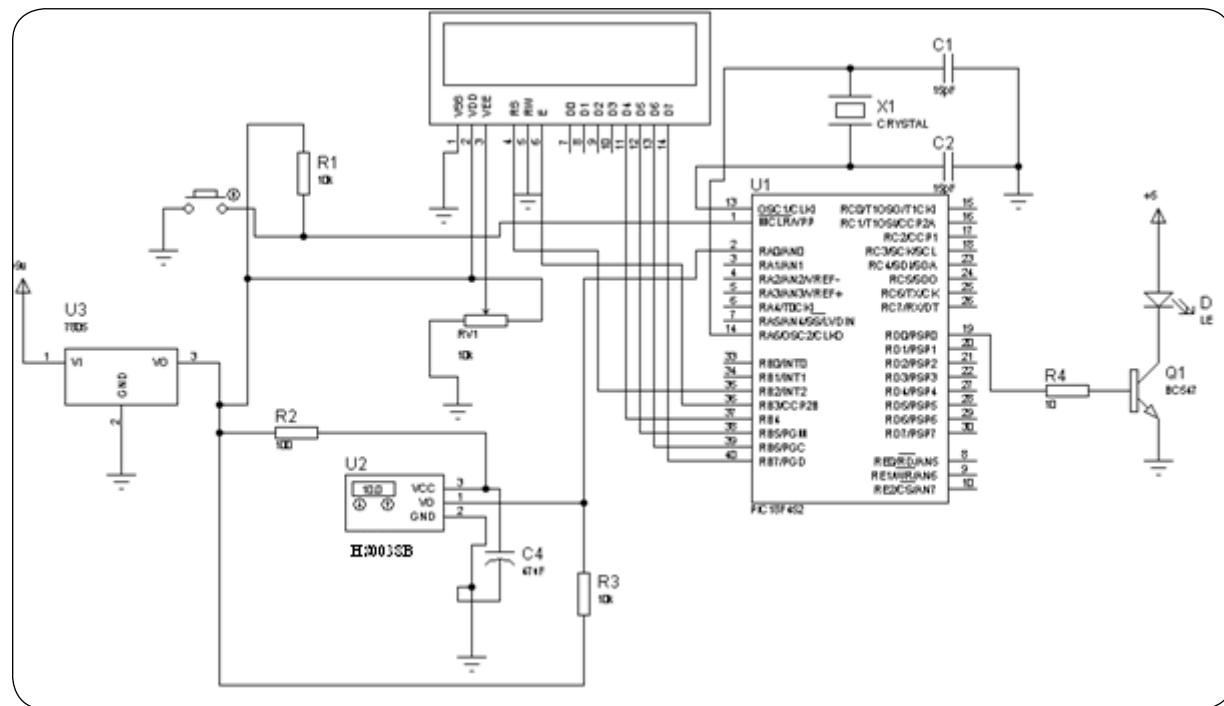
موضوع این مقاله در مورد استفاده از سنسورهای مادون قرمز در ساخت فاصله سنج دیجیتال می‌باشد. از اشعه مادون قرمز (Infrared) در محیط پیرامون ما بسیار استفاده شده است و کاربردهای فراوان در زندگی روزمره ما دارد. پر کاربردترین استفاده مادون قرمز در کنترل از راه دورهای تلویزیون و همچنین دزدگیرهای منازل و ادارات (چشم‌های الکترونیکی) می‌باشد، که هر یک طرز کار متفاوتی دارند. از فرستنده-گیرنده‌های مادون قرمز در انتقال اطلاعات به صورت بدون سیم یا Wireless استفاده می‌شود. مانند ارتباط بین دو میکروکنترلر، سیستم‌های امنیتی و دزدگیرها، دریازکن‌های کنترلی و ... .

برای بالا بردن برد بین فرستنده و گیرنده مادون قرمز از چندین طبقه تقویت کننده ولتاژ در خروجی (گیرنده) استفاده می‌شود. همچنین راه دیگری برای افزایش برد وجود دارد که در آن از یک عدسی برای متمن کردن امواج (فرستنده) استفاده می‌شود (همانند عملکرد لیزر). برای ساخت فاصله سنج دیجیتال با استفاده از مادون قرمز بایستی از خاصیت انعکاس نور بهره برد. با محاسبه زمان رفت و برگشت نور، سرعت اولیه و همچنین تأثیر دما بر سرعت، می‌توان طبق فرمول فیزیکی $X=VXT$ فاصله تا جسمی که نور به آن برخورد کرده است را بدست آورد. البته باید توجه داشت که در حال حاضر از سنسورهای آلتراسونیک برای بدست آوردن فاصله استفاده می‌شود زیرا دقت و برد بیشتری دارند. در این مقاله برای ساخت فاصله سنج دیجیتال از دو نوع میکروکنترلر استفاده شده است که در ادامه طراحی هر یک ارائه می‌شود.

مدار فاصله سنج دیجیتال با میکروکنترلر PIC

در این مدار (شکل ۱) ابتدا باستی LED را روشن کرده و سپس تایмер (در اینجا از تایmer یک استفاده شده است) را فعال نمود. بعد از آن باید با دستور IF ... THEN ... IF پورت ورودی که سنسور گیرنده به آن متصل است را بررسی کرده تا در صورت یک شدن، تایmer و LED خاموش شوند. زمان سپری شده از موقع تابش نور تا بازتاب آن درون متغیر cnt قرار می‌گیرد. در صورت ضرب شدن زمان بدست آمده در سرعت اولیه ($X=VXT$ ، فاصله تا جسم بدست می‌آید).

گیرنده HS0038B و فرستنده TSAL6200 طبق دیتاشیت شرکت آلمانی Vishay دارای فرکانس یکسان و هماهنگ با یکدیگر می‌باشند.

شکل ۱: مدار فرستنده-گیرنده مادون قرمز

برنامه مدار فرستنده-گیرنده به صورت زیر می باشد:
تعريف نامی برای برنامه:

program distance

تعريف متغیر cnt

dim cnt as byte

تعريف زیر برنامه وقفه:
به ازای هر بار رخ دادن وقفه تایمر ۱، یک واحد به متغیر cnt اضافه می شود. بایستی بیت پرچم وقفه تایمر ۱ (TMR1IF) صفر شود تا بتوان همچنان از تایمر ۱ استفاده کرد.

```
sub procedure interrupt
cnt = cnt + 1
pir1.TMR1IF = 0
end sub
```

تابع اصلی:
در تابع اصلی ابتدا وضعیت پورت ها با دستور TRIS مشخص می شود و سپس LCD پیکربندی می گردد.
در این بخش پس از فعال شدن LED و تایمر، وقفه فعال می گردد.

main:

```
TRISB = $00
TRISA = $FF
TRISD = $00
LCD_INIT(PORTB)
LCD_CMD(LCD_CURSOR_OFF)
LCD_CMD(LCD_CLEAR)
```

اگر گیرنده سیگنال را دریافت کند بایستی LED و تایمر خاموش شوند. سپس مقدار cnt برای LCD آماده می‌شود تا بر روی آن نمایش داده شود.

```
PORTD.0 = 0
T1CON = 1
pir1.TMR1IF = 0
PIE1 = 1
```

مدار فاصله سنج دیجیتال با میکروکنترلر AVR

```
IF PORTA.0 = 1 THEN
PORTD.0 = 1
T1CON = 0
LCD_OUT(1,1,"distance= ")
cnt = cnt div 1000
cnt=cnt*V
LCD_CHR(1,10,cnt)
cnt=0
end if
goto main
END.
```

ماژول های فاصله سنج موجود در بازار دارای رنج های مختلف اندازه گیری می‌باشند که می‌توان بسته به فاصله مورد نظر از هر یک از آن ها استفاده کرد.

در این بخش از ماژول GP2D12 استفاده شده است که ولتاژ خروجی آن با توجه به فاصله، تغییر می‌کند. بنابراین می‌توان با استفاده از پایه ADC میکروکنترلر ATmega8 ، این ولتاژ که به صورت آنالوگ می‌باشد را به یک مقدار دیجیتال تبدیل نمود. در میکروکنترلر های AVR از روش تقریب متواالی برای تبدیل سیگنال های آنالوگ به دیجیتال استفاده می‌شود.

این مقدار دیجیتال بر روی پورتی از میکروکنترلر که به LCD کاراکتری متصل است فرستاده می‌شود تا بر روی آن میزان فاصله اندازه گیری شده نمایش داده شود.

مبدل ADC در ATmega دارای قابلیت Noise Canceller می‌باشد که نویز حاصل از cpu و وسائل جانبی را بر روی ADC کاهش می‌دهد.

برای کاهش سطح نویز بایستی به موارد زیر توجه نمود:

(۱) مسیر سیگنال آنالوگ تا حد امکان کوتاه باشد و مسیر های آنالوگ نزدیک مسیر زمین آنالوگ و دور از مسیر های دیجیتالی فرکانس بالا باشد.

(۲) بهتر است برای اتصال پایه AVCC به VCC از یک شبکه LC استفاده شود. شکل ۲ چگونگی این اتصال را نشان می‌دهد.

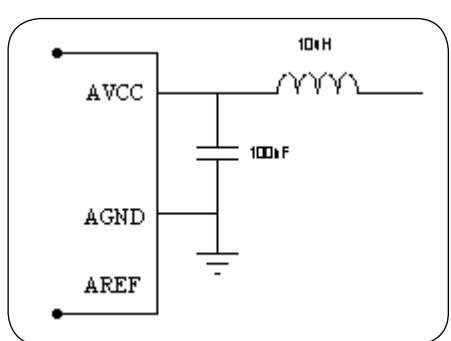
(۳) از قابلیت ADC Noise Canceller برای کاهش نویز CPU روی مبدل ADC استفاده کنید.

(۴) اگر هر یک از پایه های پورت ADC به عنوان خروجی دیجیتال استفاده شود، هنگام عمل تبدیل نباید تغییر حالت داده شود.

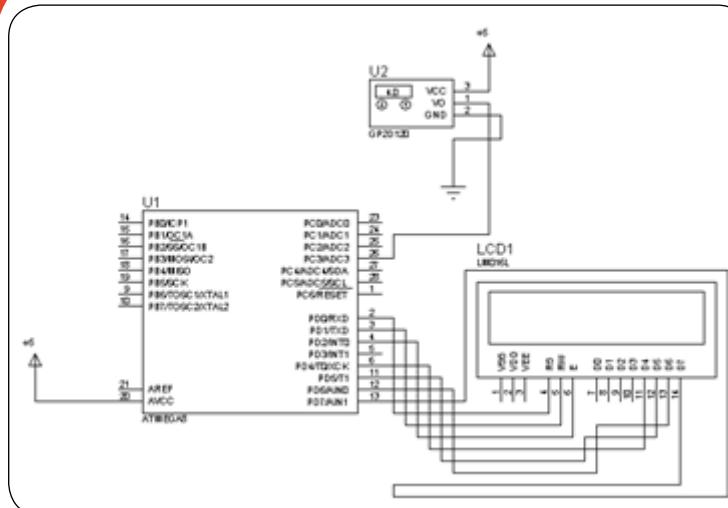
(۵) تنظیم حالت Tri-State روی پایه مورد نظر از کاتال ورودی

برنامه نوشته شده برای شکل ۳ به صورت زیر می‌باشد:
توابع کتابخانه ای:

در این بخش فایلی که برای اجرای برنامه لازم می‌باشد، فراخوانی می‌شود. در این فایل ممکن است چندین تعریف از متغیرها و یا زیربرنامه ها ذخیره شده باشد که در قسمت های مختلف برنامه به کار رفته باشد. استفاده از زیربرنامه ها و متغیر های فایل الحاقی شبیه این است که این زیربرنامه ها و متغیر های را خودتان در برنامه نوشته اید.

شکل ۲: استفاده از شبکه LC برای تغذیه ADC

شكل ٣: مدار فاصله سنج دیجیتال

```
#include <stdio.h>
#include <mega8.h>
#asm
    .equ __lcd_port=0x12 ;PORTD
#endasm
#include <lcd.h>
#include <delay.h>
```

تعاریف مربوط به مازول ADC

در این قسمت تنظیمات مربوط به ماژول ADC صورت می‌گیرد.
با استفاده از نرم افزار CodeVision می‌توان این تنظیمات را در قسمت CodeWizardAVR با انتخاب گزینه‌های مورد نظر انجام داد تا خود نرم افزار برنامه مربوطه را اجرا کند.

```
unsigned int adc_data;
#define ADC_VREF_TYPE 0x40
interrupt [ADC_INT] void adc_isr(void)
{
adc_data=ADCW;
}
unsigned int read_adc(unsigned char adc_input)
{
ADMUX=adc_input | (ADC_VREF_TYPE & 0xff);
delay_us(10);
#asm
    in  r30,mcucr
    cbr r30,__sm_mask
    sbr r30,__se_bit | __sm_adc_noise_red
    out mcucr,r30
    sleep
    cbr r30,__se_bit
    out mcucr,r30
#endifasm
return adc_data;
}
```

تعريف متغير ها:

در این قسمت متغیرهایی که در طول برنامه استفاده می‌شود، تعریف می‌شوند.

```
char distance[20];  
float i;  
int space;
```

تابع اصلی:

در تابع اصلی (main) ابتدا وضعیت پورت‌ها (ورودی یا خروجی) مشخص می‌شود. سپس تنظیمات مربوط به قسمت‌های دیگر که نیاز است، انجام می‌شود.

```

void main(void)
{
PORTC=0x00; DDRC=0x00;
PORTD=0x00; DDRD=0xFF;
MCUCR=0x00;
TIMSK=0x00;
ACSR=0x80;
SFIOR=0x00;
ADMUX=ADC_VREF_TYPE & 0xff;
ADCSRA=0x8E;
lcd_init(16);
lcd_clear();
#asm("sei")

```

حلقه بی نهایت while در این قسمت از برنامه ابتدا مقدار ولتاژ آنalog را از پورت PC3 (ADC3) خوانده شده و درون متغیر ۱ قرار می‌گیرد. این مقدار به دلیل اینکه از نوع اعشاری (float) می‌باشد در عدد ۵۰۰۰ ضرب می‌شود و سپس بر ۱۰۲۴ تقسیم می‌شود تا به صورت ۱۰ بیتی درآید. ثابت INDEX سبب کالیبراسیون نرم افزاری می‌شود. سپس مقدار بدست آمده بر روی LCD نمایش داده می‌شود.

```

while (1)
{
i=read_adc(3);
space=i*5000/1024*INDEX;
sprintf(distance,"distance=%d cm",space);
lcd_puts(distance);
delay_ms(1000);
lcd_clear();
}
}

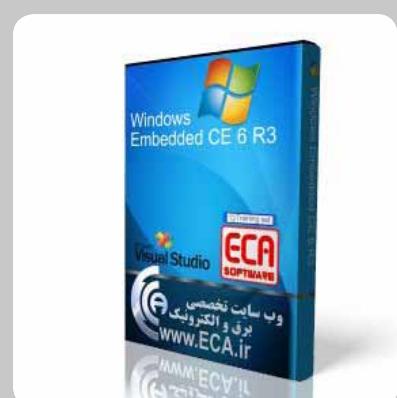
```

Windows Embedded CE 6.0 +R2&R3

یک سیستم عامل کوچک که مایکروسافت برای کامپیوترهای شخصی دستی و کوچک طراحی نموده و در سیستم هایی چون AutoPC گنجانده شده است. ویندوز CE، که رابط گرافیکی آن مشابه رابط گرافیکی ویندوز X و NT است. نسخه کوچکی از برخی از برنامه های کاربردی مایکروسافت، از جمله اکسل word اینترنت اکسپلورر - Schedule و یک سرویس گیرنده پست الکترونیکی و بسیاری امکانات دیگر را در خود جای داده است. این سیستم عامل قابلیت نسب بروی نسل های ۹ به بعد تراشه های ARM را دارا می‌باشد. این نسخه شامل پک کامل نرم افزار های مورد نیاز جهت نصب این سیستم عامل به همراه مجموعه ای از مقالات، نکات آموزشی و فیلم جهت کار با این سیستم عامل بوده که لیست کامل محتویات پک در زیر قرار داده شده است.

Windows CE 6.0
Windows CE 6.0 R2
Windows CE 6.0 R3
Visual Studio 2005 Pro
Mini2440 CE6 Suite 1001
UPDATE MINI2440
Training set

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/334.php>

برد Mini2440 + 3.5"LCD 1GIG

1GB Flash

این برد بر اساس توانایی ها و قابلیت های میکرопرոسسور S3C2440 طراحی شده است. این برد در اصل Embedded MotherBoard می باشد، از این رو که با فرکانس کاری ۵۳۳ مگاهرتز و داشتن پورت های همچون سریال ، USB ، صدا ، شبکه ، حافظه VGA ، SD/MMC و ... توانایی های یک مادر برد را دارا می باشد.

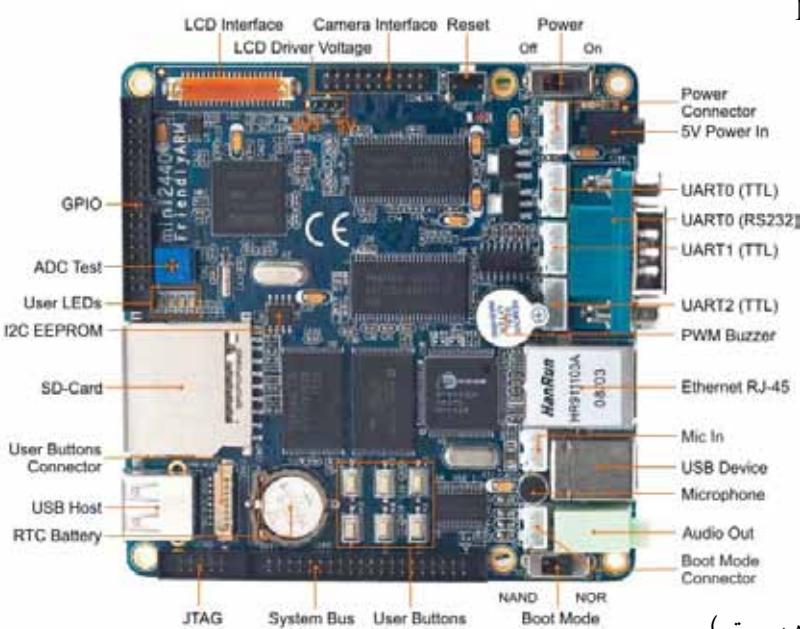
همچنین امکان نصب سیستم عامل های Windows و Linux و CE.NET بر روی مادر برد به راحتی امکان پذیر می باشد. داشتن نمایشگر LCD ۳.۵" با دقت ۲۴۰*۳۲۰ پیکسل به همراه صفحه حسگر لمسی و امکان اتصال برد مبدل VGA برای نمایشگر های CRT و LCD معمولی از دیگر قابلیت های جذاب این برد می باشد.

ابعاد این برد ۱۰*۱۰ سانتی متر می باشد. ابعاد بسیار کوچک این برد جهت کاربردهای جیبی (Portable) و فضاهایی که نیاز به یک مادر برد با سایز بسیار کوچک است ، بسیار مناسب می باشد.

این برد نیاز به یک تغذیه ۵ ولت تک داشته و با توجه به عدم تلفات حرارتی فاقد هرگونه فن و سیستم خنک کننده می باشد.

پورت ها و خروجی ها :

- :: یک عدد پورت شبکه (RJ45) با سرعت 10/5 Mbps
- :: سه عدد پورت سریال
- :: یک عدد پورت HOST USB
- :: یک عدد پورت USB DEVICE
- :: یک عدد سوکت کارت های حافظه SD/MMC
- :: یک عدد خروجی استریو صوت
- :: یک عدد میکروفون
- :: یک عدد کانکتور ۱۰ پین JTAG
- :: چهار نمایشگر LED
- :: شش عدد کلید فشاری همه منظوره
- :: یک عدد بازر روی خروجی PWM
- :: یک عدد پتانسیومتر روی ورودی A/D
- :: یک عدد کانکتور ۲۰ پین به منظور اتصال دوربین
- :: یک عدد باتری پشتیبانی حافظه RTC روی برد
- :: تغذیه ورودی ۵ ولت به همراه کلید و نمایشگر تغذیه
- :: یک عدد کانکتور ۴۰ پین به منظور اتصال LCD
- :: دو عدد کانکتور توسعه (۳۴ پایه I/O و ۴۰ پایه گذرگاه سیستم)
- :: یک عدد کلید ریست میکرو پروسسور

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/851.php>

Communication

مدارها و سیستم های مخابراتی

SYSTEMS , ANTENNAS , OPTICAL COMMUNICATIONS

معرفی فیلترها

قسمت دوم – فیلترهای مرتبه دوم

alireza2s2003@gmail.com

نویسنده: علیرضا صمدی

در شماره ۸ مجله نویز، فیلترهای مرتبه اول و نحوه طراحی آنها به طور کامل بررسی شد. در این شماره به معرفی نوع پرکاربرد دیگری از فیلترها یعنی فیلترهای مرتبه دوم می‌پردازیم.

در حالت کلی می‌توان فیلترهای مرتبه دوم را به دو نوع میان‌گذر و میان‌نگذر تقسیم کرد. فیلترهای میان‌گذر همان‌طور که از اسم آن پیدا است یک محدوده میانی از فرکانس‌ها را از خود عبور می‌دهد ولی محدوده فرکانسی قبل و بعد از این محدوده میانی را از خود عبور نمی‌دهد. این امر در شکل ۱ نمایش داده شده است.

همان‌طور که در نمودار بالا مشخص است این فیلتر در خروجی خود فقط سیگنال‌هایی از ورودی را ظاهر می‌کند که فرکانس‌های آن‌ها بین دو فرکانس w_1 و w_2 باشد و محدوده فرکانسی قبل از w_1 و بعد از w_2 را صفر می‌کند.

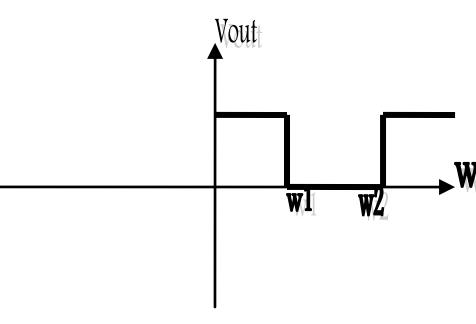
برعکس این مطلب برای فیلتر میان‌نگذر صادق است. یعنی همان‌طور که از اسم آن پیدا است به ازای یک محدوده فرکانسی میانی خروجی آن برابر صفر و به ازای محدوده فرکانسی قبل و بعد از این محدوده میانی خروجی فیلتر برابر ورودی آن خواهد بود. این مطلب در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل شماره ۱

در این نمودار همان‌طور که مشخص است به ازای محدوده فرکانسی بین w_1 و w_2 خروجی فیلتر برابر صفر و به ازای محدوده فرکانسی قبل و بعد از این محدوده فرکانسی خروجی فیلتر برابر یک مقدار مشخص خواهد بود.

فیلترهای مرتبه دوم را می‌توان جزء جایی ناپذیر مهندسی برق به ویژه در مخابرات و الکترونیک دانست. از مهمترین کاربردهای فیلترهای مرتبه دوم می‌توان به استفاده از این فیلترها در فرستنده و گیرنده‌های مخابراتی برای حذف نویز و تداخلات ناخواسته، تطبیق امپدانس برای

معرفی فیلترها

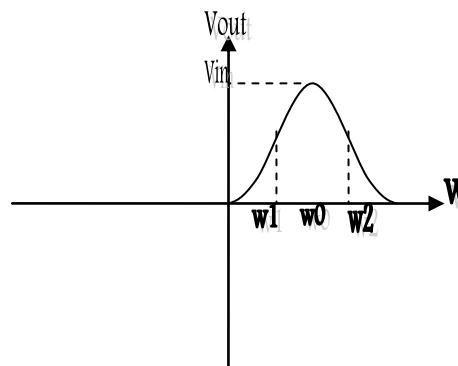
شکا، شماره ۲

معنی خواهد شد. ساده‌ترین مدار برای طراحی یک فیلتر میان‌گذر موازی در شکل شماره ۳ نمایش داده شده است.

$$V_{out} = \frac{\frac{1}{RC}S}{S^2 + \frac{1}{RC}S + \frac{1}{LC}} V_{in}$$

در حالت کلی نمودار حاصل از این فرمول، همانند شکل ۴ خواهد بود: نمودار شکل ۴، خروجی یک فیلتر میان گذر را برعکس فرکانس ورودی فیلتر نشان می‌دهد. همانطور که در شکل مشخص است این نمودار یک محدوده فرکانسی معین را در خروجی خود

ظاهر می‌کند و محدوده
فرکانسی قبل و بعد از آن

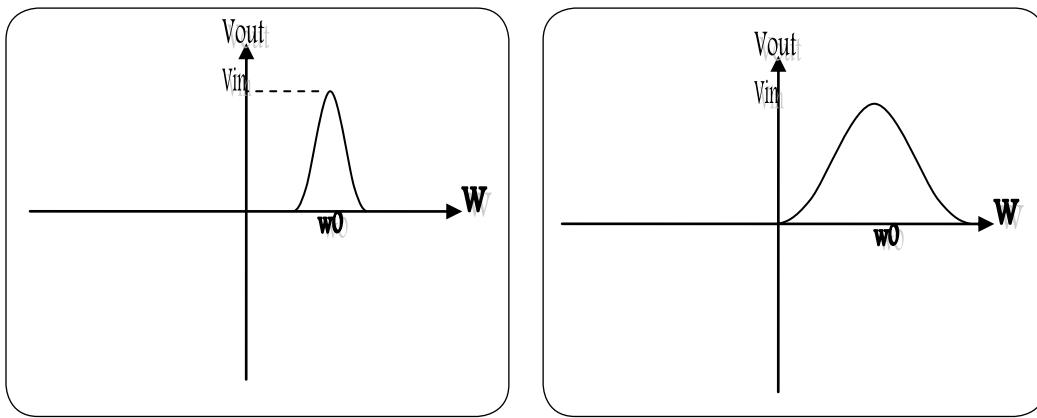
شکل شماره ۳

را در خروجی خود ظاهر نمی کند. طبق تعریفی که در شماره قبل مجله برای فیلتر های مرتبه اول داده شد فرکانس قطع بالا و پایین فیلتر میان گذر که در واقع بیانگر بهنای باند فیلتر هستند از همان تعریف به دست می آید یعنی فرکانس های قطع بالا و پایین فیلتر میان گذر برابر فرکانس هایی هستند که خروجی فیلتر به ازای آن فرکانس ها برابر ۷۰٪ برابر ورودی فیلتر باشد. تفاوت عمدۀ بین فیلتر های مرتبه اول و دوم همان طور که از نمودار و فرمول یاد شده نیز دیده می شود در این مورد است که در فرمول قبلی به دلیل اینکه معادله مشخصه فرمول (مخرج فرمول) درجه دو است به همین دلیل وقتی این فرمول برای ۷۰٪ ورودی سیستم قرار داده شود دو جواب برای فرکانس، بدست

شکل شماره ۴. خروجی یک فیلتر میان گذر بر حسب فرکانس خواهد آمد که از بین این دو جواب فرکانس کوچکتر به عنوان فرکانس قطع پایین و فرکانس بزرگتر به عنوان فرکانس قطع بالا فیلتر میان گذر شناخته می شود. این دو فرکانس در شکل قبل برابر w_1 (فرکانس قطع پایین) و w_2 (فرکانس قطع بالا) هستند. واضح است که در این حالت پهنهای باند فیلتر میان گذر برابر $w_1 - w_2$ خواهد بود.

اما مهمترین بخش کار نحوه طراحی یک فیلتر میان گذر موازی است. قبل از طراحی یک بار دیگر به نمودار قبل دقت کنید. همان طور که مشخص است به ازای فرکانس W_0 خروجی فیلتر ماکریم است. به این فرکانس که به ازای آن خروجی فیلتر میان گذر ماکریم مقدار خود را دارا باشد فرکانس تشدید گفته می شود. پس اولین نکته در طراحی یک فیلتر میان گذر توجه به این نکته است که در چه فرکانسی انتظار داریم خروجی فیلتر ماکریم شود و از این نکته به عنوان یکی از معلومات در طراحی فیلتر میان گذر استفاده می کنیم.
نکته دوم که در شکل مشخص است محدوده فرکانسی است که فیلتر آن ها را از خود عبور می دهد. که همان پهنهای باند فیلتر است. برای درک بقیه مسئله به دو شکل، ۵ و ۶ دقیقت کنید.

همان طور که مشخص است فرکانس تشدید هر دو فیلتر برابر W_0 است اما نکته مهم این است که محدوده فرکانسی که این دو فیلتر حول فرکانس تشدید از خود عبور می دهند کاملاً متفاوت است به طوری که در فیلتر مرتبط با نمودار اول پهنهای باند آن یا همان محدوده فرکانسی که فیلتر از خود عبور می دهد بیشتر از پهنهای باند فیلتر مرتبط با نمودار دوم است. عموماً انتخاب پهنهای باند زیاد یا کم مرتبط با نوع عملکرد سیستمی است که فیلتر در آن قرار دارد. به عنوان مثال در اکثر فرستنده و گیرنده های مخابراتی برای جلوگیری از تداخل فرکانس های مざحمد پهنهای باند فیلتر تا حد امکان کم انتخاب می شود تا فقط فرکانس تشدید که همان فرکانس اصلی سیستم است در خروجی فیلتر ظاهر شود. اما در بعضی دیگر از سیستم ها نیز بر حسب نوع انتظاری که از عملکرد سیستم داریم نیاز به پهنهای باند بزرگی وجود دارد. به عنوان مثال در سیستم های ناظم، یک محدوده فرکانس، نسبتاً بزرگ، وجود دارد که تنها سیستم های نظام، محاذ به استفاده از آن هستند و افاده عادی، اجازه

شکل شماره ۶

شکل شماره ۵

استفاده از این محدوده فرکانسی را ندارند. در این مورد پهنهای باند فیلتر می‌بایستی آنقدر بزرگ انتخاب شود که بتواند این محدوده فرکانسی بزرگ را تشخیص دهد.

با توجه به مطلب یاد شده در حالت کلی برای طراحی یک فیلتر میان‌گذر دو پارامتر به عنوان معلومات قبل از طراحی در نظر گرفته می‌شود و با استفاده از آن‌ها مقادیر المان‌های مداری فیلتر تعیین شده و فیلتر طراحی می‌شود.

این دو پارامتر عبارتند از:

- ۱- فرکانس تشدید
- ۲- پهنهای باند

حال به نحوه طراحی و فرمول‌های مورد نیاز برای ساخت فیلتر میان‌گذر موازی می‌پردازیم. همان‌طور که از مدار داده شده مشخص است هدف یافتن مقادیر C , R و L است. با یافتن مقادیر این سه المان با توجه به معلومات یاد شده در قبل فیلتر میان‌گذر طراحی می‌شود.

طبق تعریف در فرکانس تشدید خروجی فیلتر می‌بایستی ماکزیمم شود. پس فرمول V_{in} می‌بایستی به ازای این فرکانس ماکزیمم شود. پس با مشتق گرفتن از این فرمول بر حسب s و برابر قرار دادن آن با صفر فرکانس تشدید فیلتر محاسبه می‌شود.

$$W_0 = \frac{1}{\sqrt{LC}}$$

در مرحله بعد با استفاده از پهنهای باند مورد نظر فرمول دیگری بدست خواهد آمد. همان‌طور که قبل گفته شد پهنهای باند فیلتر برابر تفاصل فرکانس قطع بالا با فرکانس قطع پایین فیلتر است. این فرکانس‌ها نیز به نوبه خود برابر فرکانس‌هایی هستند که در آن‌ها خروجی فیلتر برابر ۷۰٪ ورودی آن می‌شود. در این مورد نیز با یافتن فرکانس‌های قطع بالا و پایین فیلتر و تفرق فرکانس قطع بالا از فرکانس قطع پایین، پهنهای باند فیلتر به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$BW = \frac{1}{RC}$$

پس به طور خلاصه دو فرمول زیر در طراحی فیلتر میان‌گذر موازی به کار می‌روند:

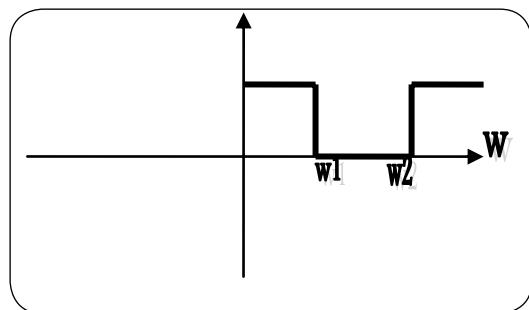
$$BW = \frac{1}{RC} \quad W_0 = \frac{1}{\sqrt{LC}}$$

در این حالت دو معادله سه مجهولی بدست خواهد آمد و یک درجه آزادی برای ما در انتخاب مقادیر سلف، خازن یا مقاومت وجود خواهد داشت. معمولاً به دلیل محدودیت موجود در مقادیر سلف و خازن مقدار یکی از این دو عنصر به صورت اختیاری تعیین شده و مقدار دو المان دیگر با استفاده از فرمول‌های یاد شده محاسبه می‌شود. به این ترتیب طراحی فیلتر میان‌گذر به پایان می‌رسد.

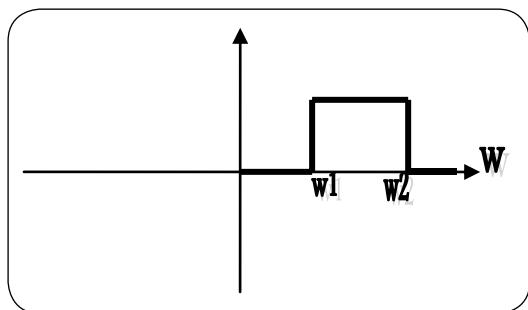
معمولًا پارامتری با عنوان ضریب کیفیت در مورد فیلتر مرتبه دوم در نظر گرفته می‌شود. که با نماد Q نشان داده می‌شود. Q در واقع نشان دهنده پهنهای باند فیلتر است. به طوری که هر چقدر پهنهای باند فیلتر کمتر باشد Q بالا بوده و برعکس هر چه قدر پهنهای باند فیلتر زیاد باشد Q کوچکتر خواهد بود. البته پایین بودن ضریب کیفیت یک فیلتر الزاماً به معنی ضعیف بودن طراحی آن و کم کیفیت بودن آن نیست. بسته به نوع خواسته‌ای که از عملکرد یک فیلتر میان‌گذر داریم ممکن است نیاز به پهنهای باند زیادی داشته باشیم تا فرکانس‌های بیشتری از فیلتر عبور کنند. در اینجا طراحی ما باید به گونه‌ای باشد تا ضریب کیفیت فیلتر پایین باشد. ضریب کیفیت یک فیلتر میان‌گذر از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$Q = \frac{W_0}{BW}$$

در این رابطه W_0 برابر فرکانس تشید و BW پهنای باند فیلتر می‌باشد (هر دو بر حسب رادیان بر ثانیه). مطالب گفته شده توضیحات کلی در مورد چگونگی طراحی و ساخت فیلتر میان گذر موازی می‌باشد. در پایان توضیح کوتاهی در مورد چگونگی ساخت فیلتر میان نگذر با استفاده از یک فیلتر میان گذر داده می‌شود. به شکل ۷ دقت کنید. این نمودار تابع تبدیل یک فیلتر میان گذر است. حال اگر این تابع را F فرض کرده و عدد یک را از آن کم کنیم نمودار شکل ۸ حاصل می‌شود.

شکل شماره ۸

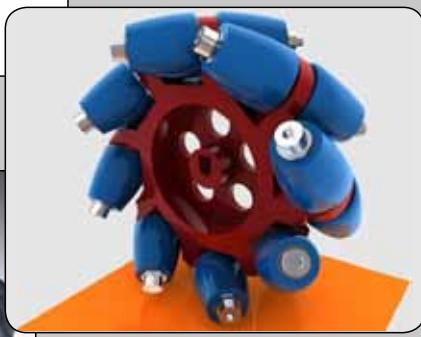

شکل شماره ۷

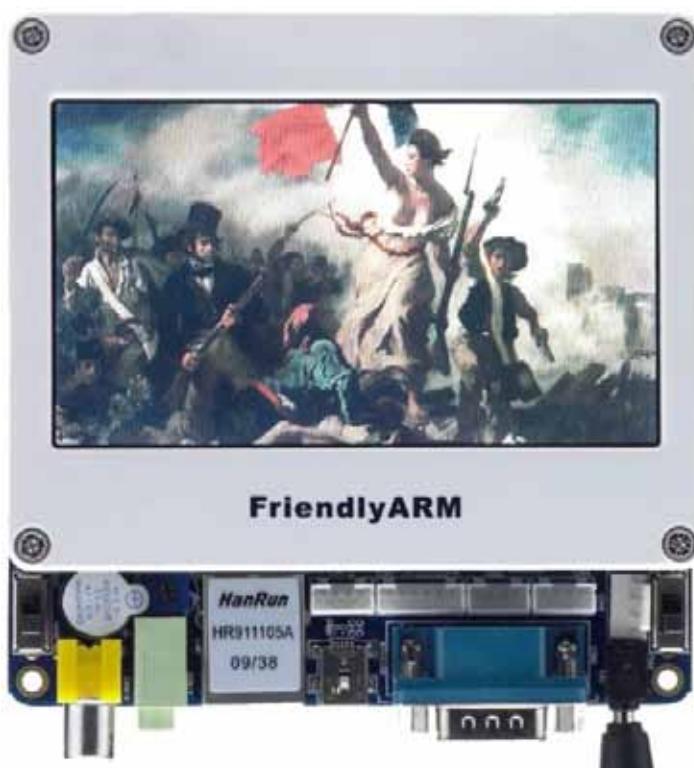
نمودار فوق نمایانگر تابع تبدیل یک فیلتر میان نگذر است که دارای فرکانس قطع بالا و پایین برابر با فیلتر میان گذری است که به وسیله آن ساخته شده است. به طور خلاصه می‌توان به این نکته اشاره کرد که اگر یک فیلتر میان نگذر را به یک مدار وارونگر اعمال کرده و حاصل را با مقدار یک جمع بیندیم حاصل این عمل یک فیلتر میان-نگذر با فرکانس‌های قطع مشابه با فیلتر میان گذری خواهد شد که به وسیله آن ساخته شده است.

أنواع چرخ ربات

- پلاستیکی و آلミニومی
- خورشیدی
- خورشیدی - Omni
- هرزگرد

برد Mini6410 + 4.3"LCD

این برد بر اساس توانایی ها و قابلیت های میکروپروسسور S3C6410A-ARM 11 طراحی شده است. این برد در اصل Embedded MotherBoard می باشد. از این رو که با فرکانس کاری ۵۳۳ مگاهرتز و داشتن پورت های همچون سریال ، USB ، صدا ، شبکه ، حافظه VGA ، SD/MMC و ... توانایی های یک مادر برد را دارا می باشد.

همچنین امکان نصب سیستم عامل های Windows CE.NET و Linux بر روی مادر برد به راحتی امکان پذیر می باشد. داشتن نمایشگر LCD رنگی ۴.۳" با دقت 480*272 پیکسل به همراه صفحه حسگر لمسی و امکان اتصال برد مبدل VGA برای نمایشگر های CRT و LCD معمولی از دیگر قابلیت های جذاب این برد می باشد. ابعاد این برد ۱۱*۱۱ سانتی متر می باشد. ابعاد بسیار کوچک این برد جهت کاربردهای جیبی (Porotabl) و فضاهایی که نیاز به یک مادر برد با سایز بسیار کوچک است ، بسیار مناسب می باشد..

Specification

- Dimension: 110 x 110 mm
- CPU: 533 MHz Samsung S3C6410A ARM1176JZF-S with VFP-Unit and Jazelle (max freq. 667 MHz)
- RAM: 128 MB / 256 MB DDR RAM, 32 bit Bus
- Flash: 256 MB / 1GB NAND Flash
- EEPROM: 256 Byte (I2C)
- Ext. Memory: SD-Card socket
- Serial Ports: 1x DB9 connector (RS232), total: 4x serial port connectors
- IR: Infrared Receiver
- USB: 1x USB-A Host 1.1, 1x miniUSB Slave/OTG 2.0
- Audio Output: 3.5 mm stereo jack
- Audio Input: Condenser microphone
- Ethernet: RJ-45 10/100M (DM9000)
- RTC: Real Time Clock with battery
- Beeper: PWM buzzer
- Camera: 20 pin (2.0 mm) Camera interface
- TV Output
- LCD Interface: 40 pin (2.0 mm) and 41 pin (1.0 mm) connector for FriendlyARM Displays
- Touch Panel: 4 wire resistive
- User Inputs: 8x push buttons and 1x A/D pot
- User Outputs: 4x LEDs
- Expansion: 40 pin System Bus, 30 pin GPIO, 20 pin SDIO (SD, SPI, I2C), 10 pin Buttons (2.0 mm)
- Debug: 10 pin JTAG (2.0 mm)
- Power: regulated 5V (DC-Plug: 1.35mm inner x 3.5mm outer diameter)
- Power Consumption: Mini6410: 0.25 A, Mini6410 + 4.3" LCD: 0.5 A
- OS Support
  - Windows CE 6
  - Linux 2.6
  - Android
  - Ubuntu

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eea.ir/link/6410.php>

AVR Ethernet Board

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/829.php>

امکانات و مشخصات برد :

- * میکرو کنترلر ATMEGA32A
- * کنترلر شبکه ENC28J60 10Mbit
- * ۴ عدد شستی مکان نما
- * دارای LCD کاراکتری ۱۶x۲
- * امکان اتصال حافظه EEPROM برای پروگرام کردن برد
- * کانکتور خروجی برای دو پورت A و C میکرو کنترلر LED
- * نمایش ارسال و دریافت اطلاعات شبکه از طریق

Digital ICs Tester

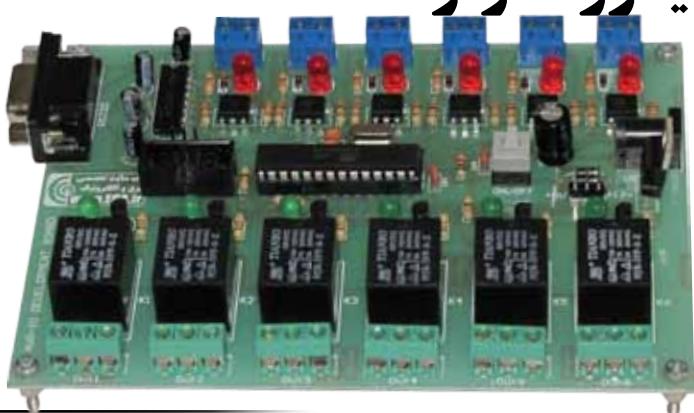
یکی از مشکلات موجود بر سر راه علاقمندان و طراحان الکترونیک که همیشه باعث اتلاف وقت بسیار زیادی می شود ، خرابی و معیوب شدن قطعات الکترونیکی بوده که هیچ گاه از ظاهر قابل تشخیص نبوده و فقط با تست قطعه معیوب می توان از خرابی آن آگاه شد . این دستگاه یک تست کننده انواع IC مخصوص آزمایشگاه ها و جزئی لاینفک از تجهیزات طراحان حرفه ای می باشد که دارای امکاناتی جهت تست انواع IC های پر کاربرد خانواده های TTL و CMOS و ULN و ... می باشد و می تواند در کمترین زمان ممکن قطعات را تست و سالم بودن یا خراب بودن تک تک گیت ها و یا کلیت قطعه را مشخص نماید .

قطعات قابل تست دستگاه :

- » IC های پر کاربرد سری 74XX
- » IC های پر کاربرد سری 40XX
- » IC های پر کاربرد سری 45XX
- » ULN 20XX های پر کاربرد سری
- » ULN 28XX های پر کاربرد سری

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/633.php>

برد توسعه ورودی خروجی میکرو کنترلر AVR

برد توسعه AVR جهت استفاده از پورت های ورودی و خروجی میکرو کنترلرهای AVR طراحی شده است.

کاربردها :

مصارف آموزشی، جهت آشنایی و تسلط بر امکانات میکرو کنترلرهای AVR

استفاده در پر وردهای هوشمندسازی خانه و سایر مصارف کنترلی
در محیط های صنعتی به عنوان دستگاه های کنترلی مانند PLC
استفاده در پر وردهای اینترفیس آموزشی و کاربردی توسط پورت
سریال هماهنگ با نرم افزارهای برق و الکترونیک مانند MATLAB و
LABVIEW ...

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/621.php>

کارایی ذخیره ساز مغناطیسی ابرسانا در سیستم قدرت

SMES

Reza_sedaghati@yahoo.com

نویسنده : رضا صداقتی

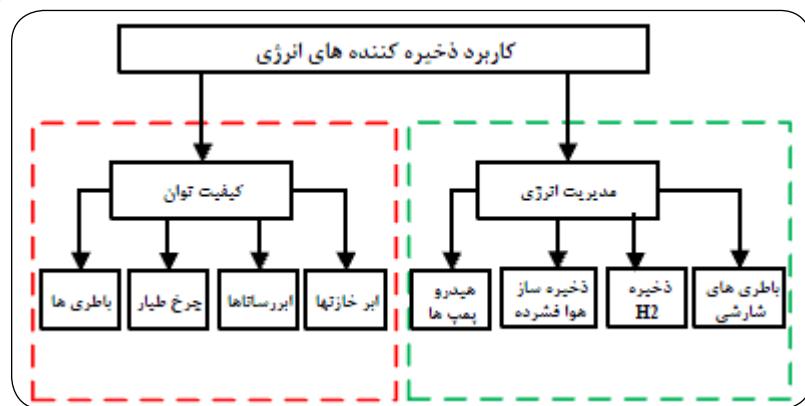
در زمان کنونی، نیاز زیادی به ذخیره سازی انرژی آن هم در مقیاس بالا وجود دارد. روش های مرسوم ذخیره سازی انرژی، قابلیت کاربرد برای سیستم های با ظرفیت بالا را ندارند و میزان کارایی آن ها نیز در حد بینه نمی باشد. تکنولوژی های گوناگونی جهت ذخیره سازی انرژی الکتریکی وجود دارد که در مقیاس بزرگ می توان به ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا (SMES)، ذخیره ساز چرخ طیار (FLYWHEEL)، ذخیره ساز باتری (BESS)، ذخیره ساز ابرخازن (SUPERCAPACITOR) و... اشاره کرد. در این میان SMES به دلیل قابلیت هایی چون سرعت پاسخ دهنده بالا، راندمان بالا و... می تواند دارای عملکرد مطلوب تری باشد. در این مقاله سعی شده ضمن بیان ساختار، اصول عملکرد، مزایا و معایب و همچنین کاربرد تکنولوژی ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا (SMES)، نحوه اتصال آن به شبکه قدرت ارزیابی گردد.

در چند دهه اخیر سیستم های ذخیره ساز انرژی الکتریکی با انگیزه های متفاوتی به منظور بهبود عملکرد سیستم قدرت، مورد توجه قرار گرفته اند. به طور معمول در یک سیستم قدرت بین قدرت های الکتریکی تولیدی و مصرفی تعادل لحظه ای برقرار است و هیچ گونه ذخیره انرژی صورت نمی گیرد، بنابراین لازم است میزان تولید شبکه، منحنی مصرف منطقه را تعقیب کند. واضح است بهره برداری از سیستم بدین طریق، با توجه به شکل متعارف منحنی مصرف غیراقتصادی است. استفاده از ذخیره کننده های انرژی با ظرفیت بالا به منظور ترازو سازی منحنی مصرف و افزایش ضربی بار، از اولین کاربردهای ذخیره انرژی در سیستم قدرت در جهت بهره برداری اقتصادی می باشد.

از طرفی ذخیره سازی انرژی این اجازه را می دهد که تولید و توزیع برق در بالاترین ظرفیت خود انجام شود که این موجب کاهش تقاضا برای احداث خطوط جدید تولید و توزیع می شود. ذخیره سازی انرژی برای مدت زمان طولانی می تواند برای ایجاد تعادل در ولتاژ در موقع پیک استفاده شود.

تکنولوژی های گوناگونی جهت ذخیره سازی انرژی الکتریکی وجود دارد که قابلیت کاربرد برای مقیاس های بالا را دارا می باشند. در این میان، ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا (SMES) به علت نوع ذخیره سازی انرژی، بازده بالای دارد و عموماً هزینه نگهداری آن کم است، بعلاوه نسبت به سایر ذخیره کننده های انرژی به فضای کمی برای نصب نیاز دارد. SMES ذخیره ساز انرژی است که به منظور مدیریت بهینه بار، افزایش پایداری گذرا و بهبود کیفیت توان مورد استفاده قرار می گیرد. در این مقاله به تشریح کامل ساختار، مشخصات و ویژگی های این ذخیره کننده بزرگ انرژی در سیستم های قدرت پرداخته شده است.

کارایی ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا در سیستم قدرت

شکل ۱ : انواع تکنولوژی های ذخیره کننده انرژی در کاربردهای گوناگون

اهمیت ذخیره انرژی الکتریکی
 ادامه یافتن رشد بار الکتریکی و انتقال توان ناحیه‌ای بالاتر، در یک شبکه اتصال داخلی وسیع به پیچیدگی و عملکرد با قابلیت اعتماد کمتر سیستم قدرت منجر می‌شود. مهارت‌های تولید و انتقال توان قادر نخواهد بود که در مواجه با این تقاضاهای جدید به صورت مناسب رشد و توسعه یابند. در همین شرایط، رشد بار الکتریکی کیفیت منابع قدرت را در یک سطح بحرانی قرار می‌دهد لذا باید بدنبال راه حلی بود تا بتوان سیستم را با انعطاف پیشتر و روش کنترلی مطلوب تر بر راه انداخت. از این‌رو تکنولوژی‌های ذخیره انرژی می‌تواند یک نقش بسیار مهمی در حفظ قابلیت اعتماد سیستم و کیفیت توان بازی کند.

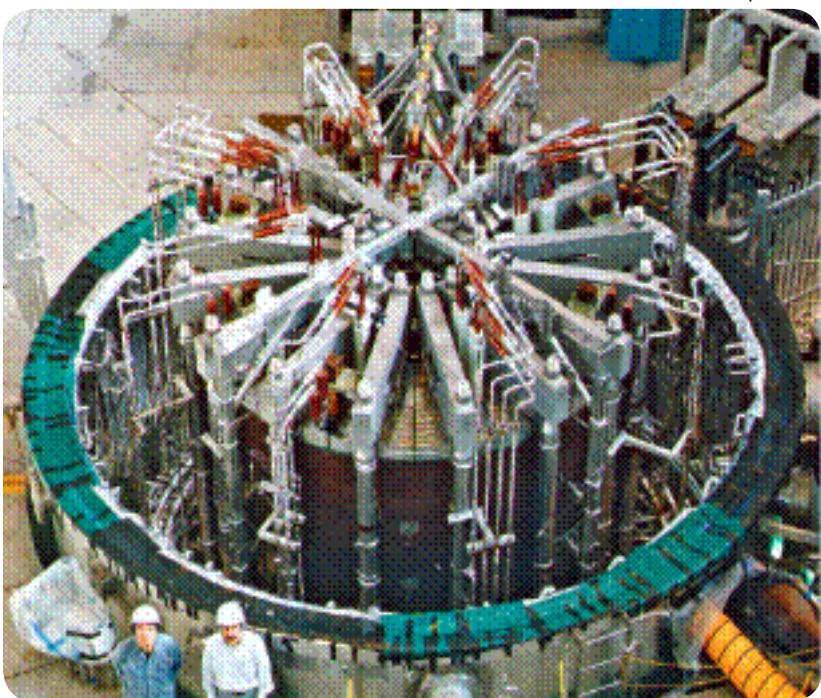
تعدادی از مزایای قابل توجه ذخیره انرژی الکتریکی در زیر ارائه شده است:

- اغتشاشات مختلف در شبکه (تغییر ناگهانی بار، قطع و وصل خطوط انتقال...) که خارج شدن سیستم از نقطه تعادل را به دنبال دارد و باعث نوسان در کمیت‌های گوناگونی از جمله فرکانس، توان و... می‌شود از طریق ذخیره انرژی قبلی و مبادله سریع آن با شبکه تا حد زیادی می‌توان اثرات آن‌ها را بر روی شبکه کاهش داد.
- تعادل بین تولید الکتریکی و نوسانات تقاضا در دوره‌ای از ثانیه یا چند دقیقه
- به تعویق انداختن توسعه ظرفیت شبکه (نظیر: ساختن خطوط جدید، تغییر در خطوط هوایی به کابل‌های زیرزمینی، افزودن ترانسفورماتورها و...)
- که به لحاظ مسائل مختلف از جمله هزینه بالا و حريم با مشکل روبرو است.
- فراهم نمودن تقاضای بار پیک با بکارگیری انرژی ذخیره شده در زمان‌های غیر پیک

تکنولوژی‌های ذخیره کننده انرژی الکتریکی در مقیاس بالا به منظور بهبود کیفیت توان و مدیریت انرژی در شکل (۱) ارائه شده که در ادامه اصول عملکرد، مزایا و معایب و کاربرد SMES مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا (SMES) ۱- نحوه عملکرد

SMES انرژی الکتریکی را در میدان مغناطیسی ناشی از جریان dc جاری شده در سیم پیچ ذخیره می‌کند. اگر سیم پیچ از موادی مثل مس باشد، انرژی مغناطیسی زیادی در سیم به خاطر مقاومت بیهوده تلف می‌شود، اگر سیم از جنس ابررسانا باشد انرژی در حالت «پایا» قرار گرفته و تا زمانی که لازم است ذخیره می‌شود. ابررساناها در مقابل جریان DC مقاومت ندارند و به همین دلیل در دمای پایین تلفات اهمی را محو می‌کنند. در کاربرد AC جریان الکتریکی هنوز تلفات دارد، اما این تلفات می‌تواند با طراحی مناسب کاهش پیدا کند. شکل (۲) طرحی واقعی از یک واحد SMES را نشان می‌دهد.

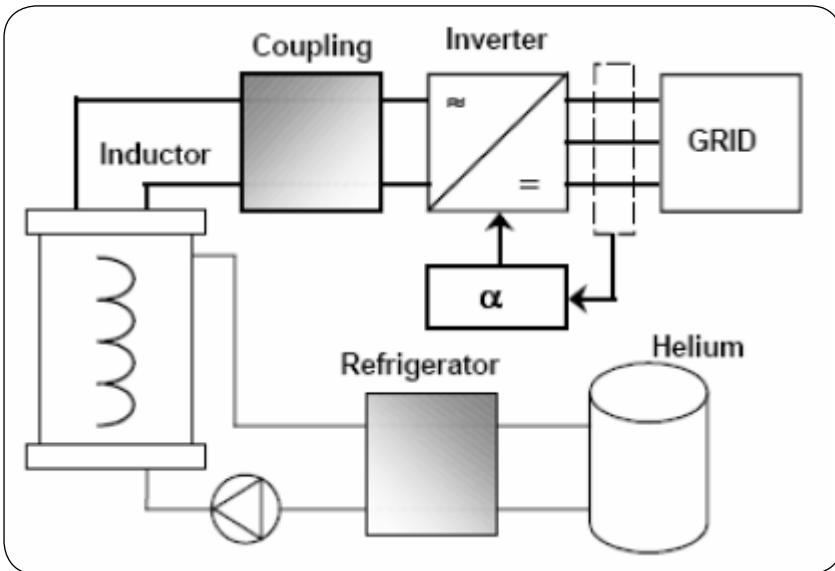

شکل ۲ : ساختار واقعی یک SMES

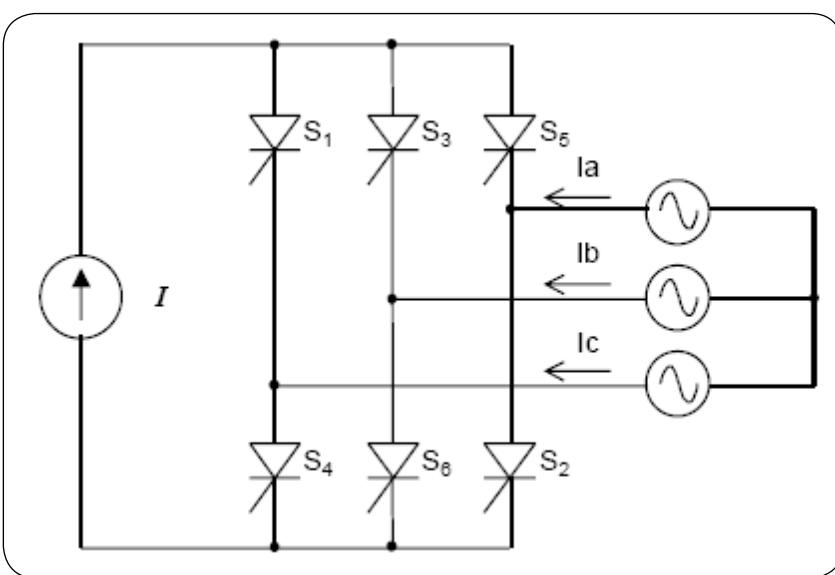
۲- اجزای ساختاری

سیستم ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا از سه بخش اصلی شامل: سیم پیچ ابررسانا، سیستم اصلاح و بهبود توان و سیستم خنک کننده تشکیل می‌شود. سیم پیچ ابررسانا به صورت یک سلف بکار می‌رود و در ساعت‌های غیرپیک، انرژی الکتریکی از طریق یک جریان مستقیم (DC) به صورت انرژی مغناطیسی در میدان سلف مذکور ذخیره می‌شود. سیستم خنک کننده وظیفه کاهش دمای ابررسانا را به منظور حفظ خاصیت ابررسانایی دارد. ابررسانا بودن سیم پیچ منجر خواهد شد که تلفات سیستم بسیار ناچیز باشد و جریان آن تقریباً بدون تغییر باقی بماند. سیستم اصلاح توان به منظور تبدیل جریان متناوب به مستقیم و مستقیم به متناوب به ترتیب در مراحل شارژ و دشارژ SMES استفاده می‌گردد که این تبدیلات باعث تلفاتی در حدود ۲ تا ۳ درصد می‌شود. با توجه به انرژی زیاد موردنیاز برای خنک سازی و هزینه زیاد سیم‌های ابررسانا، SMES‌ها در حال حاضر تنها برای ذخیره کیفیت توان مورد استفاده قرار می‌گیرند.

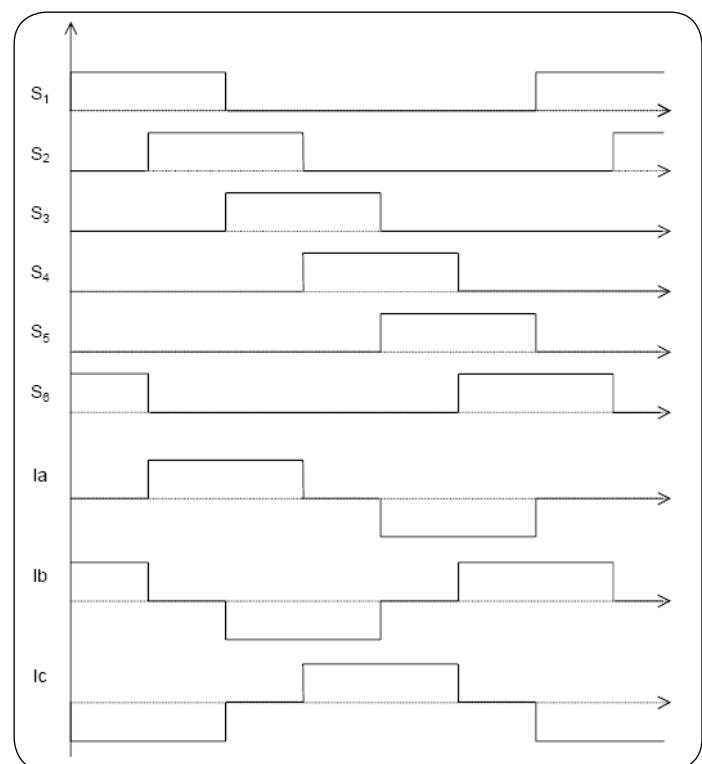
دما به وسیله یک دستگاه ثابت سرما در درجه‌ات پایین که حامل هلیم یا نیتروژن است، کنترل می‌گردد. سیستم تبدیل قدرت، واحد SMES را به یک سیستم قدرت ac اتصال می‌دهد و آن را برای شارژ / دشارژ سیم پیچ بکار می‌برد. دو نوع از سیستم تبدیل قدرت، معمولاً بکار

شکل ۳ : اجزای در بر گیرنده یک واحد SMES در اتصال با شبکه

شکل ۴ : ساختار نمونه ای از کانورتر منبع جریان شش پالسی

شکل ۵ : شکل موج های مربوط به عملکرد کلیدها و جریان های سه فاز

برده می شود. یک انتخاب، اینورتر منبع جریان (CSI) به عنوان مدار واسط برای سیستم AC و شارژ / دشارژ سیم پیچ بکار برده می شود. انتخاب دوم، یک اینورتر منبع ولتاژ (VSI) به عنوان مدار واسط برای سیستم ac به کار برده می شود. اینورتر دو کاره دارد. اجزا یک واحد SMES در شکل(۳) نشان داده شده است. از آنجایی که SMES انرژی را در میدان مغناطیسی ایجاد شده به وسیله جریان dc جاری شده از سیم پیچ ابررسانا ذخیره می کند، انرژی ذخیره شده به طرق القایی (E) بر حسب ژول) و توان نامی (P) بر حسب (Wات) به صورت روابط زیر بیان می گردد :

$$E = \frac{1}{2} L I^2$$

$$P = \frac{dE}{dt} = L I \frac{dI}{dt} = VI$$

که L اندوکتانس سیم پیچ، I جریان DC جاری شده از سیم پیچ و V ولتاژ دو سر سیم پیچ می باشد.

۳- اتصال SMES با سیستم قدرت AC

همان گونه که مطرح شد از آنجایی که SMES اساساً یک وسیله DC است و جریان آن در قیاس با فرکانس توان ac به کندی تغییر می یابد لذا یک رابط مناسب برای اتصال SMES به سیستم قدرت AC بایستی فراهم گردد. دو رابط اساسی شامل کانورتر / اینورتر منبع جریان و کانورتر / اینورتر منبع ولتاژ برای این منظور در نظر گرفته شده است.

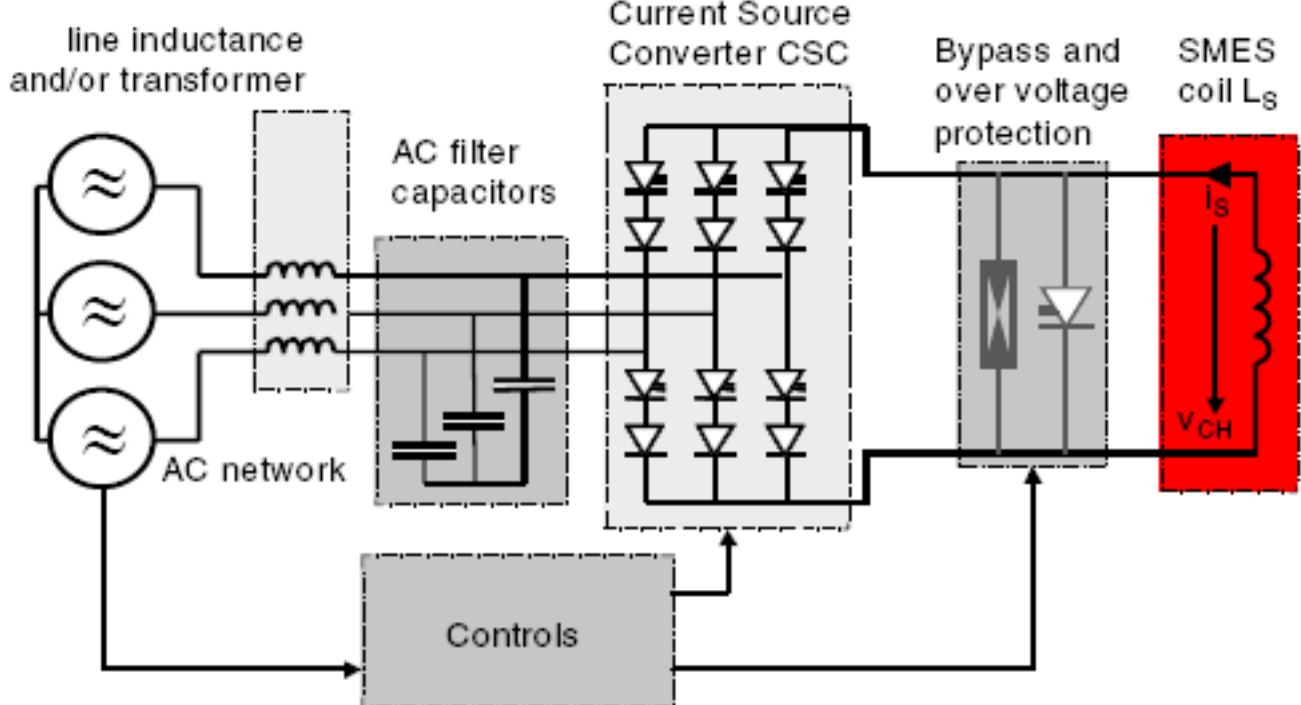
۳-۱- کانورتر منبع جریان

شکل ۴ یک نمونه ای از کانورتر منبع جریان شش پالسی با بکارگیری SCR ها را نشان می دهد. توان جاری شده از سیستم با بکارگیری زاویه آتش SCR مشخص می گردد. به علت قابلیت آتش SCR ترکیب کانورتر منبع جریان می تواند تنها در یک محدوده تقریبی ۵ تا ۱۴۰ درجه مورد استفاده قرار گیرد. برای بهبود عملکرد کانورتر منبع جریان شش پالسی روش های گوناگون مطرح شده است که یکی از مهم ترین آن ها تغییر در بکارگیری ادوات کلیدزنی از GTO به SCR می باشد. با بکارگیری GTO جریان سازی جریان پیش فاز فراهم می گردد، هر چند که آن یک جهش ولتاژی در طی خاموشی ناشی از اندوکتانس نشتی ترانسفورماتور وارد می کند.

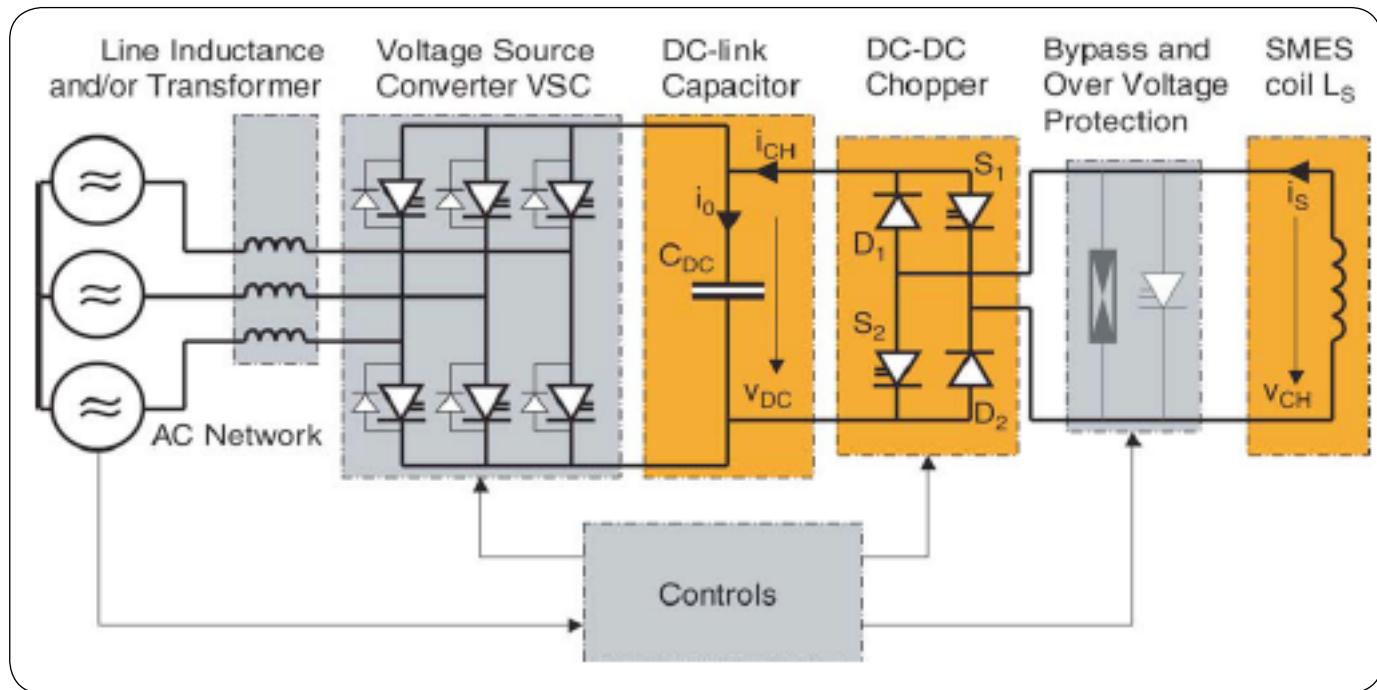
این موقعیت نیازمند بکارگیری خازن های کمتواسیون برای تطبیق دادن به منظور جلوگیری از یک رزونانس هارمونیک مرتبه پنجم ناخواسته GTO بین خازن و اندوکتانس نشتی ترانسفورماتور می باشد. با وجود پل شش پالسی می تواند از طریق مدولاسیون عرض پالس (PWM) برای کاهش هارمونیک عمل نماید، هر چند GTO با PWM تلفات کلیدزنی بالا تولید می کند. طبیعتاً در کانورتر منبع جریان که در شکل ۴ نشان داده شده جریان I بایستی پیوسته باشد، از اینرو آن نیازمند وجود مسیرهای بسته می باشد. مسیرهای بسته با روشن کردن هر یک از مجموعه سه کلید بالایی S_1, S_3, S_5 و سه کلید پایینی S_2, S_4, S_6 با هم برقرا می گردد.

Gate Turn-Off thyristor
1 Pulse - Width Modulation

کارایی ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا در سیستم قدرت

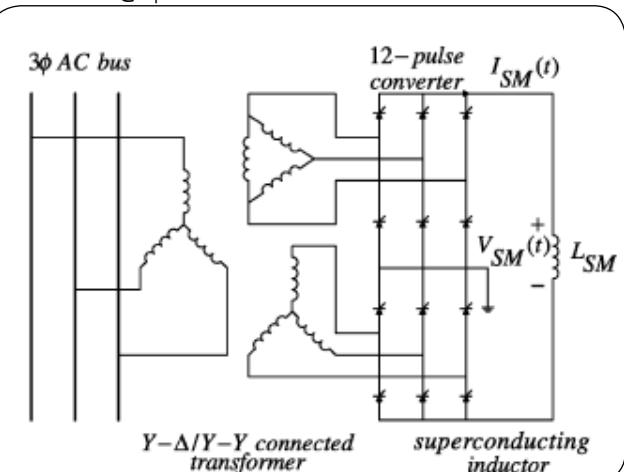

شکل ۶ : اتصال سیم پیج SMES با سیستم AC از طریق کانورتر منبع جریان

شکل ۷ : اتصال سیم پیج SMES با سیستم AC از طریق کانورتر منبع ولتاژ و چاپر DC-DC

شکل ۵ زمان و نحوه عملکرد کلیدها همراه با عبور جریان‌های سه فاز در کانورتر منبع جریان مطرح شده در شکل ۴ نشان می‌دهد. به علت اندوکتانس بالا، سیم پیج SMES شبیه یک منبع جریان عمل می‌کند از اینرو می‌تواند به طور مستقیم به یک سیستم AC از طریق یک کانورتر منبع جریان مطابق شکل ۶ متصل گردد. با وجود کانورتر منبع جریان، مدیریت انرژی برای سیم پیج SMES به کنترل جریان خروجی در طرف AC مرتبط می‌گردد. اصولاً کانورترهای منبع جریان دارای کنترل ساده‌ای هستند زیرا آن‌ها دارای فیدبک متصل شده از میان امپدانس‌های طرف AC نیستند.

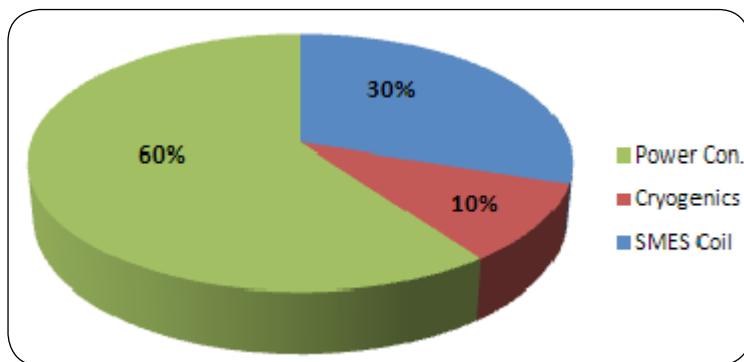

شکل ۸ : ترکیب مداری یک واحد SMES در اتصال با شبکه

-۳- کانورتر منبع ولتاژ-چاپر ساختار کانورتر منبع ولتاژ-چاپر توسط وستینگهاوس مطرح شد که به طور کلی متفاوت از ساختار کانورتر منبع جریان می‌باشد. آن یک چاپر DC دو ربعی و یک کانورتر منبع ولتاژ متصل شده به یک ولتاژ DC را در بر می‌گیرد. چاپر جریان DC را از سیم پیچ SMES به ولتاژ تغییر می‌دهد و کانورتر منبع ولتاژ آن، ولتاژ DC را به صورت یک جریان AC سه فاز تغییر می‌دهد. هر دوی چاپر و کانورتر منبع ولتاژ نیازمند GTO ها هستند. کنترل توان‌های حقیقی و راکتیو به وسیله کنترل زوایای آتش GTO ها و ولتاژ DC که توسط نسبت تبدیل چاپر تعیین می‌شود، صورت می‌پذیرد. اختلاف ولتاژ و زاویه در خط انتقال و خروجی VSC موجب جاری شدن جریان از طریق اندوکتانس نشتی ترانسفورماتور می‌گردد. شکل ۷ ساختار کلی اتصال SMES به سیستم قدرت AC از طریق کانورتر منبع ولتاژ و چاپر DC-DC را نشان می‌دهد. مدیریت و کنترل شارژ/دشارژ SMES با افزون چاپر DC-DC بین لینک DC و سیم پیچ SMES صورت گرفته است. در همه کاربردهایی که ارسال و دریافت سریع توان برای افزایش پایداری سیستم AC مورد نیاز است، چاپر DC-DC باستی دو جهته باشد و در مواردی که تنها یک دشارژ سریع از SMES مورد نیاز است (به عنوان نمونه قطع یا فربویاشی ولتاژ) چاپر DC-DC یک جهته کافی می‌باشد.

۴- مدل سازی SMES

یک واحد SMES که در سیستم های قدرت به کار گرفته می شود، از یک سیم پیچ بزرگ ابررسانا و یک سیستم خنک کننده هلیم به منظور نگهداری دمای هلیم در زیر دمای بحرانی تشکیل شده است. سیم پیچ ابررسانا از طریق دو مبدل AC/DC شش تریستوره و یک ترانسفورماتور قدرت سه سیم پیچه کاهنده به سیستم قدرت متصل است. در شکل ۸ اندوکتانس L به عنوان بار در قسمت DC در منطقه کنترل دما قرار می گیرد و مبدل های AC/DC در خارج این منطقه قرار می گیرند. با کنترل زاویه آتش تریستورها، ولتاژ DC دو سر سیم پیچ ابررسانا را می توان به طور پیوسته در بازه وسیعی از مقادیر مثبت و منفی کنترل کرد. مشخصه کاری SMES دارای دو حالت یکسوسازی و اینورتری است. در حالت اینورتری انرژی مغناطیسی ذخیره شده در سیم پیچ الکتریکی وارد شبکه می گردد.

شکل (۹) : هزینه توزیع شده در یک سیستم ذخیره‌ای SMEs

۵- کاربردهای SMES در سیستم قدرت

- ذخیره ساز ابررسانایی دارای پاسخ دینامیکی سریعی می باشد و بنابراین می تواند در جهت بهبود عملکرد دینامیکی به کار رود.
  - واحد های ابررسانایی ذخیره انرژی در دو مقیاس ظرفیت بالا یعنی حدود (MJ) برای تراز سازی منحنی مصرف و ظرفیت پایین (چندین MJ) به منظور افزایش میرایی نوسانات و بهبود پایداری سیستم به کار می روند.
  - SMES دارای قابلیت جداسازی و استقلال تولید از مصرف است که این امر مزایای متعددی از قبیل بهره برداری اقتصادی، بهبود عملکرد دینامیکی و کاهش آلودگی را به دنبال دارد.
  - سیستم های SMES به علت پاسخ سریع و راندمان بالا (راندمان شارژ - دشارژ بالای ۹۵٪) در دو جنبه بهره وری الکتریکی و نظامی متوازن سازی بار، پایداری دینامیکی، پایداری گذرا، تنظیم فرکانس می باشد.
  - نتایج تحقیقات نشان داده که سیستم های SMES با سایز میکرو (برای کاربردهای توزیع و انتقال توان اقتصادی باشند.
  - سیستم SMES به طور کامل نیاز مصرف کننده را برای اختلالات پشتیبانی فرکانس (از طریق ذخیره چرخشی) در زمان از دست رفته حمایت دینامیکی ولتاژ افزایش قابلیت اعتماد کل سیستم قدرت

۶- مزايا و معایب SMEs

از مهم ترین مزایای SMES قابلیت نامحدود شارژ و دشارژ می باشد، به طوری که این سیستم می تواند هزاران بار شارژ و دشارژ گردد، بدون اینکه تاثیری بر روی مغناطیس آن گذاشته شود. از دیگر مزایای SMES می توان متراکم بودن آن و آمادگی بالای توان نام برد، به علاوه اینکه با وجود SMES می توان اغتشاشات مختلف در شبکه را کنترل نمود. از معایب SMES می توان هزینه بسیار زیاد برای ساخت و حجم زیاد آن نام برد. از آنجایی که اگر یک SMES به یک سیستم AC متصل شده باشد، یک چاپر DC-DC و یک اینورتر منبع ولتاژ یا یک اینورتر منبع جریان موردنیاز است، اما اگر SMES به یکی از ادوات FACTS کارورتی متصل شده باشد، هزینه بخش اینورتری که نوعاً بالاترین بخش هزینه ای برای سیستم SMES است را حذف می کند و تنها یک چاپر DC-DC موردنیاز است. هزینه کلی یک واحد SMES سه مولفه تشکیل دهنده آن را در بر می گیرد که به صورت آماری در شکل ۹ ارائه شده است. از دیگر معایب SMES می توان جریان زیاد در رسانا و تلفات سرمایشی زیاد نام برد.

نتیجه گیری

در این مقاله ساختار، عملکرد و ویژگی های ذخیره ساز مغناطیسی ابررسانا (SMES) مورد بحث قرار گرفته است. از آنجایی که SMES می تواند توان اکتیو و راکتیو زیادی را در مدت زمان کوتاه تزریق یا جذب کند لذا به عنوان یکی از ادوات پیشرفته ذخیره کننده انرژی در سیستم های قدرت مورد استفاده قرار می گیرد. در نهایت نحوه اتصال این تجهیز به شبکه قدرت و مقایسه آن با دیگر تجهیزات ذخیره کننده ارزیابی شده است.

منابع :

۱- رضا صداقتی، مسعود پرهوده، مجتبی حکیم زاده و محمود جورابیان " ارزیابی عملکرد تکنولوژی-های ذخیره کننده بزرگ انرژی با مقایسه بین آن ها در سیستم های قدرت " دومین کنفرانس سراسری اصلاح الگوی مصرف انرژی الکتریکی - دانشگاه شهید چمران اهواز - اسفند ۸۹

2- Business Insights, "The Future of Electrical Energy Storage: The Economics and Potential of New Technologies." Executive Summary, 2009.

۳- رضا صداقتی، علیرضا سیفی و حسن براتی " میراسازی نوسانات توان در سیستم قدرت با بکارگیری جبران ساز ترکیبی " - هفدهمین کنفرانس مهندسی برق ایران-دانشگاه علم و صنعت ایران - اردیبهشت ۸۸

4- Walawalkar, Rahul, and Jay Apt. Market Analysis of Emerging Electric Energy Storage Systems. National Energy Technology Laboratory, 2008.

5- Buckles W, Hassenzahl W V, "Superconducting Magnetic Energy Storage," in IEEE Power Engineering Review, Vol. 20, n.55, pp.216-220, May 2002.

6- D.S. Padimiti, B.H. Chowdhury, "Superconducting Magnetic Energy Storage System (SMES) for improved dynamic system performance,"IEEE Transactions on Applied Superconductivity, Vol. 66, pp. 51-55, 2007.

7- R.H. Lasseter and S.G. Jalali, "Power Conditioning Systems for Superconductive Magnetic Energy Storage," IEEE Transactions on Energy Conversion, vol. 6, no. 3, pp. 381–387, Sept.2000.

8- P. Zhu, X. Kong, H. Zhang, C. Han, Y. Kang, J. Chen, "The power conversion system performance of a superconducting magnetic energy storage unit," Proc. of 4th IEEE Power Electronics and Drive Systems Conference, vol.2 , pp. 611 -617, Oct. 2001

9- V. Karasik, K. Dixon, C. Weber, B. Batchelder, G. Campbell, and P. Ribeiro, " SMES For Power Utility Applications: A Review of Technical and Cost Considerations" , IEEE trans. On appl. Supercond., vol.9 , no.2, 2004.

انواع موتور گیربکس های ربات

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/7588.php>

پروگرامر و دیباگر J-LINK V8.0

قابلیت آپدیت

برخی از ویژگی های مهم این دستگاه :

- ارتباط با کامپیوتر از طریق پورت USB 2.0
- توانایی پروگرام و دیباگ در کامپایلرهای مختلف (..., IAR , Keil , ...)
- پشتیبانی کامل از تمام میکروکنترلهای ARM7/ARM9/ARM11(Atmel,Philips,Cortex-M0/M1/M3, ...)
- پشتیبانی از Serial Wire Debug (SWD)
- پشتیبانی از Serial Wire Viewer (SWV)
- قابلیت شناسایی اتوماتیک قطعات 12MHZ JTAG تا
- سرعت دانلود 720 Kbytes/second تا
- سرعت DCC 800 Kbytes/second تا
- سازگاری کامل با IAR Embedded Workbench IDE
- بدون نیاز به تغذیه (تامین تغذیه از طریق پورت USB target voltage JTAG signal و قابلیت اندازه گیری
- پشتیبانی از دستگاههای متعدد plug and play
- دارای کانکتور JTAG ۲۰ پین استاندارد
- رنج ولتاژ کاری بالا از ۱.۲v تا ۳.۳v (قابلیت کار تا ۵v)
- دارای کابل USB و کابل ریبون ۲۰ پین
- دارای سیستم تغذیه هوشمند (محافظت در برابر اضافه بار)
- قابلیت استفاده از JTAG به صورت ۱۴ پین Memory viewer
- پشتیبانی از Flash programming
- پشتیبانی از سیستم Flash DLL
- پشتیبانی از Software Developer Kit (SDK)
- پشتیبانی از Embedded Trace Buffer (ETB)

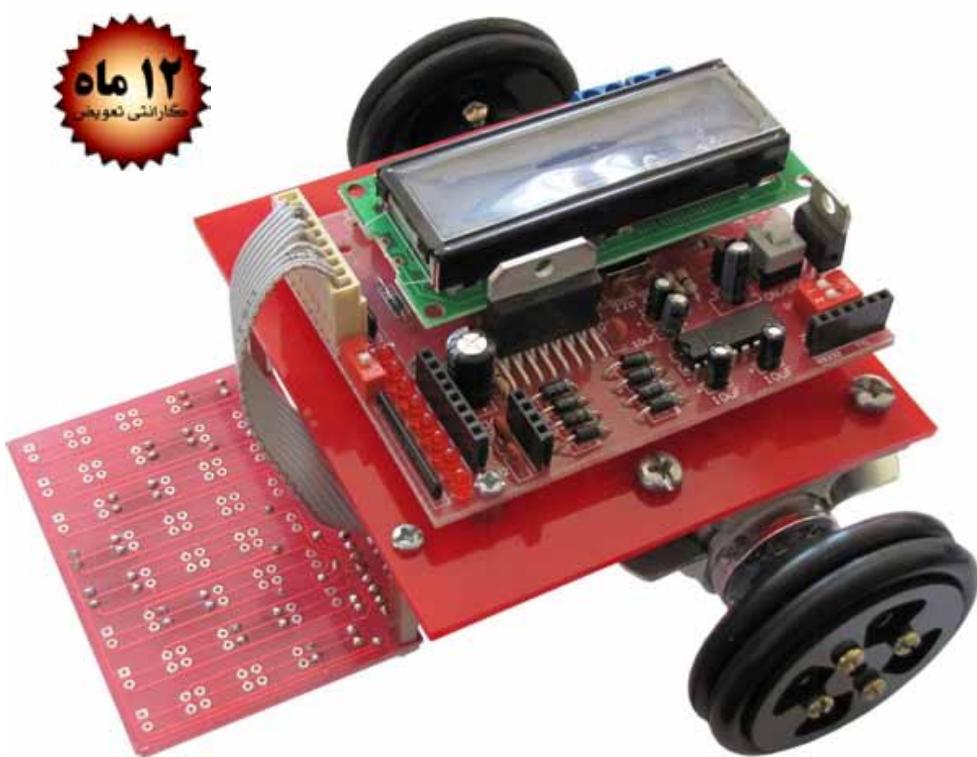

سازگاری کامل با
ویندوز

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/506.php>

www.ECA.ir

برد آموزشی ربات تعقیب خط

امکانات برد آموزشی روبات تعقیب خط :

- ❖ دارای میکروکنترلر ATMEGA16 و هماهنگ با سایر میکروکنترلرهای ۴۰ پایه سری ATMEGA16*
- ❖ نمایشگر LCD کاراکتری 16*2
- ❖ تغذیه مجزا برای راه اندازی موتورها و برد کنترلی
- ❖ امکان درایو دو موتور با حداکثر جریان ۲ آمپر و رنج ولتاژ ۵ تا ۴۸ ولت توسط درایور L298
- ❖ وجود دیودهای محافظ برای حفاظت از درایور موتور
- ❖ دارای خروجی سریال TTL و RS232
- ❖ قابلیت اتصال مستقیم به پورت COM رایانه
- ❖ امکان اتصال مژول های وایرلس نظیر مژولهای RF و بلوتوث
- ❖ کانکتور ISP جهت پروگرام نمودن میکروکنترلر
- ❖ خروجی پورت B جهت کاربردهای تکمیلی
- ❖ قابلیت اتصال ۸ سنسور IR
- ❖ سازگاری با انواع سنسورهای IR موجود
- ❖ ۸ عدد LED جهت نمایش حالات سنسورها
- ❖ برد مجزا برای اتصال سنسورها
- ❖ امکان چینش سنسورها متناسب با مسیر پیست
- ❖ قابلیت نصب بر روی شاسی دلخواه

محفویات :

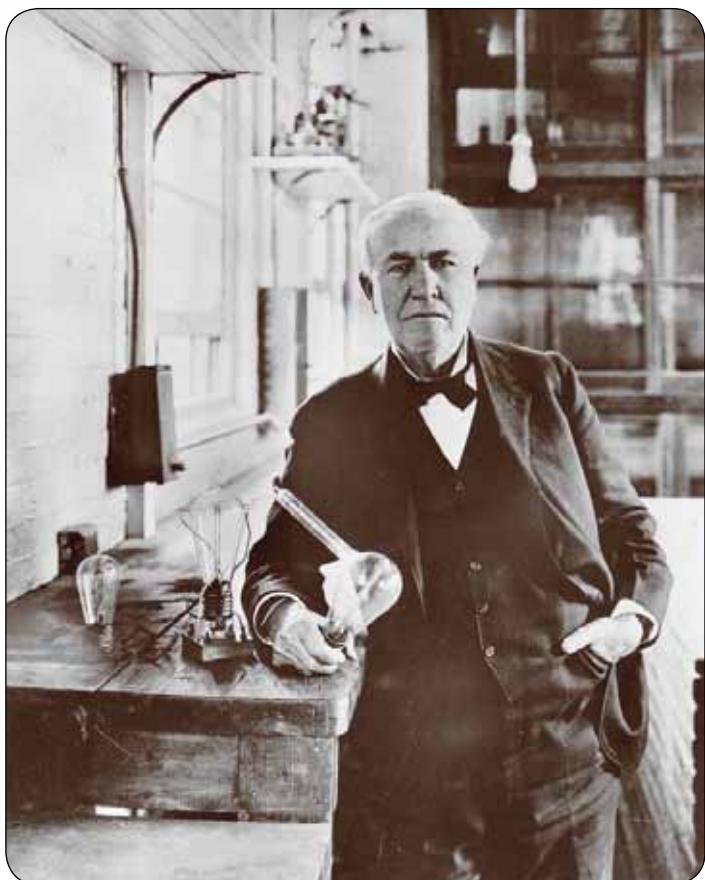
- ◆ برد روبات تعقیب خط
- ◆ برد سنسور
- ◆ چهار عدد سنسور ON2253
- ◆ یک عدد شاسی پلکسی در ابعاد ۱۰×۱۰ سانتی متر
- ◆ چهار عدد اسپیسر و چهار عدد پیچ و مهره جهت اتصالات مکانیکی
- ◆ همراه محصول شامل :
  - ◆ شماتیک و اطلاعات پایه ای برد آموزشی
  - ◆ معرفی و آموزش کامل روبات تعقیب خط
  - ◆ آموزش برنامه نویسی میکروکنترلرهای AVR
  - ◆ کامپایلرها و نرم افزارهای مورد نیاز
  - ◆ برنامه های نمونه جهت راه اندازی کامل روبات

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/855.php>

وداع با لامپ های رشته ای

behzad1998s@yahoo.com

مترجم : بهزاد سلمانی

لامپ های با رشته طلا: وقتی که لامپ های جبابی در سال ۱۸۷۰ مطرح شد، پژوهش در مورد لامپ دعای صورت گرفت. توماس ادیسون لامپی با رشته ای کربنی که با فیبر هندی ساخته شده بود تولید کرد و به صورت مستقل چرخ شون یک لامپ مشابه با رشته ای به وجود آمدند. هدف آنها ایجاد نور به وسیله گرم کردن ادیسون و شون را بفروشند.

بعد از حکمرانی ۱۳۰ ساله، لامپ های رشته ای یک جایگاه مناسب در میان موقوفترین تکنولوژی های بشریت، که تا به حال کشف و تولید شده است، بدست آورد. لامپ های رشته ای نور خود را در خانه ها، شرکت ها و جوامعی که اکثراً دسترسی به نور نداشتند مانند خورشید کوچکی در شیشه ای شفاف، پراکنده کرد. به همراه خطوط تلفن و موتورهای درون سوز، این لامپ ها برای جهان مدرن ما کمک های بسیاری کرده و همچنان پیش می روند.

برزیل و ونزوئلا در سال ۲۰۰۵ شروع به کنار گذاشتن لامپ های رشته ای کردند و اروپا نیز در سال ۲۰۰۹ این کار را آغاز کرد. ایالات متحده آمریکا - کالیفرنیا برای از رده خارج کردن لامپ های رشته ای ۱۰۰ وات قدیمی استانداردهای تنظیم کرد و بقیه کشور هم از سال بعد این کار را پیروی کردند و لامپ های رشته ای کم مصرف هم در فاز استانداردهای سختگیرانه انرژی قرار گرفتند.

ما پرتوهای گرم لامپ های رشته ای را دوست داریم ولی چندان از مصرف انرژی آنها راضی نیسیم. یک لامپ ۶۰ وات معمولی روی هم رفته به اندازه ۱۵ واحد پرتو افکنی دارد و این بدان معنی است که پرتو افشاری آن ۱۵ واحد در هر وات الکتریکی است. در یک مقایسه، یک فلورسنت فشرده قابل قیاس، درجه ای برابر ۶۵ و دیدوهای نورانی (LED) درجه ای نزدیک به ۱۰۰ خواهد داشت. حتی اگر شما نگران تغییرات جهانی آب و هوا نباشید، هزینه های الکتریسیته برای شما قابل توجه خواهد بود.

با این وجود، بسیاری از مردم به طور شگفت آوری به تابش زرد رنگ دل پذیر، وفادار مانده اند و از رفتن تدریجی به شب هایی که با LED روشن می شود امتناع می ورزند.

در سال ۲۰۰۹ در آلمان، اتریش و تعدادی از کشورهای اروپایی، جمع آوری لامپ های رشته ای آغاز شد و همچنین کالیفرنیاها شتابتند تا آخرین لامپ های ۱۰۰ واتی موجود را هر چه زودتر حذف کنند.

این مردم علاقمند هستند. ما برای آنها و برای همه کسانی که سال ها بر می گردد، علاقمند هستند. در سال های آغازین قرن ۱۹، وقتی که در زیر نور گرم لامپ های رشته ای گذرانده اند پیشنهاد می کنیم که سریعا با این موارد وداع کنند. در سال های آغازین قرن ۱۹، وقتی که محققان سیم نازک را با گذراندن جریان الکتریکی گرم کردند لامپ های رشته ای به وجود آمدند. هدف آنها ایجاد نور به وسیله گرم کردن ادیسون و شون را بفروشند. سیم بود اما این کار ساده ای نبود.

وداع با لامپ‌های رشته‌ای

ویلیام گراو، استاد شیمی در موسسه رویال لندن، در سال ۱۸۴۴ تجربیات خود را در یک مجله فلسفی به چاپ رسانید.

او گزارش کرد که شیمی از جنس ذغال پلاتین را به نقطه ذوب آن رسانید سپس به وسیله آن نور کافی برای مطالعه را بدست آورد. او از عنصر پلاتین که کمیاب و گران است استفاده کرد زیرا تنها ماده‌ای بود که می‌توانست نور سفیدی بدون ذوب شدن یا انفجار ایجاد کند.

خوشبختانه، سرانجام ماده‌ای برای رشته‌ای لامپ اتخاذ شد که به جای پلاتین، کربن قرار داده شد. با قرار دادن کربن در خلاً شما می‌توانید آن را تا دماهای بالا بدون سوختن، همانند فلزات گرم کنید. اما ایجاد خلاً مشکلاتی هم دارد.

بالاخره در حدود سال ۱۸۷۰ هرمن اسپرنگل یک شیمی کار آلمانی در لندن، پمپ خلاً خود را توسعه داد. اسپرنگل یک لوله نازک و دراز عمودی را به یک ظرف حبابی وصل کرد و چند قطره جیوه را به داخل لوله که هوای خارج از ظرف را می‌مکید، انداخت تا هوای داخل لوله از ته آن که با بیرون ارتباط دارد خالی کند.

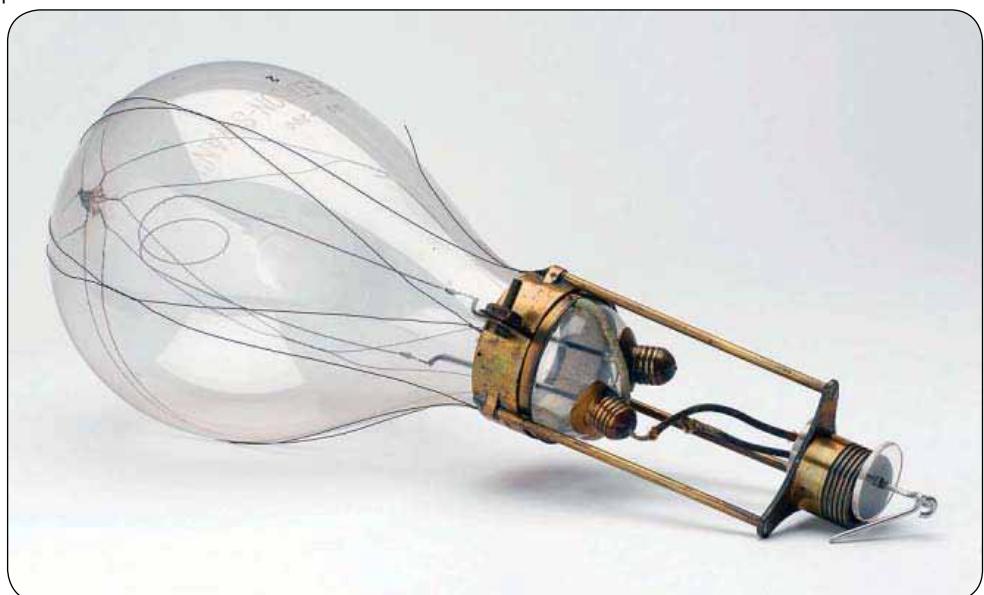
توسط یک پمپ خلاً مؤثر موجود، چندین مخترع لامپ‌هایی را که قابل استفاده بودند را تولید کردند. در آگوست سال ۱۸۸۱ چهار نفر از آن دانشمندان به نام‌های توماس ادیسون و هیریم ماکزیم از ایالات متحده آمریکا و ژوف شون و جورج لین از انگلستان لامپ‌های خود را در نمایشگاه بین‌المللی الکتریسیته پاریس که جمعیتی نزدیک به یک میلیون نفر در آن حضور داشتند به نمایش گذاشتند. لامپ‌ها به طور کلی در انتخاب ماده‌ای برای افروختن در کوره جهت ایجاد رشته کربنی با هم فرق داشتند. ادیسون با فیبر بامبو هندی، شون با پنبه و ماکزیم با کاغذ و جورج با علف کارشان را شروع کردند. نمایشگاه جری بهره‌وری لامپ‌های مختلف را اندازه گیری کرده و بهره‌وری را بر حسب قدرت روشنایی (نور تولید شده توسط یک شمع

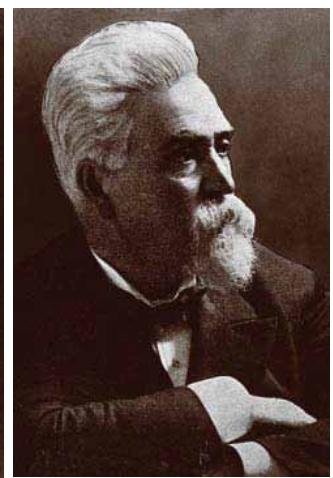
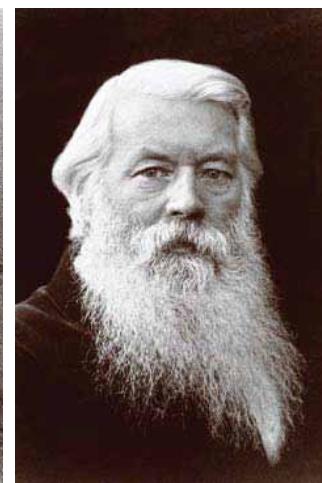
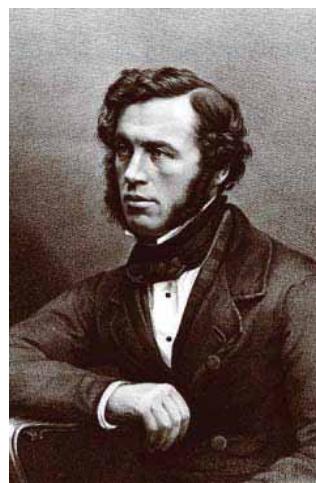
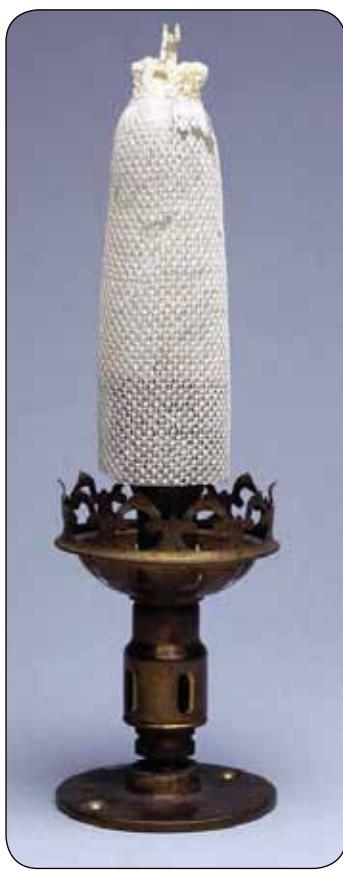
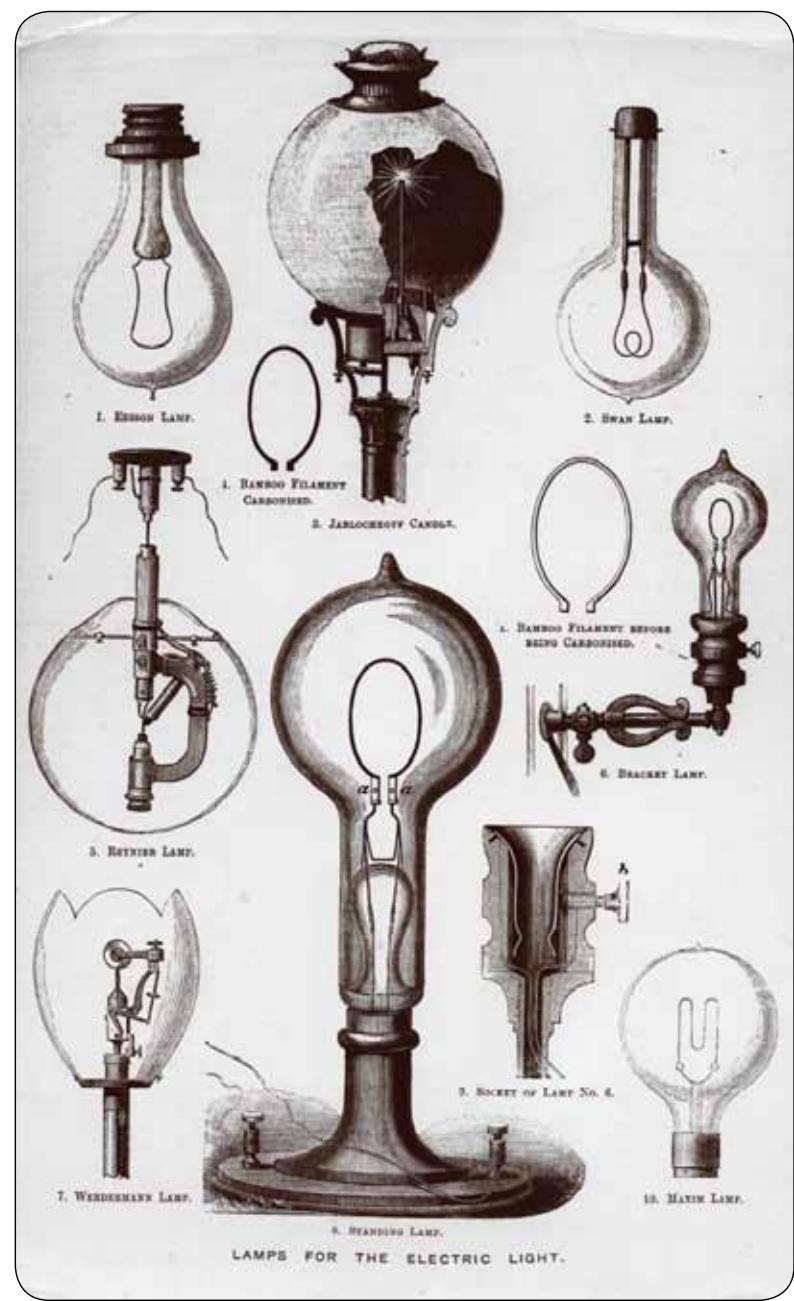

مومی معمولی) در اسب بخار مورد نیاز برای تولید آن، بیان کرد. لامپ‌های ادیسون در بهره‌وری اولین رتبه را کسب کرد و به آن ۱۹۶ واحد قدرت روشنایی به ازای هر اسب بخار اعمال شده به مولد، داده شد و به لامپ ماکزیم ۱۵۱ و به دو تای دیگر امتیازی ما بین این دو داده شد.

هیئت داوران به اینکه هر لامپ چقدر عمر می‌کند دقت نکردند و به طور کلی در آن زمان عمر لامپ‌های رشته ای و اینکه بهره آن‌ها متغیر است مورد توجه نبود. در این زمان اکثر مردم مشتاق بودند تا نور الکتریکی را در خانه‌های خود داشته باشند.

مردم پیش از این با نور در خشان قوس الکتریکی که با عبور جریان بین دو الکترود ایجاد می‌شد آشنا شده بودند. قوس الکتریکی، ساختمان‌های بزرگ و خیابان‌ها را روشن می‌کرد، ولی برای استفاده خانگی بیش از اندازه پر نور بود. لامپ‌های رشته ای خیلی مناسب و کوچک‌تر بودند و به راحتی یک اتفاق را روشن می‌کردند. همه لامپ‌های الکتریکی به منبع الکتریسیته نیاز دارند و این در ابتدا به آسانی در دسترس نبود. شهرهایی که در حال برنامه ریزی برای روشنایی خیابان‌ها و در کنار آن‌ها مردم

اختراع لامپ های رشته ای: ویلیام گرو (سمت چپ)، جزف شون (وسط) و هیرام ماکریم. همراه با ادیسون در تکامل لامپ های رشته ای کمک کردند. ایده های او لایه برای لامپ های حبابی بسیار بود (عکس سمت راست بالا) اما از سال ۱۹۱۱، لامپ های مشابه همین لامپ تنگستن الکتریکی معمولی (عکس سمت چپ بالا) شروع به شیوه شدن به شیوه های امروزی خود شدند. لامپ های گازی که با لامپ های الکتریکی در رقابت بودند نتوانستند به آرامی با نوآوری های خود در شب های تاریک راه یابند. مخترع اتریشی، کارل آور وان ولسیج این طرح لامپ گازی را در سال ۱۸۹۰ ساخت. (عکس سمت چپ بالا)

شرکت London Electricity در سال ۱۹۶۰ در لندن دستگاه هایی را برای فروش اتوماتیک لامپ های رشته ای، قرار دادند. (تصویر سمت چپ) در سال ۱۹۴۰ شرکت های تولیدی لامپ های رشته ای برگه هایی را جهت آشنا کردن کاربران با نحوه نگهداری از لامپ ها تهیه کرده بودند. (تصویر سمت راست)

ثروتمندی که در حال برنامه ریزی برای روشن کردن خانه های خود بودند، دستگاه های مولد خود را نصب کردند. اما مردم معمولی طبقه متوسط مجبور بودند تا برای یک منبع مولد الکتریسیته عمومی در یک ایستگاه مرکزی و توزیع آن توسط سیم به مشتریان صبر کنند. برق عمومی تا اوایل سال ۱۸۸۰ در هیچ جای دنیا در دسترس نبود. اما بعد از آن به خاطر تقاضا برای روشنایی الکتریکی در خانه ها، صنعت برق در ایالات متحده آمریکا، انگلستان و بیشتر کشورهای اروپایی بسیار سریع رشد کرد.

اولین منبع عمومی در گدالینگ واقع در انگلستان جنوبی در اواخر سال ۱۸۸۱ راه اندازی شد. این منبع توسط دو فرد گمنام با نام های کالبرو و بارت ساخته شده است. یک مولد که توسط ادیسون ساخته شده بود، در اوایل ۱۸۸۲ در لندن و دیگری در خیابان پیرال نیویورک در اواخر همان سال آغاز به کار کرد و کارخانه های متعددی و برخی از دولت های محلی بعد از آن شروع به تاسیس ایستگاه های تولید برق در هر دو طرف اقیانوس اطلس کردند.

قبل از اینکه نیروی الکتریکی شکوفا شود، روشنایی الکتریکی مجبور بود تا ابتدا یک رقیب ثبیت شده در اکثر شهرها یعنی گاز را مغلوب سازد. در اواسط و اواخر قرن ۱۹، چراغ گازی به معنای یک شعله معمولی بود، بنابراین لامپ الکتریکی که هیچ دودی ایجاد نمی کرد به عنوان یک برنده، مشخص بود. اما صنعت گاز به این

آن را توسعه داد. این شبکه هی توری جالب عمدتاً از اکسید توریوم گاز (کوچک تر از آنچه در لامپ های گازی که در تولید های درخشانی تولید می کرد).

تا فرمول گاز خود را به طوری که شعله ها گرمای بیشتر تغییر دهد. توری گاز به یک منبع تولید نور ارزان تر شد و رتبه اول را پس گرفت.

تولید رشته های فلزی پاسخ تورهای بالاتر عمل کنند و از این رو رشته های دهنگان، چندین نوع ماده دیگر را تانتالوم و تنگستن بالاترین نقطه ذوب انعطاف با هم متفاوت هستند. در ابتدا کارخانه های لامپ خودنویس و در اتصالات الکتریکی مخصوص کارهای سنگین سال ۱۹۰۲ برای اولین بار جدا شد. تنگستن خیلی جالب بود (۳۴۰۰). اما کم نور بودن آن مانع ارتقا دهنگانی شد که نلاش بوداپست کار می کردند، به این نتیجه رسیدند که آن ها می توانند

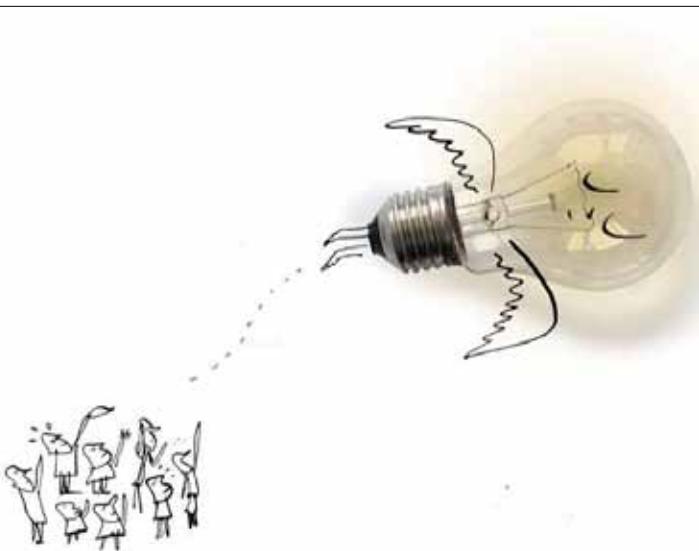

سازی از اسمیوم که همچنین در نوک قلم های دیده می شود، استفاده می کردند و تانتالوم هم در چون نقطه ذوب بالایی بین فلزات دارد (بالای ۳۰° می کردند آن را به صورت سیمی نازک در بیاورند).

بعداً الکساندر جاست و فرانز هانامان، که در وین و

ساخت جادوی: حباب های شیشه ای در طول یک خط تولید در کارخانه جنرال الکتریک کارهای شیشه پیتنی در کلولند در دهه ۱۹۵۰. جریان دارد (عکس سمت راست). کارگران در حال وصل کردن پایه های حباب های شیشه ای در سال های اول دهه ۱۹۰۰ هستند (عکس سمت چپ). در پایان فرایند، لامپ ها همانطور که در این عکس که در کلولند در دهه ۱۹۳۰ گرفته شده است، تست می شوند (عکس بالا).

تارهای تنگستن را با مخلوط کردن پودر تنگستن با یک چسباننده و پختن آن تا زمانی که ذرات به هم بچسبند اما ذوب نشوند، بدست آورد. هوگو هیرست، از شرکت جنرال الکتریک بریتانیا که با جاست و هانامان کار می کرد، در سال ۱۹۰۹ تولید لامپ تنگستن را در کارخانه ای واقع در لندن غربی شروع کرد. ویلیام کولیگ، از شرکت جنرال الکتریک آمریکا به این موضوع دست یافت که با فشرده کردن پودر تنگستن و کوپیدن آن می توان آن را بدون نیاز به مخلوط کردن با چسباننده در داخل سیمها قرار داد، که یک روند ساده بود. (هیچ ارتباطی مابین این دو کارخانه جنرال الکتریک نبود)

بدین گونه لامپ های رشته ای تنگستن در سال ۱۹۱۱ به وجود آمدند و تا امروز، بعد از ۱۰۰ سال به عنوان استاندارد در لامپ های رشته ای ادامه پیدا کرده است.

در لامپ های تنگستن اولیه، رشته ها را در شرایط نزدیک به خلا قرار می دادند ولی به این نتیجه رسیدند که مقداری نیتروژن یا ارگون، تبخیر فلز را می کاهد و طول عمر آن را افزایش می دهد.

مشکل این بود که گاز رشته را سرد می کرد و بهره وری آن را کاهش می داد و پیچانده شدن رشته ها دور کویل از سرد شدن آنها جلوگیری می کرد. پیچاندن سیم پیچ به کویل تکنیکی بود که در اوایل دهه ۱۹۳۰ به وجود آمد و کارایی را بهتر کرد ولی طرح رشته کویل سیم پیچ شده هرگز جایگزین نشد.

در سال ۱۹۵۹ جنرال الکتریک آمریکا لامپ های رشته ای را یک بار دیگر تصحیح کرد. محققان آن، یک رشته تنگستن را در داخل یک حباب کوچک که شامل یک گاز بی اثر و مقدار کمی هالوژن که معمولاً ید یا برم بود محکم چسبانند. (هالوژن ها گروهی از عناصر هستند که بسیار به آسانی و با انرژی با مواد دیگر واکنش نشان می دهند)

در حباب هالوژن، گاز هالوژن با ذره های ریز تنگستن که از رشته های تبخیر شده است ترکیب می شود که در لامپ های رشته ای معمولی در سطح داخلی حباب ته نشین و به مرور زمان به تدریج باعث تیره شدن نور خروجی می شود. هالید تنگستن به عنوان یک گاز حرکت چرخشی تشکیل می دهد و بعد از آن زمانی که نزدیک رشته کم می شود دچار فروپاشی شده و ترکیب تنگستن دوباره بر روی رشته ها می نشیند و هالوژن را آزاد می کند تا پروسه دوباره انجام گیرد. این چرخه هالوژن حباب را تمیز نگه می دارد و نور خروجی را در طول عمر آن ثابت نگه می دارد. دمای حباب باید در لامپ های رشته ای معمولی بالاتر باشد، در عین حال دما برای شیشه حباب خیلی بالا است، بنابراین در ابتدا حباب از کوارتز ساخته شد. چون در لامپ های هالوژنی اولیه از ید به عنوان هالوژن استفاده می کردند، آنها با عنوان لامپ های «کوارتز یدی» شناخته شده بودند. بعداً برم جایگزین ید شد و شیشه با دمای ذوب بالا جایگزین کوارتز با قیمت بالا شد و لامپ های لامپ های «هالوژن تنگستن» تبدیل شدند. این حباب ها بزودی در نور افکن ها و پروژکتورها و بالاخره به عنوان روشنایی عمومی مورد استفاده قرار گرفت. در حال حاضر چون بهره وری آنها قدری بیشتر از لامپ های رشته ای استاندارد است، آنها در لیست تولید هیچ کشوری نیستند.

با اینکه لامپ های رشته ای تنگستن معمولی برای مدت طولانی در دسترس بودند ولی تا همین اواخر برای مصرف خانگی، مشتریان کمی داشت. مردم پرتو درخشنان و گرم یک لامپ رشته ای تنگستن را دوست دارند، به طوری که در مقایسه با موارد دیگر، در هر حالتی ارزان به نظر می رسد. البته نمونه لامپ های مشابه فقط در ابتدا ارزان تر هستند اما در بلند مدت، عدم کارایی به معنی ایجاد هزینه های بالا و همچنین آسیب زدن به محیط زیست است.

ساختمانهای تجاری و صنعتی از دهه ۱۹۴۰ به لامپ های فلورسنت متکی بوده اند. تخلیه الکتریکی در داخل لوله شیشه ای دراز که از مخلوط ارگون و بخار جیوه پر شده است نور فرا بنفس ایجاد می کند. روکش فلورسنت در داخل لوله باعث تغییر اشعه های ماوراء ب نفس به نور قابل رویت می شود. یک دهه بعد، تحقیق در مورد مواد فلورسنت و پیشرفت هایی که در کنترل شدت جریان برق صورت گرفته بود باعث ایجاد لامپ های فلورسنت فشرده شد که در سال ۱۹۸۰ توسط فیلیپس و به طور همزمان در اروپا و ایالات متحده آمریکا راه اندازی شد. این لامپ ها مطابق با استاندارد های ثابت لامپ های رشته ای بودند و فقط یک چهارم الکتریسیته را برای مقدار نور تولیدی استفاده می کردند. با این وجود مسلم است که لامپ های جانشین فلورسنت فشرده نیستند اما به نظر می رسد که LED آماده حکم فرمایی در روشنایی خانگی در دهه ای بعدی شده است.

این نیمه هادی در دهه ۱۹۶۰ وارد استفاده تجاری شده است. اما LED های کم نور قرمز و زرد موجود در آن روزها که برای نشان دادن خاموش یا روشن یک ابزار الکتریکی مورد استفاده قرار می گرفتند زیاد خوب نبودند. امروزه اگرچه LED های پیشرفته و با قدرت بالا، نور سفید روشن تر با بهره وری بالا نسبت به سایر منابع دارند ولی هزینه های اولیه آنها بالا است و رنگ های موجود آن دقیقاً با نور لامپ های رشته ای یکی نیست. همه آزمایش ها در این مرحله، جایگزین های دیگری در آینده نزدیک خواهند بود. یکی از آنها سازگار کردن لوله اشعه کاتدی (پرتوی الکترونی) که فسفور را گرم می کند، تکنولوژی که تا حد زیادی در تلویزیونها منسخ شده، برای روشنایی خانگی است.

تکنولوژی بر طبق عادت، به زودی یکی از ساخته های داستان ساز و موفق خود را پشت سر خواهد گذاشت و ما لامپ های رشته ای را، در حالی که امیدواریم جانشینان آن به همان اندازه درخشنان باشند از دست خواهیم داد.

میانی اسیلاتورهای کوارتز

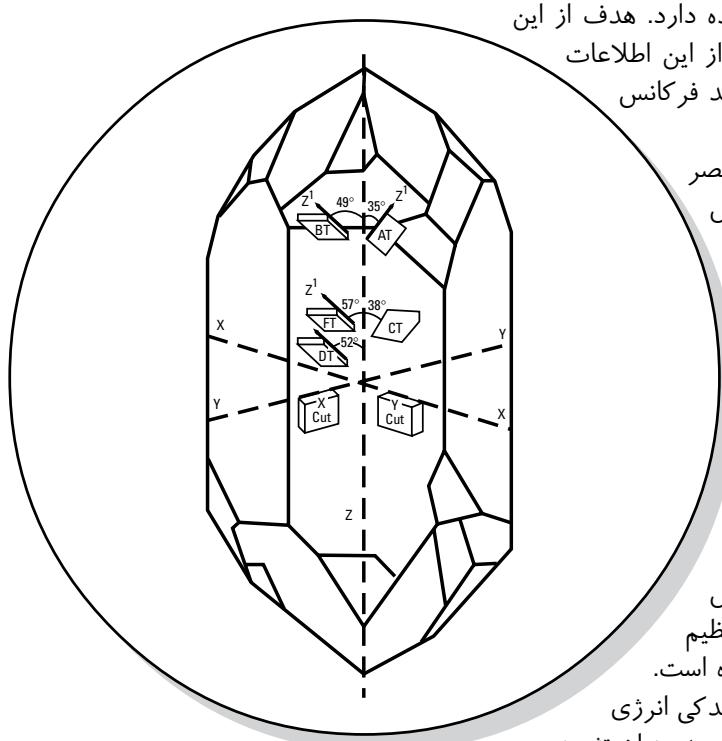

galaxyfalconry@gmail.com

مشروح: جواد باوقار

Fundamentals of Quartz Oscillators

دقت یک فرکانس تولید شده، بستگی به مرجع عنصر انتخاب شده دارد. هدف از این مقاله معرفی عنصر کریستال و تأثیر آن در مدار اسیلاتور است. از این اطلاعات در توضیح اثرات اسیلاتور بر روی دقت صحت اندازه گیری و تولید فرکانس استفاده می شود.

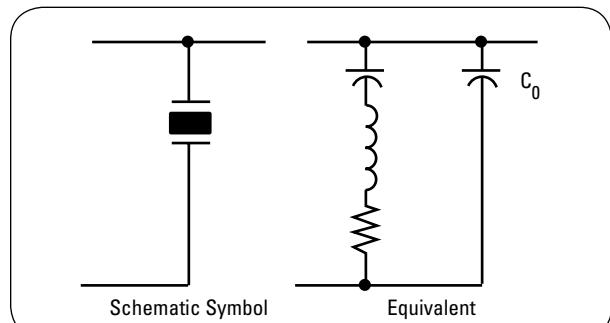
در حالی که مواد بلورین بسیاری وجود دارد که ملزومات اساسی عنصر مرجع در آنها موجود است اما کوارتز، با توجه به ویژگی های مطلوبش به طور گسترده ای پذیرفته شده است. عنصر مرجع کوارتز اولین بار در مدار نوسان ساز در سال ۱۹۲۰، حدود ۴۰ سال پس از کشف پیزوالکتریسیته، استفاده شد. از آن زمان، تلاش برای توسعه و بهبود در تبدیل کریستال کوارتز خام به یک عنصر مرجع قابل استفاده وجود داشته و دارد. این تغییر فرایندها، باعث کشف تغییرات رفتاری در عنصر مرجع شده است. این جنبه های رفتاری، اسیلاتور را تحت تأثیر قرار داده و بحث قابل توجهی است.

کاربرد اساسی برای نوسانگر (Resonator) کوارتز آن است که به شیوه ای اتصال یابد تا ارتعاشات مکانیکی فرکانس اسیلاتور را ثبت کند. این امر امکان پذیر است چون کریستال وقتی در آرایش یک مدار تقویت کننده فیدبک قرار می گیرد، به عنوان یک مدار تنظیم شده عمل می کند. معادل صفحه کوارتز در شکل ۱ نشان داده شده است.

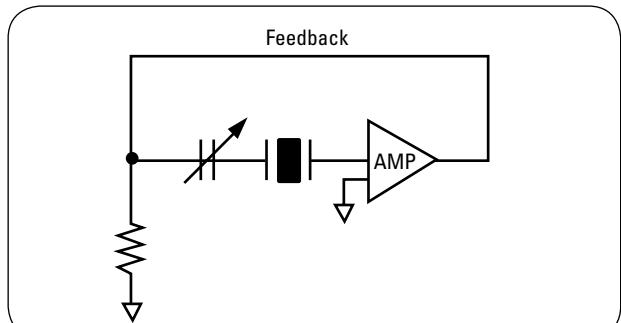
وقتی که به یک مدار آمپلی فایر متصل شده باشد، (شکل ۲) مقدار اندکی انرژی به کریستال باز می گردد که باعث ارتعاش آن می شود. این ارتعاشات به عنوان ثبت

مبانی اسیلاتورهای کوارتز

کننده فرکانس تولید شده در نقطه تشديد عمل می‌کند. در اینجاست که مصرف کننده فرکانس تولید شده، باید برای منبع عملکرد تصمیم بگیرد. یک نگاه دقیق به اصول اسیلاتور کریستال می‌تواند به اتخاذ این تصمیم کمک کند.

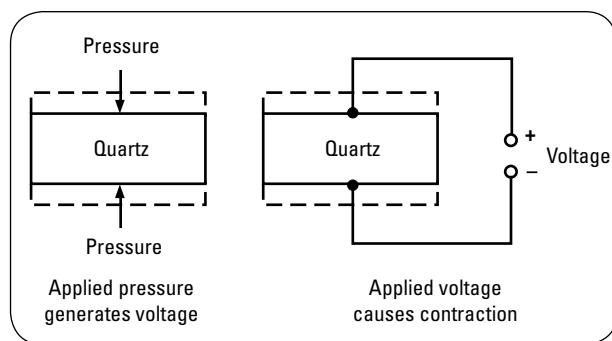

شکل ۱. مدار معادل یک کریستال شامل خازن‌های پشتیبانی شده توسط سیم‌ها و نگه دارنده C_0 .

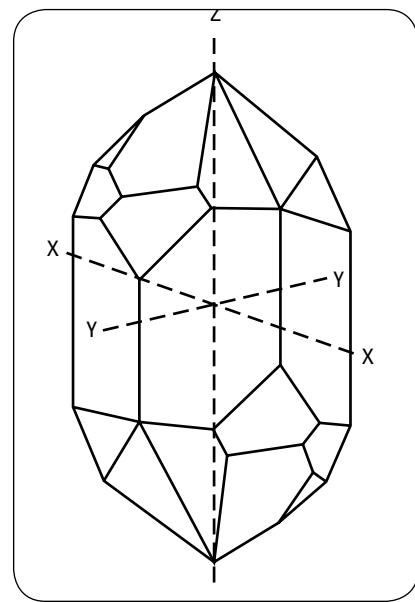
شکل ۲. مدار ساده شده فیدبک آمپلی‌فایر (اسیلاتور) با استفاده از کریستال نوسانگر.

اصول کریستال

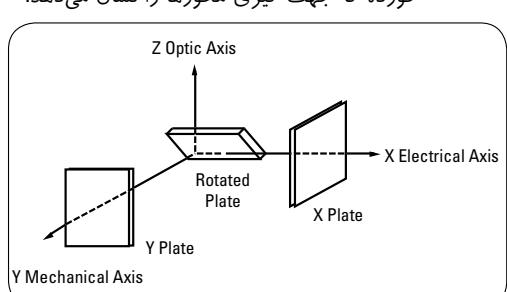

شکل ۳. اصول پیزو الکتریسیته

پیزو الکتریسیته پیزو الکتریسیته ویژگی اولیه کریستال است که آن را به عنوان یک نوسانگر قابل استفاده می‌کند. پیزو از لغت یونانی پیزین به معنی «فشار دادن» گرفته شده است. پیزو الکتریسیته با توجه به تعریف Cady یعنی «قطبش الکتریکی توسط فشار مکانیکی در کریستال متعلق به طبقات خاص تولید شده و نیز قطبش مناسب با فشار و متغیر با آن می‌باشد». این قطبش الکتریکی را می‌توان توسط اعمال عملیاتی مانند خم شدن، برش، پیچش، کشش و فشرده سازی در یک قطعه از کوارتز انجام داد. قطبش الکتریکی منبع ولتاژ را فراهم می‌کند. علاوه بر این، اثر معکوس نیز می‌تواند فراهم شود، برای مثال یک ولتاژ اعمال شده در سراسر بلور، حرکت مکانیکی تولید می‌کند (شکل ۳).

شکل ۴. کریستال به صورت مضاعف برش مختصات متعامد X, Y, Z مشخص می‌شود. یک کریستال کوارتز دارای ۶ وجه می‌باشد که ۳ محور X و ۳ محور Y جدایگانه قابل تعریف در ۱۲۰ درجه افزایش نسبت به محور Z است. خورده که جهت گیری محورها را نشان می‌دهد. محورهای Y به صورت عمود بر منشور روبرو است در حالی که محورهای X نیمساز زاویه‌های مجاور به منشور است (شکل ۴).

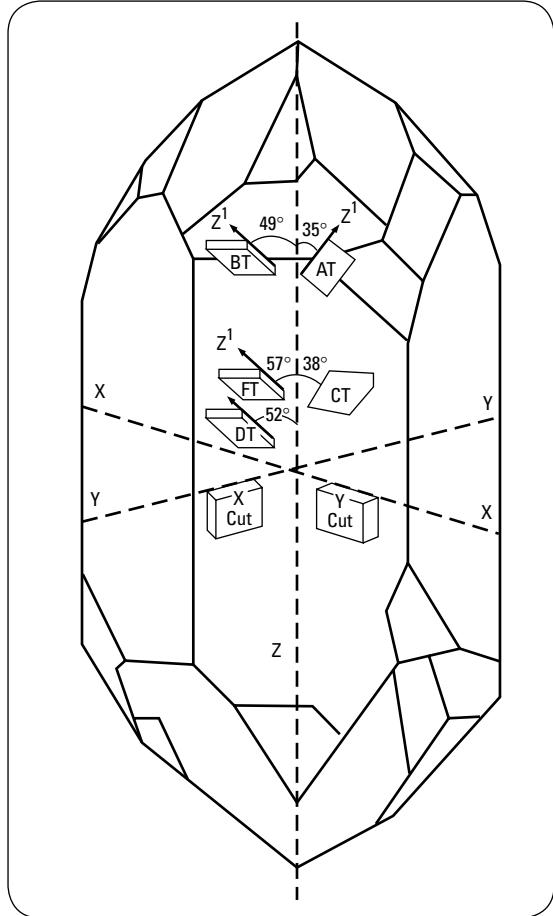

شکل ۵. شرح محور کوارتز Y, X, Z و چرخش صفحه.

برش‌های کریستال

یک قطعه کوچک از مواد کوارتز با استفاده از برش کریستال در زاویه‌های خاص با محورهای مختلف بدست می‌آید. انتخاب محورها و زاویه‌ها، پارامترهای فیزیکی و الکتریکی نوسانگر را تعیین می‌کند. برای مثال یک صفحه کریستال X که به صورت روبرو، محور نرمال X آن را قطع کرده است (شکل ۵)، زمانی که فشرده سازی و کاهش فرکانس با افزایش درجه حرارت را داشته باشیم، ولتاژ تولید شده نسبتاً زیادی دارد. ولتاژ مشابه شکل ۵.

را می‌توان با یک برش خالص بر صفحه Y تولید کرد. برش Y، با این حال، یک ضریب دمایی مثبت را نشان می‌دهد. برش‌های زیاد دیگری را می‌توان به سادگی با ایجاد تغییر در زاویه و محور مرجع درست کرد.

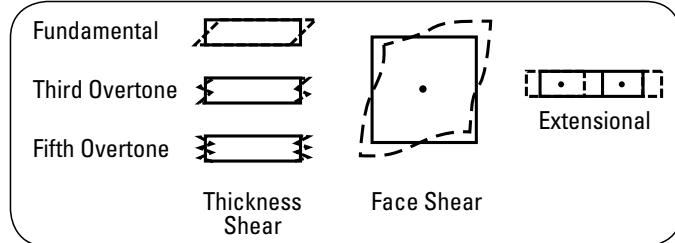

شکل ۶. برش‌های اصلی کریستال به صورت مضاعف منقطع شده

شکل ۶ نشان دهنده ترکیبی از Y, X و کاهش چرخشی Z است که به طور قراردادی به شکل AT,BT و غیره نشانه گذاری شده‌اند. این برش‌های رایج تأمین کننده نیازهای مختلف برای مبادله‌های بین قابلیت‌های الکتریکی - مکانیکی و ضریب حرارتی است.

حالات‌های لرزش

وقتی یک قطعه کریستال در معرض ولتاژ قرار می‌گیرد، یک تنش ایجاد می‌شود. اگر ولتاژ در یک حد خاصی تناوب کند، کریستال شروع به ارتعاش و تولید سیگنال پایدار می‌کند. حالت لرزش بستگی به نوع برش کریستال دارد. برای مثال، برش X نمایانگر حالت ارتعاش کششی است در حالی که AT (که در ۳۵ درجه خارج از محور Y برش داده شده است) در حالت برش ارتعاش می‌کند. حالات‌های مختلف ارتعاش در شکل ۷ نمایش داده شده است. با تنظیم ارتعاشات در کریستال کوارتز ممکن است سیگنال‌ها و اورتون‌های (Overtone) - سیگنال‌های بزرگ‌تر از سیگنال اصلی) هارمونیک و غیر هارمونیک ایجاد شوند. اورتون‌های هارمونیک مطلوب هستند، چون باعث تولید کریستال‌های تشدید کننده فرکانس بالایی با همان برش، می‌شوند. از طرفی اورتون‌های غیر هارمونیک نا مطلوب هستند چون آن‌ها ممکن است باعث تولید سیگنال‌های ناخواسته در فرکانس‌های نزدیک فرکانس‌های سیگنال‌های خواسته شده شوند. وقتی سیگنال‌های ناخواسته اتفاق می‌افتد، آن‌ها می‌توانند با تأثیرات محیطی نیز تغییر یابند. سپس ارتعاشات مختلف ممکن است لغو شوند، که مانع از نوسان کنندگی کریستال می‌شود. از آنجاییکه فعالیت کریستال با تغییرات محیط قطع و وصل می‌شود، این پدیده شب فعالیت نامیده می‌شود. کریستال‌ها که دارای سیگنال‌های ناخواسته‌اند ممکن است از یک نقطه نوسان به نقطه‌ای دیگر با تولید پرش فرکانس بروند که یک تأثیر ناخواسته خواهد بود.

شکل ۷. حالات‌های ارتعاش برش‌های مختلف و برش ضخامت اورتون کریستال

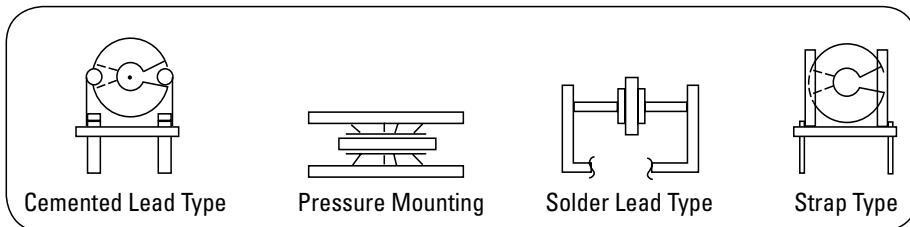
تعیین فرکانس

فرکانس، یا میزان سرعت ارتعاش، با برش، اندازه و شکل نوسانگر تعیین می‌شود، برای مثال یک واحد ۱۰ مگاهرتز اورتون ۵ تایی، تنها ۱,۲ سانتی متر قطر و ۱,۰۶ میلی متر ضخامت دارد. عامل تعیین کننده فرکانس اولیه برای برش AT و BT ضخامت است زیرا آن‌ها در حالت ضخامت برش ارتعاش می‌کنند. دقته که با آن ضخامت کنترل می‌شود تعیین کننده تنوع از کریستال به کریستال دیگر از مرکز یک فرکانس اسمی است. تنظیم نهایی از مرکز فرکانس بعضی وقت‌ها با قرار دادن مقدار کمی طلا بر کوارتز انجام می‌شود. یک مونولایه (یک اتم ضخامت) از طلا می‌تواند فرکانس را در دو بخش با ۱۰۷ تغییر دهد. کریستال‌های دایره‌ای از حالت برش ضخامت ارتعاشی، وقتی که با شعاع انحنای مناسب در مرکز طراحی شده باشند فرکانس‌های «پاک» بدون تن‌های جعلی تولید می‌کند. این امر به این دلیل است که اسیلاتور کریستال با کارایی بالا به طور معمول از نوسانگر های کوارتزی که به صورت عالی جلا داده شده و به درستی شکل داده شده‌اند، بهره برداری می‌شوند. در واقع این کریستال‌ها به گونه‌ای صاف شده‌اند که ۱۰ برابر از سطح استفاده شده در عینک‌ها بهتر است.

نصب کریستال

ساختار محافظ و ابزارهای مورد استفاده برای داشتن اتصالات الکتریکی مناسب، لازم می‌باشدند. باید هنگام نصب احتیاط به عمل آورد تا به کریستال فشاری وارد نشود. این محافظ نباید به بخشی از تشدید کننده تبدیل شود زیرا باعث جذب انرژی شده و منجر به شب فعالیت می‌گردد.

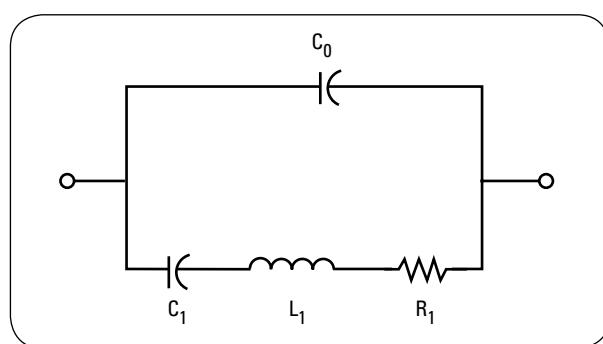
وقتی که کریستال نصب شد، محفظه مناسب انتخاب می‌شود. محفظه اثرات ناشی از آلدگی، رطوبت و تغییرات جوی را کاهش می‌دهد. شیشه به خاطر راحتی کار با آن وقتی که نیاز به

شکل ۸. روش نصب کریستال بسته به برش و کاربرد.

مبانی اسیلاتورهای کوارتز

تخلیه و دیوار گاز ساکن وجود دارد، برای سال‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. یک تکنیک جدید روش جوش سرد مس بر روی هدر سرامیک است. این روش محیط پاک‌تری را فراهم کرده و باعث توزیع یکنواخت حرارت می‌گردد.

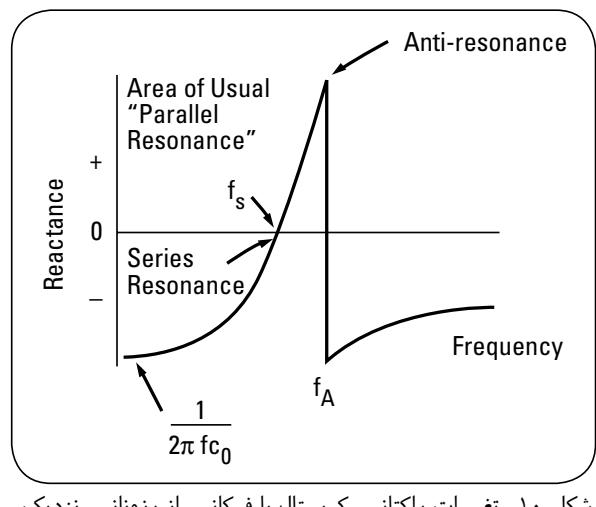

شکل ۹. مدار معادل الکتریکی برای نوسانگر کریستالی.

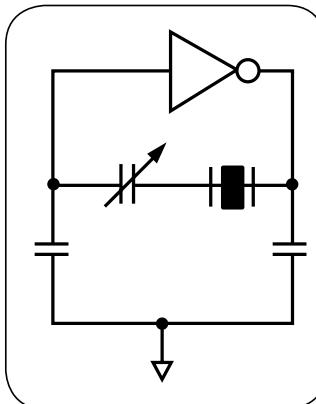
معادل مداری
معادل مداری (شکل ۹) یک ارتباط بین خواص فیزیکی کریستال و منطقه عملکرد، اسیلاتور، فراهم می‌کند.

ثابت‌های فیزیکی کریستال مقادیر معادل R_1 , C_1 , L_1 و C_0 را تعیین می‌کنند. R_1 نتیجه از دست دادن حجم است. C_1 . ظرفیت خازن حرکتی، L_1 با جرم تعیین می‌شود و C_0 از الکتروودها، بست و سر پوش‌ها ساخته شده است. هنگامی که نوسان غیر دقیق در حال عمل است، ساختار آن یک خازن ساده است اما در نوسان‌های دقیق فرکانسی مدار به یک خازن و مقاومت موازی تبدیل می‌شود. اگر نوسانگرهای سری باشند راکتانس کریستال به صفر میل می‌کند و در فرکانس ضد تشید f_A به ماکریزیم مقدار می‌رسد (شکل ۱۰).

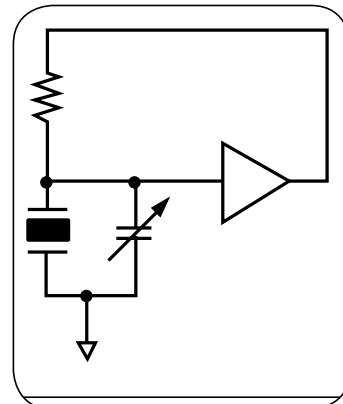
منطقه‌ای که معمولاً برای کار اسیلاتور انتخاب می‌شود یا نزدیک به نوسان سری و یا در ناحیه‌ای که دارای حالات القایی بیشتر نوسان موازی است. مدار نوسان سری

شکل ۱۰. تغییرات راکتانس کریستال با فرکانس از رزونانس نزدیک.

شکل ۱۱. مدار رزونانس موازی

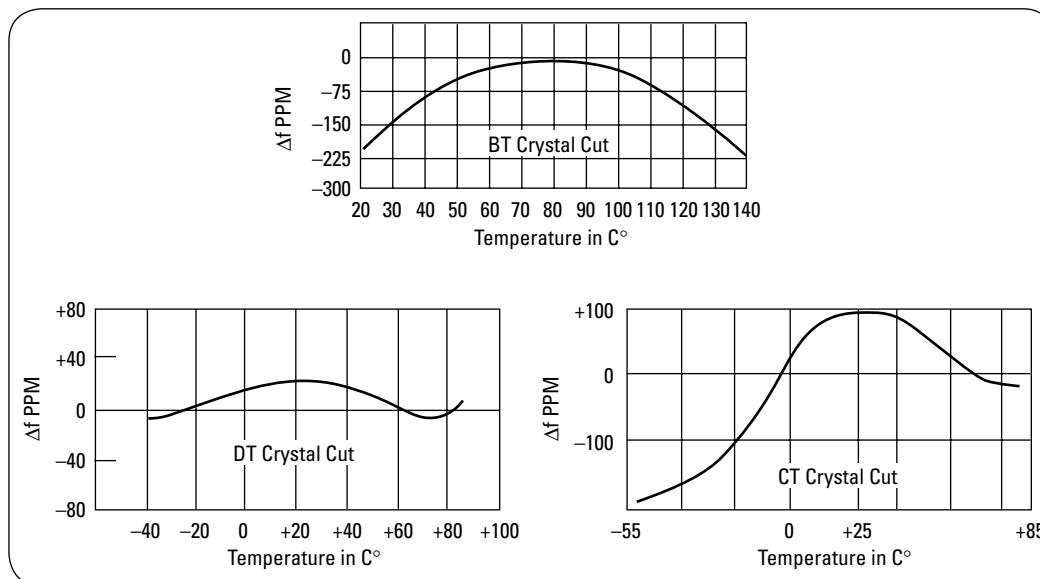

شکل ۱۲. مدار رزونانس سری

(شکل ۱۱) برای ویژگی‌های کریستال در جاییکه که راکتانس القایی کم است استفاده می‌شود (بالای f_s شکل ۱۰). خازن‌های سری برای تنظیم مدار اضافه می‌شوند. خازن‌های سری معمولاً قابل تنظیم هستند لذا فاز فیدبک می‌تواند به آرامی تغییر کند که باعث تنظیم خوب اسیلاتور می‌شود. نوسان موازی با اضافه کردن خازن موازی یا کنار کریستال ایجاد می‌شود (شکل ۱۲). این مدار معمولاً بالاترین عمل را در منحنی راکتانس دارد.

عوامل موثر بر فرکانس اسیلاتور کریستالی

نتیجه مورد انتظار از کریستال و مدار نوسان ساز مربوط با آن، فرکانس دقیق است. فرکانس کریستال توسط ضخامت، چگالی، خاصیت ارجاعی، تغییرات مولکولی و مساحت محل نوسان که صفحه کوارتز در حال عمل هستند تخمین زده می‌شود. از آنجا که این عوامل تحت تأثیر تغییرات

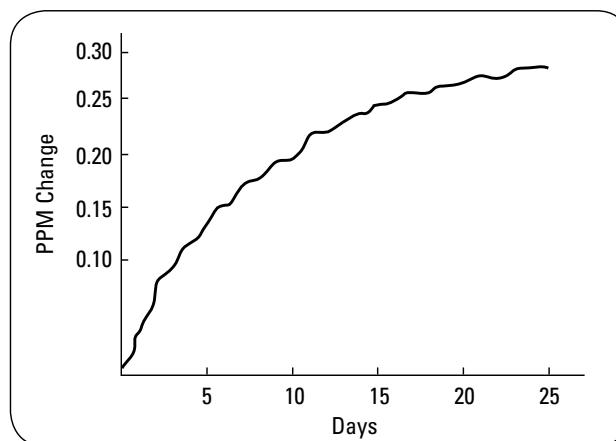
شکل ۱۳. فرکانس-دما پلاٹ‌هایی برای BT, DT و برش‌های CT.

دما عمده ترین تغییرات را بر روی فرکانس کریستال دارد. اسیلاتوری در ۲۵ درجه سانتی‌گراد، به ازای هر درجه تغییر دما حدوداً ۵ قسمت در میلیون (ppm) تغییر فرکانسی دارد، لذا می‌تواند فرکانس آفست از ۲۵PPM را با تنها ۵ درجه افزایش درجه حرارت تجربه کند. مقدار تغییرات فرکانس کریستال

تأثیرات دما

به ضریب دمای کریستال و در نتیجه به برش کریستال بستگی دارد. نمودار درجه فرکانس-دما برای برش‌های مختلف در شکل ۱۳ آمده است. منحنی‌ها برای برش‌های کریستال نسبتاً مسطح بیش از یک رنج دمای محدود باقی می‌مانند.

زمان

شکل ۱۴. پایداری دامنه زمان از تغییر کسری فرکانس در طول زمان (روز) با شروع از نقطه کالیبره شده.

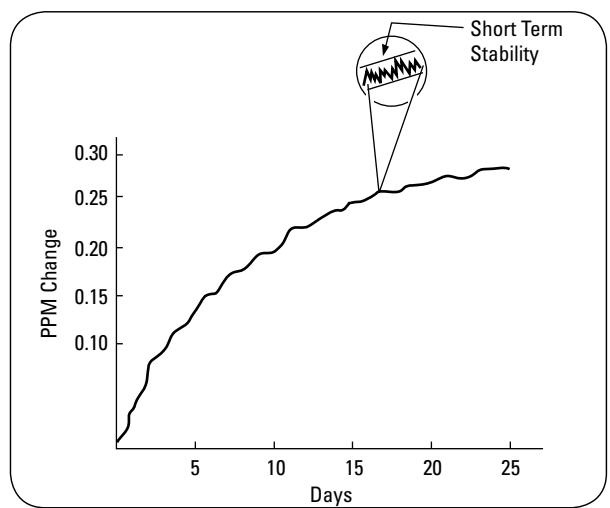
تغییرات فرکانس متناسب با زمان، قیاسی از پایداری اسیلاتور هستند. پایداری معمولاً به عنوان کسری از فرکانس که در یک دوره از زمان تغییر می‌کند بیان می‌شود. به عنوان مثال، دراز مدت یا کوتاه مدت است.

دراز مدت

تغییرات تدریجی در فرکانس در طول روزها یا ماهها به صورت فرسودگی مشخص می‌شود. این به دلایل مختلف رخ می‌دهد، به عنوان مثال، خواص فیزیکی کریستال نصب شده ممکن است تغییر کند. ضریب الاستیسیه کریستال زمانی که به آن فشار وارد شود، یا وقتی گازها خارج شوند و یا وقتی آلانینده‌ها به کریستال وصل یا جدا شوند تغییر می‌کند. فرسودگی در نرخ نسبتاً ثابتی در هر دهه برای هر کریستال دارد (شکل ۱۴). بنابراین برای حفظ یک فرکانس دقیق، تنظیمات دوره‌ای اسیلاتور باید انجام شوند تا اثرات را حذف کنند. به طور کلی، فرکانس یک اسیلاتور را می‌تواند در چند چرخه با یک تغییر جزئی در فاز سیگنال فیدبک تغییر کند. این تغییر معمولاً توسط خازن قابل تنظیم، انجام می‌شود. یک اسیلاتور ۱۰ مگاهرتز با تنظیم دامنه ای از ۲۰ هرتز را می‌توان برای ۷۵۰۰۰ ساعت (۹ یا ۱۰ سال) در برابر فرسودگی 5×10^{-10} در هر روز، اصلاح کرد.

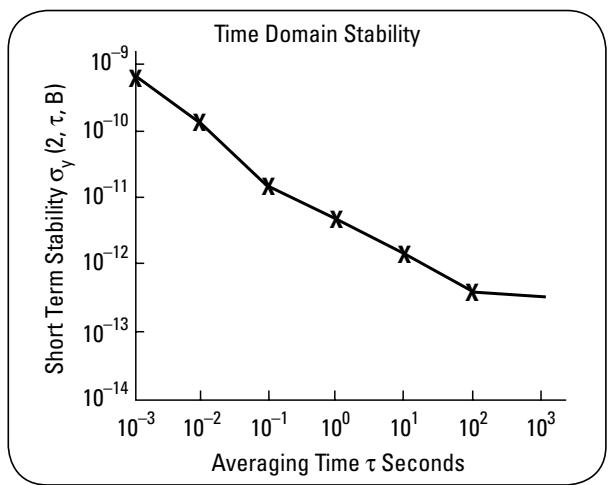
کوتاه مدت

تغییرات فرکانسی کوتاه مدت rms یا ثبات دامنه زمان واحد اندازه گیری برای فرکانس یا نویز فاز است. این به عنوان انحراف استاندارد از فرکانس نوسانات کسری برای مدت زمان متوسط خاصی مشخص شده است. این تغییرات فرکانس کوچک اساساً سوار بر منحنی پیری اند. (شکل ۱۵)

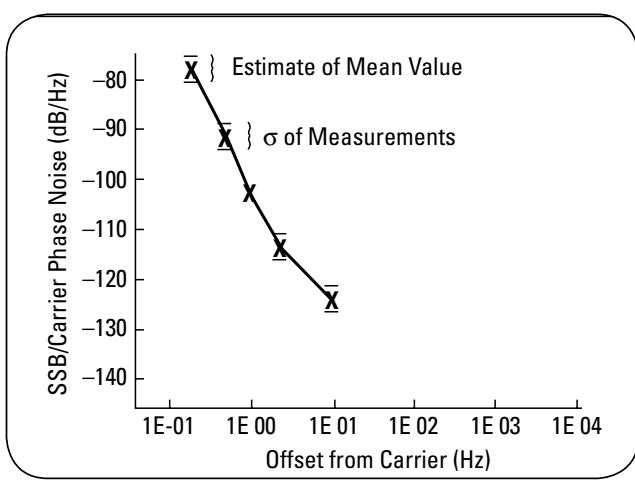

شکل ۱۵. ثبات دامنه زمان کوتاه مدت با تغییر فرکانس کسری در طول زمان (ثانیه) و رابطه‌ی آن با پیری.

ثبات دامنه زمان به طور معمول برای میانگین یک ثانیه مشخص می‌شود. کوتاه‌تر یا طولانی‌تر بودن میانگین زمانی ممکن است در دقت و صحبت محاسبات برای برخی از برنامه‌های کاربردی مورد نیاز باشد. ثبات حوزه زمان مربوط به اندازه گیری فرکانس دامنه، چگالی طیفی فاز نامیده می‌شود. این اندازه گیری گاهی اوقات به جای ثبات دامنه زمان ارائه می‌شود. چگالی طیفی فاز به سیگنال نسبت نویز تک فاز باند جانبی نرمال شده به ۱ hz ۱ پنهانی باند در آفست‌های مختلف از فرکانس حامل مربوط می‌شود. (شکل ۱۷).

شکل ۱۶. ثبات دامنه زمانی (کوتاه مدت) برای زمان‌های میانگین خاص

شکل ۱۷. چگالی طیفی فاز در آفست‌های خاص از حامل.

انرژی درایو

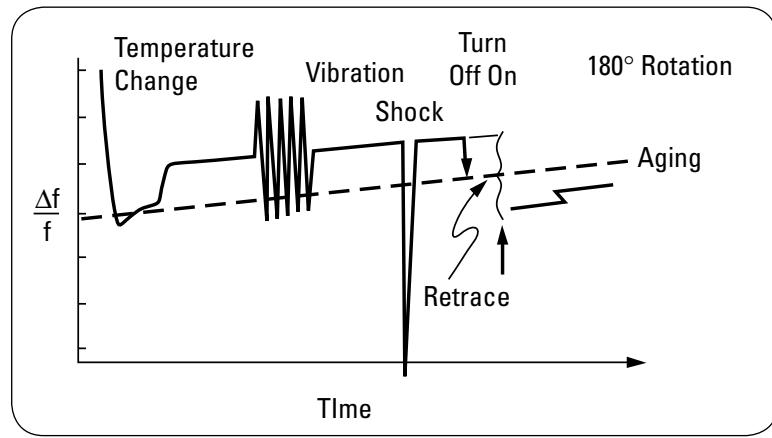
یک کریستال کوارتز به طور مشابه به یک بلوك مکانیکی است. کریستال نیاز به انرژی برای حفظ ارتعاش مکانیکی که به نوبه خود عمل پیزو الکتریک را توصیف می‌کند دارد. فرکانس نوسان اسیلاتور با تغییر در انرژی درایو تغییر می‌کند. تراز نیازمندی درایو مسلمان بسته به امپدانس کریستال تغییر می‌کند. تراز بیش از اندازه بالای درایو می‌تواند باعث افزایش ارتعاشات بیش از محدودیت‌های کشسانی کوارتر شود و باعث

مبانی اسیلاتورهای کوارتز

شکستگی گردد. نقطه کار معمول برای حداقل دامنه تراز درایو است چون اینجاست که حداقل ثبات اسیلاتور بدست می‌آید.

جادبه

نیروی گرانش زمین یک فشار مربوط به اثر فرکانس که با جهت گیری اسیلاتور کریستالی تغییر می‌کند برای مثال یک اسیلاتور کالیبر شده در یک جهت گیری با چرخش به جهت دیگر فرکانس تغییر می‌کند. آفست‌های نمونه برای ۱۸۰ درجه چرخش می‌تواند به صورت 2×10^{-9} (شکل ۱۸) که در هر G است. این تأثیر همچنین زمانی که کریستالها در معرض شتاب قرار می‌گیرند تجربه شده است.

شکل ۱۸. بازنمایی شرایط محیطی گرافیک.

تمایل به فرکانس متوسط دارد، با این حال، برای کاربردهای کوتاه مدت فرکانس می‌تواند با 1×10^{-9} بر G تغییر کند. (شکل ۱۸)

شوک

ضربه به یک اسیلاتور کریستالی یک فشار ناگهانی به کریستال توسط ریختن موقتی فرم ساختار نصب شده می‌کند. شوک می‌تواند با تغییر در فرکانس از 1×10^{-9} در هر G ایجاد شود. در حالی که نباید در معرض چنین چیزهایی قرار بگیرد، یک اسیلاتور کریستال باید یک نیم موج سینوسی شوک G ۳۰ برای ۱۱ میلی ثانیه بدون آسیب دائمی تحمل کند (شکل ۱۸).

ارتعاشات

تکان دادن اسیلاتور کریستالی همچنین باعث فشار بر کریستال می‌شود. این تغییرات به طور معمول از مدت طولانی ولی از شدت شوک کمتر هستند. در دراز مدت، این اثرات ارتعاشات تمایل به فرکانس متوسط دارند، با این حال، برای کاربردهای کوتاه مدت فرکانس می‌تواند با 1×10^{-9} بر G تغییر کند. (شکل ۱۸)

الکترومغناطیسی

تدخیل الکترومغناطیسی ناشی از منابع واقع فیزیکی نزدیک به اسیلاتور است

Fundamentals of Quartz Oscillators

Hewlett-Packard Company

منبع :

ماژول "LCD 3.2" به همراه تاچ اسکرین

ماژول فوق دارای یک LCD ۳.۲ اینچی به همراه تاچ اسکرین بوده و قابلیت راه اندازی با میکروهای سری Xmega و ARM را دارا می‌باشد. با توجه به رزولوشن بالا و وضوح تصویر مناسب از این ماژول می‌توان در امور آموزشی و صنعتی استفاده نمود. از ویژگی‌های این ماژول قابلیت راه اندازی در ۲ مد ۸ بیتی و ۱۶ بیتی از طریق مدار مبدل موجود بر روی برد می‌باشد. یک عدد سوکت MMC نیز جهت امکان اتصال کارت‌های حافظه به مدار قرار داده شده است. چیپ کنترلر این ماژول SSD1289 می‌باشد.

Parameters:

Resolution: QVGA 240 X 320

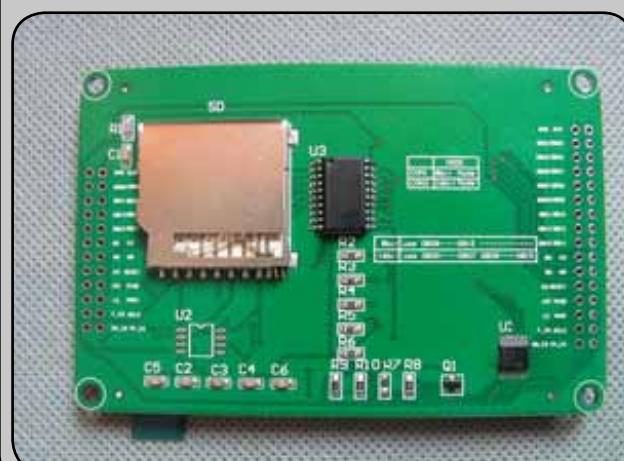
Size: 3.2"

Controller: SSD1289

Touch Screen: 4-wire resistive

Pin: 37PIN pitch 1mm

Backlight: 5 LED parallel

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/897.php>

فروشگاه تخصصی برق و الکترونیک

ECA SOFTWARE   **ECA** UTILITY

ECA EBOOK   **ECA** MAGAZINE   **ECA** PAPER   **ECA** HARDWARE

www.eShop.ECA.ir

کارا الکترونیک

Kara Electronic
PCB & PCBA Manufacturing Services

تولید کننده انواع مدار چاپی

- یک لایه
- دو لایه
- دولایه متالیزه
- چندلایه (تا ۳۲ لایه)

تلفن: ۰۲۹۲ (۳۴۲۶۳۴۰) - ۰۲۹۲ (۳۴۲۶۳۴۳) فکس: info@karapcb.com   www.karapcb.com

مرکز دانلود ECA

« مقالات علمی
« کنفرانس های داخلی
« سوالات کنکور
« پروژه های تکمیل شده
« ... »

www.Download.ECA.ir

میربوط به سیستم های Embedded

مترادی، تولید و واردات کلیه برد ها و قطعات
ARM7/ARM9/ARM11
(Atmel, Philips, Cortex-M3/
A9/A15/...)

www.eShop.ECA.ir

وب سایت تخصصی برق و الکترونیک (ECA) افتخار دارد با بیش از ۱۱۰۰۰ عضو ، یکی از بزرگترین وب سایت های تخصصی ایران را تشکیل داده و پاسخگوی نیاز دانشجویان، متخصصان، محققان و صنعتگران عرصه برق و الکترونیک کشور باشد. بی شک یکی از اهداف این انجمن، برقراری ارتباط بین صنعت و جامعه می باشد. لذا از تمام شرکت ها، کارخانجات و موسسات صنعتی علمی آموزشی دولتی و خصوصی، تقاضا مندیم در صورت تمایل به عقد قرارداد تبلیغاتی و یا قبول اسپانسری برای مجله تخصصی نویز از طرق زیر با ما در ارتباط باشند .

تلفن : ۰۴۱۱-۵۵۷۱۲۶۱
فکس : ۰۴۱۱-۵۵۳۹۷۶۹
ایمیل : adver.eca@gmail.com

اشتراك مجله نويز

www.NoiseMagazine.ECA.ir

noise magazine ECA

اشتراك نسخه چاپ شده مجله نويز (۲ماهname)

- ↳ اشتراك ۳ شماره مجله نويز ۱۲۰۰۰ تoman
- ↳ اشتراك ۶ شماره مجله نويز ۲۲۰۰۰ تoman
- ↳ اشتراك ۱۲ شماره مجله نويز ۴۰۰۰ تoman

*اشتراك مجلات در تعداد بالا برای دانشگاه ها و مراکز علمی، آموزشی دارای تخفيف ویژه بوده لذا حتما قبل از پرداخت جهت دریافت تخفيف با بخش تماس با مجله، تماس گیرید.

لطفا پس از واریز مبلغ، اطلاعات خود (نام-آدرس پستی-شماره تماس) را به آدرس ایمیل noisemagazine.eca@gmail.com ارسال نمایید تا نسبت به ارسال نسخه پرینت شده مجله نويز اقدام شود.
شماره حساب ها و درگاه پرداخت الکترونیک: <http://eca.ir/payment>

اصول کاربرد سلول های خورشیدی جهت تامین انرژی در ساختمان

نویسنده‌گان :

چابر برمکی کردکلایی

Mojtaba.mohamadi83@yahoo.com

مجتبی محمدی

افزایش جمعیت، اتمام منابع انرژی و اتلاف آن و آلودگی‌های ناشی از سوخت‌های فسیلی، عواملی هستند که هر روز محدودیت‌های آینده بشر و مخاطرات آن را گوشزد می‌کنند. با توجه به محدودیت‌های موجود، تنها استفاده از روش‌های درست مصرف، بهینه سازی وسائل مصرفی و به کارگیری انرژی‌های نو، می‌تواند بحران انرژی را مهار کند. سابقه استفاده بشر از انرژی‌های نو بسیار طولانی است و تقریباً به هنگام پیدایش انسان برمی‌گردد. اما نگاه امروز ما به این منابع انرژی، نگاه ابتدائی و ساده نیست بلکه می‌خواهیم نیاز امروز بشر متمن و صاحب فناوری‌های بسیار گسترده و پیچیده را تأمین کنیم. بنابراین یا باید انرژی خورشیدی را به انرژی‌های مورد نیاز تبدیل نمائیم و یا فناوری استفاده کنندگان به نحوی اصلاح شوند که بتوانند مستقیماً از انرژی خورشیدی بهره برداری کنند. در چند دهه اخیر، نمونه‌های زیادی از خانه‌های خورشیدی در کشورهای صنعتی و پیشرفته ساخته شده که با استفاده از انرژی طبیعی (باد، خورشید، انرژی زمین گرمایی و...) گرمایش و سرمایش و تأمین الکتریسیته ساختمان را تأمین می‌کنند البته اغلب طرح خانه‌های خورشیدی به صورت خانه‌های ویلایی منفرد در یک فضای باز می‌باشد و استفاده از این فناوری در یک سطح وسیع و در مجتمع‌های مسکونی به ندرت اتفاق افتاده است. بخش ساختمان یکی از عمدۀ ترین بخش‌های مصرف کننده انرژی است و به همین سبب لازم است توجه ویژه‌ای به مقوله بهینه سازی مصرف سوخت در ساختمان مبذول نمود. از نقطه نظر کلی می‌توان گفت که با آگاه‌سازی مردم، تدوین قوانین مناسب و اصلاح قیمت‌ها از طریق رفع تدریجی یارانه‌های دولتی می‌توان گام مؤثری در جهت بهبود مصرف سوخت در ساختمان‌ها برداشت اما جایگزینی انرژی‌های تجدید پذیر بطور اعم بجای سوخت‌های فسیلی که عمدۀ ترین منبع تأمین انرژی در کشورمان محسوب می‌شوند، راه حلی است که مشخصه اصلی آن، آینده نگری و رعایت همزمان حقوق نسل‌های فعلی و آتی است.

انرژی خورشیدی، انرژی ارزان، فراوان، سالم و تمیز است که سالیان متعددی پسر از آن استفاده کرده است اما پس از دستیابی به منابع سوخت فسیلی، تجربیات گذشته را رها کرده و روز به روز به استفاده از این منابع افزود. بطوريکه پس از آن، چنان مصرف بی رویه و اتلاف این منابع، آینده تیره‌ای در پیش رو دارد که در آن منابع سوخت پایان یافته است. این دور نما سبب شده تا در گوش و کنار جهان بار دیگر امکان استفاده از انرژی خورشیدی و بکارگیری آن در گرمایش و سرمایش و تأمین الکتریسیته منازل مسکونی مورد توجه قرار گیرد.

اصول کاربرد سلول های خورشیدی جهت تامین انرژی در ساختمان

حال با توجه به روند رو به افزایش انبوه سازی و ساخت مجتمع های مسکونی در کشور، غالباً رویکرد به استفاده از انرژی های طبیعی در مجتمع های مسکونی و چگونگی طراحی این ساختمان ها به صورت سازگار و هماهنگ با طرح های خورشیدی می باشد.

انرژی خورشید

با توجه به تابش بیش از $5,4 \text{ Kw/m}^2$ در روز از انرژی خورشیدی در ایران زمینه های مستعد زیادی جهت استفاده از این انرژی پاک وجود دارد. از سیستم های فتوولتائیک می توان در کاربردهای متفاوتی استفاده نمود از جمله مهمترین این کاربردها عبارتند از:

(الف) سیستم های مستقل از شبکه (stand alone)

(ب) سیستم های متصل به شبکه (Grid connect)

سیستم های مستقل از شبکه برای مصرف کنندگانی است که به صورت پراکنده و یا مستمر نیازمند انرژی برق می باشند، استفاده می شود. ایستگاه های مخابراتی، رادار، ایستگاه های خدمات بین راهی، حوضچه های پرورش ماهی، رostaهای صعب العبور و پایگاه های نظامی جزء آن دسته از مشترکینی هستند که می توانند از طریق مذکور برقرار شوند.

۱- موقعیت ایران از نظر دریافت انرژی خورشیدی

با توجه به این مورد و اینکه میزان متوسط روزانه ۴ کیلووات ساعت در متر مربع و متوسط ساعات آفتابی بیش از ۲۸۰۰ ساعت در سال است و اینکه در شهر های کویری مانند یزد این مقدار به ۳۲۰۰ ساعت در سال می رسد و با توجه به اینکه بیشتر شهرهای ایران در سطحی بالاتر از سطح دریا هستند، می توان به این نتیجه رسید که می شود بیش از هر کشور دیگر از این فناوری ها بهره برد.

اگر فرض کنیم که از ۳۰۰۰ ساعت در شهر هایی مثل یزد ۳۰۰۰ ساعت بتوان از نور خورشید استفاده نمود و از یک چهارم انرژی خورشید بتوان برق تولید کرد و در ۱۰۰۰ متر مربع هم این کار را انجام داد می توان چیزی در حدود ۳ گیگاوات برق در ۱۰۰۰ متر مربع و در مدت یک سال تولید نمود.

۲- مزیت ساختمان هایی که به این نوع سیستم مجهز شده اند شامل این موارد می باشد:

- تولید پاک الکتریسیته
- تولید در محل خود در داخل محیط شهری
- عدم نیاز به استفاده از محیط دیگری

۳- پنل های خورشیدی

عملکرد پنل های فتوولتائیک متأثر از میزان تابش خورشید است، به طوریکه این خروجی از میزان صفر وات در هنگام طلوع خورشید تا حد اکثر ۲۰۰۰ وات در بهترین شرایط تابش و حرارت متغیر است. با توجه به رابطه ولتاژ و جریان یک سلول فتوولتائیک:

$$V_{pv}=1/8.\ln((I_{ph}^{-1} \cdot \frac{I_{pv}}{I_0})+1)-R_s \cdot I_{pv}$$

$$8=q/akT$$

I_{ph} جریان سلول مناسب با میزان تابش

q بار الکتریکی یک الکترون

a ضریب تصحیح وابسته به سلول

T دمای مطلق بر حسب درجه کلوین

I_0 ضریب اشباع معکوس سلول:

$$I_0=15*10^5\exp(-E_s/KT)$$

معادله مشخصه یک پانل خورشیدی ساخت کارخانه فیبر نوری ایران با ۳۶ سلول سری در دمای ۲۵ درجه سانتی گراد به صورت ذیل می باشد:

$$V_{SA}=1.77\ln[I_{sa}-I_{sa}+4e-5.4e-5]-.95I_{sa}$$

کلیه محاسبات بر اساس روش جذب حداکثر می باشد که در این روش ولتاژ حداکثر توان آرایه خورشیدی مناسب با ولتاژ مدار باز است:

$$V_{oc}=KT/q \cdot \ln((I_{sc}/I_0)+1)$$

$$V_{mp}=.74^* V_{oc}$$

میزان جریانی که لازم است توسط مازول های خورشیدی تولید شود برابر است با:
خارج قسمت تقسیم آمپر ساعت تولیدی در شبانه روز بر مدت زمان متوسط تابش در هر روز.

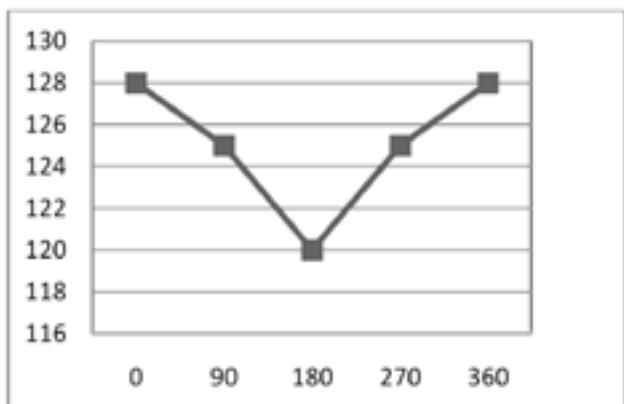
اصول کاربرد سلول های خورشیدی جهت تامین انرژی در ساختمان

مقدار	مشخصه
$10*10$	ابعاد بر حسب CM^2
2.9	جريان اتصال کوتاه سلول I_{SC}
0.58	ولتاژ مدار باز
0.43	ولتاژ متناظر با حداکثر توان
0.144	ا) ضریب حرارتی جریان
-7.7	ضریب A ولتاژ حرارتی
0.027	مقاومت

پدیده‌ای که در اثر تابش نور بدون استفاده از مکانیزم‌های محرک، الکتریسیته تولید کند پدیده فتوولتائیک و به هر سیستمی که از این پدیده‌ها استفاده کند سیستم فتوولتائیک گویند. سیستم‌های فتوولتائیک یکی از پر مصرف‌ترین کاربرد انرژی‌های نو می‌باشد و تاکنون سیستم‌های گوناگونی با ظرفیت‌های مختلف (۰/۵ وات تا چند مگاوات) در سراسر جهان نصب و راه اندازی شده است و با توجه به قابلیت اطمینان و عملکرد این سیستم‌ها هر روزه بر تعداد متضایان آن‌ها افزوده می‌شود. از سری و موازی کردن سلول‌های آفتابی می‌توان به جریان و ولتاژ قابل قبول دست یافت. در نتیجه به یک مجموعه از سلول‌های سری و موازی شده پنل (Panel) فتوولتائیک می‌گویند. امروزه اینگونه سلول‌ها عموماً از ماده سیلیسیم تهیه می‌شود و سیلیسیم مورد نیاز از شن و ماسه تهیه می‌شود که در مناطق کویری کشور، به فراوانی یافت می‌گردد. بنابراین از نظر تأمین ماده اولیه این سلول‌ها هیچگونه کمبودی در ایران وجود ندارد.

۵- طراحی و آنالیز ظرفیت سالیانه سیستم

طول عمر سیستم فتوولتائیک ۱۰ سال در نظر گرفته شده است که توان تولیدی هر متر مربع پانل سیلیکونی ساخت داخل ۲۴,۱۲۴ وات می باشد. در جدول روبرو تغییرات توان تولیدی یک متر مربع پانل فتوولتائیک در طول سال داده شده است.

۶- ضریب تلفات سیستم فتوولتائیک

ضریب تلفاتی که سیستم فتوولتائیک در طی شارژ و دشارژ باتری‌ها دارد برابر ۲,۱ است، از این رو میزان آمپر ساعت ذخیره برابر است با حاصل ضرب نتیجه حاصل از تقسیم آمپر ساعت مورد نیاز بر محدوده دشارژ باتری‌ها در ضریب تلفات سیستم، از طرفی برای مقاوم سازی باتری‌ها در مقابل درجه حرارت منطقه لازم است ضریب حرارتی را به ازاء درجه حرارتی منطقه‌ای در نظر گرفته شود.

از این رو آمپر ساعت مورد نیاز را پس از محاسبه می‌باشد در ضریب درجه حرارت محیط ضرب کرد.

۷- توان نامی ماظول ها

برای محاسبه توان نامی مازوّل انتخابی لازم است حداقل توان مورد نیاز برای شارژ باتری‌ها را بدست آورد که این مقدار از حاصل ضرب ولتاژ سیستم فتوولتائیک در جریان شارژ بدست می‌آید سپس مقدار بدست آمده بر تعداد مازوّل‌ها تقسیم می‌شود.

۸- وضعیت رشد سیستم فتوولتائیک در سایر کشورها

با توجه به اهمیت انرژی، هزینه های تولید، انتقال، توزیع، بهره برداری، کاهش تلفات شبکه، کاهش آلودگی های زیست محیطی حاصل از سوخت های فسیلی و استفاده از ظرفیت ها و پتانسیل های موجود، سایر کشورها نیز در استفاده از انرژی خورشیدی و سیستم فتوولتاویک اقدامات در خور توجهی انجام داده اند که در جدول ذیل گزارش میزان انرژی تولیدی تنها حاصل سیستم های فتوولتاویک طی سال های ۲۰۰۵ الی ۲۰۰۹ اشاره شده است.

کشور	ژاپن	چین	ہند	آمریکا	اسپانیا	ایتالیا	المان	کمپانی
۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹				
۸۶۶	۹۵۳	۱۲۰۰	۱۶۲۵	۱۹۸۲				
۷	۱۲	۱۰۵	۱۸۴	۲۲۲				
۲۰	۶۱	۴۵۰	۶۹۸	۱۰۶۲				
۱۰۳	۱۴۵	۲۶۱	۴۷۰	۸۴۶				
۸	۹	۱۷	۳۱	۵۷				
۱۲	۱۵	۲۶	۴۲	۷۸				
۲۹۰	۲۸۷	۳۱۲	۴۶۴	۶۷۳				

نتیجہ گیری و پیشنهاد

با توجه به مطالب، نتایج و دستاوردهای ائمه شاد، امکاناتی خواسته شد

رسانی به مشترکین دور دست با
رویکرد کاهش تلفات و مصرف بهینه

۱- پتانسیل سنجی و توجه به استفاده در بحث توزیع پیشنهاد می شود:

از انرژی های نو، احداث نیروگاه های خورشیدی با هدف برق رسانی و تامین برق از محل تولیدات پراکنده.

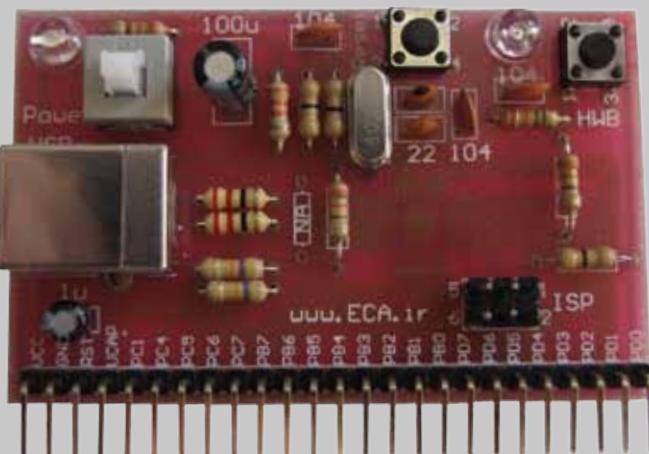
اصول کاربرد سلول های خورشیدی جهت تامین انرژی در ساختمان

- با توجه به گزارش آژانس حفاظت و محیط زیست (EPA) یک سیستم ۱ کیلو وات خورشیدی موجب جلوگیری از افزایش آلایندگی به میزان ۱۳۶,۱ کیلوگرم آلاینده شامل: دی اکسید کربن، اکسید نیتروژن و دی اکسید سولفورخواهد شد.
- با مقایسه انرژی حاصل از یک سیستم فتوولتائیک با توان ۱ کیلو وات ساخت داخل و انرژی الکتریکی حاصل از یک بشکه نفت خام نتایج ذیل حاصل می شود:
- ۱- انرژی الکتریکی معادل یک بشکه نفت خام در حدود ۲۵۵ الی ۳۴۰ کیلو وات ساعت بر سال می باشد.
- ۲- انرژی الکتریکی یک سیستم فتوولتائیک ساخت داخل با توان ۱ کیلو وات در سال ۲۸۰۰ کیلو وات ساعت بر سال می باشد.
- ۳- در نتیجه با استفاده از سیستم های فتوولتائیک با توان ۱ کیلو وات معادل ۱۰ بشکه نفت خام ذخیره سازی و صرفه جویی می شود.
- ۴- با توجه به اینکه مواد اولیه ساخت سلول های فتوولتائیک سیلیس می باشد و مجموع ظرفیت معادن سیلیس در ایران حدود ۷,۱۴ میلیون تن با عیار بیش از ۹۶ درصد می باشد پتانسیل لازم و سرمایه ارزشمندی جهت خودکافی در صنعت تولید سلول های فتوولتائیک در کشور وجود دارد.

منابع

- [۱]- گزارش پروژه بررسی و آنالیز اطلاعات مربوط به انرژی خورشیدی و تعیین پتانسیل این منبع در کشور- وزارت نیرو
- [۲]- شاهرخ فرهنگی، طراحی سیستم های نور ولتاژی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۲
- [۳]- مجموعه مقالات سومین همایش بهینه سازی مصرف سوخت، بهمن ۱۳۸۲
- [۴]- قوام آبادی- لیلا (کاربرد انرژی خورشیدی به عنوان یک انرژی تجدید پذیر) مجموعه مقالات بهینه سازی مصرف سوخت، بهمن ۱۳۸۲
- [۵]- گزارش عملکرد دبیرخانه کاهش تلفات انرژی - وزارت نیرو - شرکت مادر تخصصی
- [۶]- سازمان انرژی های نو ایران- سانا

AT90USB162 Header Board

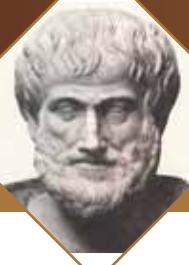
هدربرد (برد راه انداز) میکروکنترلر AT90USB162 با امکانات اولیه جهت راه اندازی این میکروکنترلر. یکی از مزیت های سری AT90USB نسبت به دیگر میکروهای خانواده AVR داشتن یک کانکتور full speed USB 2.0 بر روی میکرو است. همچنین برای این میکرو ها شما نیازی به پروگرامر نداشته و فقط از طریق یک کابل USB و ارتباط برد به رایانه می توانید میکرو را پروگرام نمایید. همچنین تغذیه میکرو نیز از طریق پورت USB تأمین گشته و در پروژه های کوچک نیازی به منبع تغذیه خارجی نخواهد داشت.

خلاصه مشخصات برد راه انداز AT90USB162

- * حداقل مدار جهت راه اندازی میکروکنترولر AT90USB162
- * قابلیت پروگرام کردن از طریق پورت USB
- * بدون نیاز به پروگرامر
- * دارای کانکتور full speed USB 2.0
- * دارای خروجی تمامی پایه های ورودی خروجی
- * امکان نصب مستقیم بر روی برد بورد
- * بدون نیاز به منبع تغذیه خارجی
- * دارای کلید قطع و وصل تغذیه
- * امکان استفاده از نرم افزار FLIP
- * دارای کلید ریست
- * دارای ۱۲ ماه گارانتی تعویض

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/852.php>

جرج سیمون اهم

جرج سیمون اهم در سال ۱۷۸۷ در آلمان متولد شد. پدرش قفل ساز و مادرش، فاریا، دختر یک خیاط بود. با اینکه پدر و مادر جرج تحصیلات خود را به پایان نرسانده بودند. اما پدر جرج تحت تعلیمات و مطالعات شخصی خود بود تا جایی که قادر بود پسر خود را به عالیترین نحو با تعلیمات خود آموزش دهد.

در ۱۸۰۵، اهم وارد دانشگاه Er Langen شد و درجه دکتری را دریافت کرد. او کتاب هایی در زمینه هندسه نوشت و در همان زمان به تعلیم ریاضیات در چندین مدرسه مشغول بود. بعد از آنکه او به کشف الکترومغناطیس که در سال ۱۸۲۰ اتفاق افتاد علاقه مند شد، در لابراتوار فیزیک مدرسه ای شروع به کار و آزمایش کرد. در دو مقاله مهم در سال ۱۸۲۶ اهم، تصویری ریاضی از هدایت گرما در مدارهای مدلسازی شده فوریه ارائه داد. این مقاله ها، استنباط اهم از نتایج پدیده ها و آزمایشات تجربی را افزایش داد و بخصوص در مقاله دوم، او قادر بود قوانینی که برای شرح و توضیح نتایج کارهای انجام شده دیگران بر روی "پیل" بود را مطرح کند.

اجزای ابتدایی یک سلول الکتروشیمیایی:
 ۱) الکترودها (X و Y) که هر دو از مواد برنده الکتریکی ساخته شده بودند: فلز، کربن، ترکیبات ...
 ۲) الکترودهای مرجع (A و B و C) که در برخورد با جسم تحلیل رونده، فاسد می شوند.
 ۳) خود سلول یا محافظه ای که از مواد بدون حرکت و بی اثر تشکیل شده باشد: "شیشه" ...
 ۴) الکتروولیته ای که حاوی یون می باشد.

با استفاده و کمک از آزمایشات فراوانی که جرج سیمون اهم انجام داده بود، توانست روابطی اساسی بین ولتاژ، جریان و مقاومت بدست آورد. چیزی که امروز به عنوان قانون اهم شناخته می شود. او کتابی را در مورد نظریه الکتریسته اش در سال ۱۸۲۷ منتشر کرد. معادله $I=V/R$ به عنوان "قانون اهم" شناخته می شود. با این شرح که مقدار ثابتی از جریان که از سیمی عبور بکند دقیقاً متناسب است با ولتاژ دو سر آن سیم، تقسیم بر مقاومت آن.

اهم (R)، واحد مقاومت الکتریکی، مساوی است با جریان (I) یک آمپری که در یک رسانا برقرار شود به ازاء یک ولت اختلاف پتانسیل (V) الکتریکی که بر دو سر سیم اعمال می شود. این روابط بنیادی آغازی است بر شروع تحلیل مدارات الکتریکی.

دانلودسترن ECA، یک پایگاه داده تخصصی برای کلیه رشته های برق و الکترونیک است که هدف از راه اندازی آن، ایجاد بستری مناسب جهت جلوگیری از پراکنده شدن نتایج تحقیق ها و مطالعات محققان و دانشمندان ایرانی است. تحقیقاتی که بدون شک، سرمایه کشور هستند. چرا که در دسترس بودن تمامی کارهای قبلی به صورت یک مجموعه که با چند دکمه میتوانید به آنها دسترسی داشته باشید، جلوی بسیاری از دوباره کاری ها را خواهد گرفت و مطمئناً ابزاری قدرتمند برای داوران مقالات کنفرانس های آتی، و نیز دانشجویان مقاطع تحصیلات تكميلی که در پی انجام پایان نامه خود هستند، خواهد بود و البته یکی از بزرگترین دستاوردهای این پایگاه در هم شکستن تمرکز گرایی و از بین بردن مرزهای جغرافیایی و فواصل برای دسترسی به اطلاعات و دانش می باشد. ما همچنان در حال طراحی و افزودن بخش های جدید به این پایگاه هستیم تا بتوانیم به معنای تمام کلمه آن را تبدیل به مرجعی برای دانش کنیم.

دانلودسترن ECA در اسفند ۱۳۸۹ با ساختاری جدید راه اندازی شده و ضمن انتقال بانک اطلاعاتی قبل، سعی در گسترش بانک اطلاعاتی خود دارد و با برنامه ریزی های صورت گرفته از فروردین سال ۱۳۹۰ بخش پژوهه های تکمیل شده نیز به این مجموعه اضافه خواهد شد.

جهت استفاده از مطالب موجود در دانلودسترن با ید در سایت عضو شوید. برای عضویت در بخش دانلود به صفحه عضویت مراجعه نمایید.

با استفاده از گزینه "جستجو در مقالات" می توانید به جستجوی مقاله مورد نظر پردازید. نهایت تلاش ما بر این بوده تا بتوانیم جستجوی قابل اعتمادی را درون فیلد های مختلف مانند عنوان مقاله، نویسندها، کلمات کلیدی و سرفصل هریک از مقالات در اختیار محققان و دانشجویان گرامی قرار دهیم و تمام مشکلات جستجوگرهای خارجی که با واژگان فارسی دارند را مرتفع نماییم.

دانلودسترن ECA

Development of brain signal processing interface software for Trackit™-LabVIEW

R. Ramli¹, N. Mokhtar², H. Arof², M.S. Mohd Anwar³, N. H. Meor Hamzah³, F. Ibrahim¹, Member IEEE

¹Department of Biomedical Engineering, University of Malaya, Lembah Pantai, 50603 Kuala Lumpur.

²Department of Electrical Engineering, University of Malaya, Lembah Pantai, 50603 Kuala Lumpur.

³R&D Unit, Caidmark Sdn. Bhd., 53, Jalan SS21/56B, Damansara Utama, 47400 Petaling Jaya, Selangor.

Abstract- There are many digital electroencephalography (EEG) acquisition systems available nowadays for researchers due to the demand in the brain signal research. The electroencephalography (EEG) acquisition systems varied on the specification, design and prices. One of the ambulatory amplifiers for acquisition is the Trackit from Lifelines Limited. Presently, the Trackit system is only available for clinical applications. In order to integrate from clinical applications to research capabilities, the Trackit has to be interfaced with software that able to do the electroencephalography (EEG) signals processing. In our project, LabVIEW is chosen as our software platform. Therefore, we have taken the initiative to developed the software for Trackit-LabVIEW interfaced. In this paper, we have demonstrated that the acquired electroencephalography (EEG) signals obtained using Trackit-LabVIEW software. Example of signal processing application on the raw electroencephalography (EEG) signals was shown in the results section.

I. INTRODUCTION

The Laboratory Virtual Instrument Engineering Workbench (LabVIEW) developed by the National Instruments that originally release in 1986 is a graphical development platform which required drag-and-drop graphical function blocks instead of writing lines of text. Additionally, the data flow representation will require the user fewer amounts of time to develop and understand the code compare to the other texts based programming language [1]. The LabVIEW is compatible with multiple targets from workstations, embedded devices and on various operating systems including Windows, Mac, Linux and real-time operating systems such as VxWork.

Trackit from Lifelines Limited is an ambulatory electroencephalography (EEG) recorder, which requires 3 PP3 batteries. The Trackit consists of 24 EEG channels which 20 channels are unipolar and the other 4 channels are bipolar. The weight only cost less than 500g including disk and batteries. The recorded EEG signals will be stored as native European Data Format (EDF) in the compact flash card inside the Trackit. The sampling rates range from 1 Hz up to 256Hz and used 16 bit analog to digital converter. The Trackit system purposely designed for clinical applications, such as epilepsy monitoring. Therefore, the system does not have the driver that can be interfaced neither for MATLAB nor LabVIEW.

However, the Trackit system specification, feature, physical size and design meet our requirement for brain signal research. By referring to Table I, the Trackit cost was the lowest and within our budget. Due to these criteria, we have decided to develop our own Trackit-LabVIEW software for the system.

II. EEG ACQUISITION SYSTEMS COMPARISON

The selection of the EEG acquisition systems was made by comparing the commercial EEG biosignal amplifiers [2] available with the essential criteria required in our research. The criteria required for an EEG acquisition system for our project are;

- The biosignal amplifier must be powered by battery;
- The minimum of 4 input channels;
- The minimum sampling rate of 128Hz;
- Support driver for LabVIEW.

The comparison of the EEG acquisition systems was made by comparing the specifications between g.USBAmp from g.Tech, Trackit from Lifelines Limited and ActiveTwo from Biosemi. The three systems met the criteria that the system must be powered from the battery. The Trackit from Lifelines Limited has the highest number of input channels available with 24 channels and the lightest weight system compare to the other two systems. Meanwhile, the g.USBAmp from g.Tech has the highest sampling rate of 38.4kHz exceeding the minimum sampling rate of 128Hz. After the three systems specifications have been compared; it can be concluded that, the g.USBAmp and the ActiveTwo have very high specifications systems compare to the Trackit. Additionally, g.USBAmp and ActiveTwo have the driver interfaced for LabVIEW which enable offline and online signals processing. Due to budget limitation, we have decided to choose the Trackit Lifelines Limited as our EEG acquisition system. Using the advantage of LabVIEW in instrument control [3] we have developed the Trackit-LabVIEW interfaced software for our project.

Development of brain signal processing interface software for Trackit LabVIEW

TABLE I

EEG ACQUISITION SYSTEM COMPARISON

Specifications	g.USBBamp of g.Tech	Trackit of Lifelines	ActiveTwo of Biosemi
Input Channels	16 mono- / 8 bi-polar	<ul style="list-style-type: none"> - Up to 24 unipolar EEG channels - Up to 4 Bipolar EEG channels 	16 channels.
Digitalization	24 bit ADC (38.4kHz internal sampling per channel) 12 bit DAC	16 bit A to D converter with sample and hold on every channel	24 bit, 4 th order Delta-Sigma modulator with 64x oversampling, one converter per channel
Sample-rate	Up to 38.4kHz	1 - 256Hz sampling rate, independently selectable on poly channels: (1—256Hz or 25—200Hz)	2048 Hz, 4096 Hz, 8192 Hz 16,384 Hz (sample rate is adjustable by user)
Noise	<0.3uV RMS (0.1-10Hz) or 0.85uV pk to pk	< 3.5uV pk to pk	1 uV pk to pk
Weight	1550g	< 500g (including disk and batteries)	1.1kg
Driver interface with LabVIEW	Yes	No	Yes
PC Interface	Cable (USB)	Cable (USB) or Wireless	Cable (USB)
Power by battery	Yes	Yes	Yes
Price ¹	1	3	2

¹price scale ranges from 1-3 with maximum (1) to minimum (3) respectively

III. METHODS

A. Driver development

The Trackit 24P version Mk2 was used in driver development. The Trackit driver development started with identification of the data flow from a Host PC to Trackit and vice versa. The data flow can be a ‘data write’ or a ‘data read request’. Trackit device will response to the Host either an ‘Acknowledge packet’ or ‘Not Acknowledge packet’. After that, each data value was encoded by adding 0x20 to it. Then, the Trackit was connected with Host PC via RS232 serial port.

After connection has been established, the Heartbeat command was transmitted to the device to retrieve the current status of the Trackit. The initial settings were set up before start acquiring any signals. The initial settings include giving the information details of the patient, recording file and selecting number of channels that will be used in signals acquisition. Then, the acquired signals were started by turning on the ‘Acquire On’ and the ‘Ongoing On’ option on the Trackit device. After that, each data received from the Trackit device will be decoded and converted to physical signal amplitude before plotting and displaying the signals. The flow of the development Trackit-LabVIEW interfaced software was shown in Figure 1. The details of each step taken will be explained further.

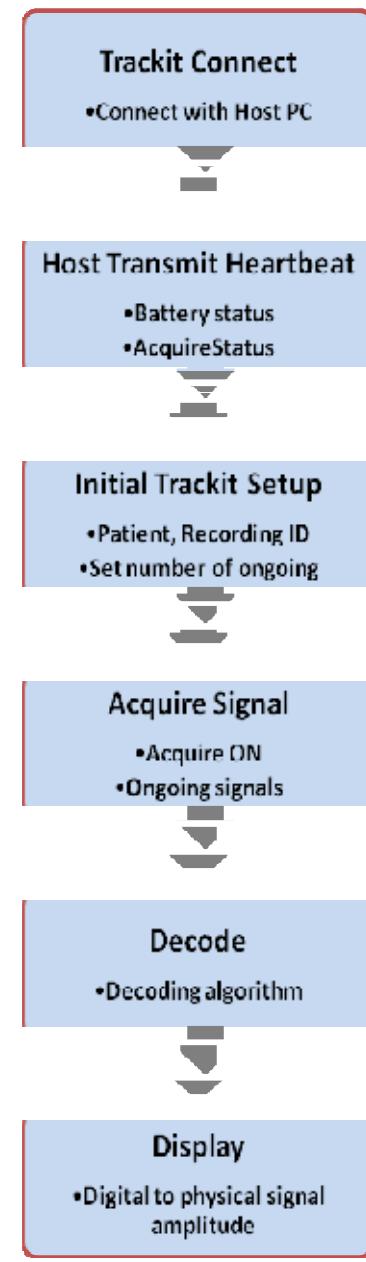

Figure 1: Flow of Trackit-LabVIEW interfaced software

1) Trackit Connect

The Trackit-Host PC connection was done via standard RS232 serial port at ±12V levels. Trackit will transmit the data as fast as the serial port allowed during the transmission. Before the establishment of any serial communication, the initial settings [4] for the serial port describe as below:

a. Baud rate

The baud rate describes the communication speed of the device attached to the Host PC via the serial port. The baud rate of the device and the serial port must be matched to access the device.

b. No. of data bits encoding character

The standard ISO 8859-1 character set requires eight bits per character to transmit the data.

- c. Parity bit
An error handling which the parity bit can be set as either an odd or even parity bit.
- d. No. of stop bits
A character indicates that the end of the data transmitted.

2) Host Transmit Heartbeat

The device sent the current status in response to the ‘Host Transmit Heartbeat’ command. The current status that has been sent were the power status and the status of current conditions of the device. The power status will give the informations about the batteries conditions as follows:

- The batteries already inserted;
- The indication of low power batteries;
- The device connected to an external power.

The status of current conditions of the device will give positive status when the;

- The PC-card was inserted;
- The batteries door was opened;
- The device was acquiring signals;
- ‘Acquire’ status was ready (European Data Format (EDF) record and setup are ready).

3) Initial Trackit setup:

The command of ‘EDF Part Header’ will set the initial settings for recording involving the information details of;

- The patient and the recording;
- The file name of the recorded signal.

After that, the command ‘set number of ongoing signal’ will allow the user to select number of channels that will be used in the recording.

4) Acquire Signal

The signals acquisition can be activated by giving a command ‘Acquire On’ to the device which in return the Host PC will receive the acquire status either ‘Acknowledge’ or ‘Not Acknowledge’. If the Host PC received the ‘Acknowledge’ status, the ‘Ongoing On’ command will be transmitted to the device from Host PC. Once the device received the ‘Ongoing On’ command, the device will start transmitting the data of ongoing packets to the Host PC.

5) Decode

Every data bytes transmitted from the Trackit to the Host PC was encoded. Therefore, the data bytes received from the Trackit must be decoded first in order to retrieve the original data bytes. There are five different types of data and each of its is having different resolution range and each resolution is having a different decoding algorithm. The data type should be identified first to decode the data bytes then, decoding algorithm can be applied to the encoded data byte.

6) Display

After decoding the data retrieval are in the digital range which from -32768 to 32767. However, to plot

and display the signals graph, the data in the digital range must be converted to physical signal amplitude where the minimum value is -5000 and the maximum value is 5000 in μV .

B. Driver testing

The developed Trackit-LabVIEW interfaced software was examined on a subject. The channels at C3, Cz and C4 over sensorimotor were selected with reference and neutral on left and right mastoid respectively. The electrodes impedance were maintained below $10\text{k}\Omega$. The sampling rate of 256Hz was used during testing which exceeding two times the highest frequency of interest based on Nyquist’s theorem to avoid aliasing. The test required the subject to lift right leg, stand up and eyes closed when the cues were given.

IV. RESULTS & DISCUSSION

The available Trackit software was shown in Figure 2, Figure 3 and Figure 4 during offline data reading. The available Trackit software did not support signals analysis tools and only allowed recording and displaying the EEG signals. The other features of it were impedance checker and notch filter. Figure 2 was example of raw EEG signals acquisition using available Trackit software. The raw EEG signals were extracted during right leg lifting action at C3, Cz and C4 channels with reference and neutral at left and right mastoid. EEG signals in Figure 3 and Figure 4 were acquired during the subject standing up from seating and during eyes closed.

The front panel of Trackit-LabVIEW interfaced software was shown in Figure 5, Figure 6, Figure 7, Figure 8 and Figure 9. The initial settings of Trackit for signal acquisition was shown in Figure 5. The raw EEG signals shown in Figure 6 were acquired during the subject lifting the right leg action. The channels used were at C3, Cz and C4 channels with reference and neutral at left and right mastoid. EEG signals in Figure 7 and Figure 8 were recorded during stand up and eyes closed tasks.

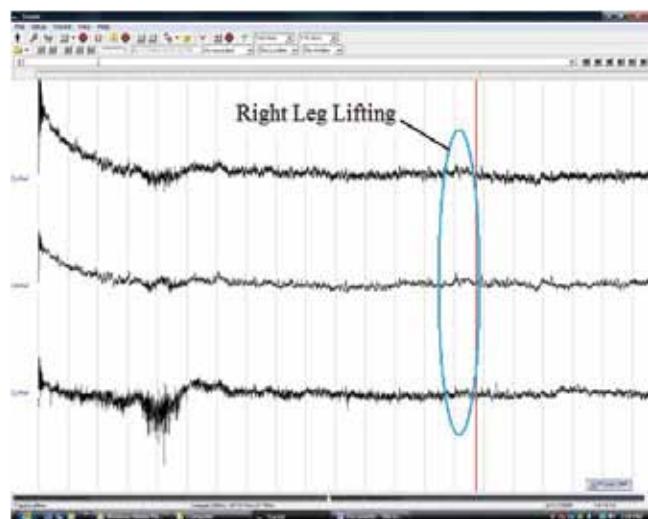

Figure 2: Right leg lifting action acquired using the available Trackit software.

Development of brain signal processing interface software for Trackit LabVIEW

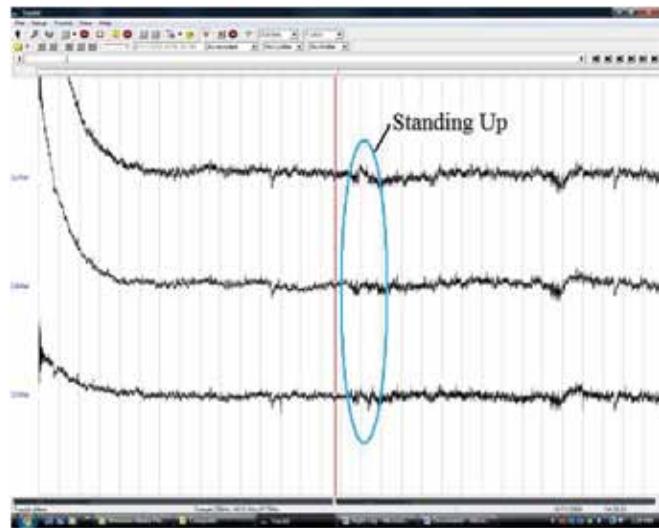

Figure 3: Standing up action acquired using available Trackit software.

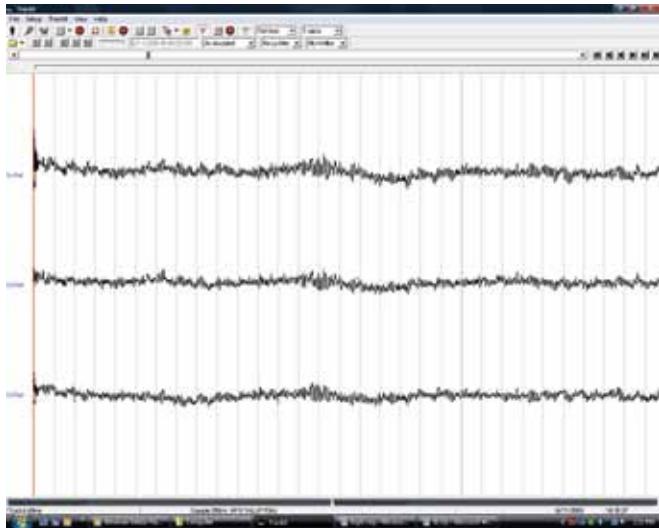

Figure 4: Eyes closed acquired using available Trackit software.

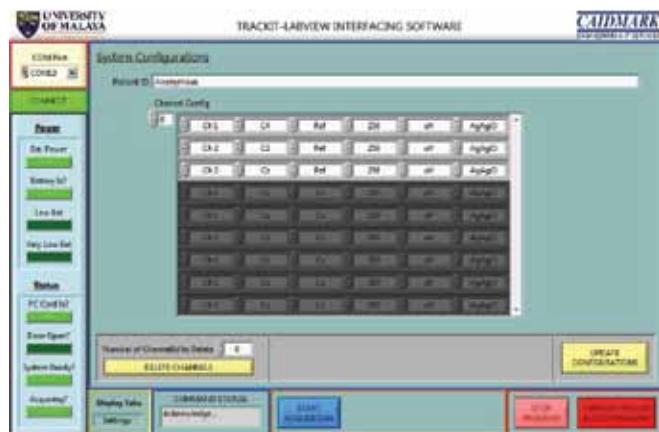

Figure 5: Initial settings for signals acquiring.

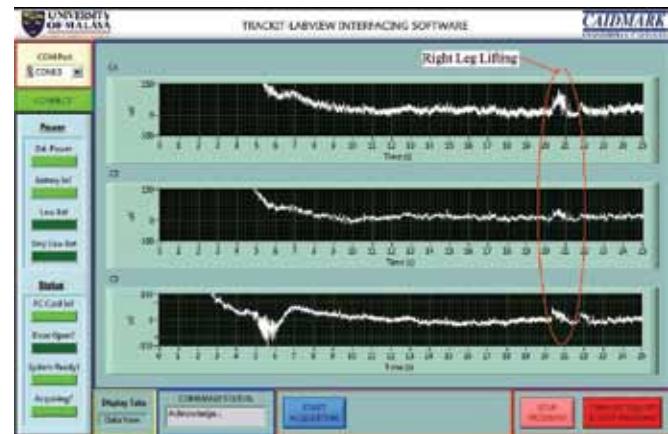

Figure 6: Right leg lifting action acquired using Trackit-LabVIEW interfaced software

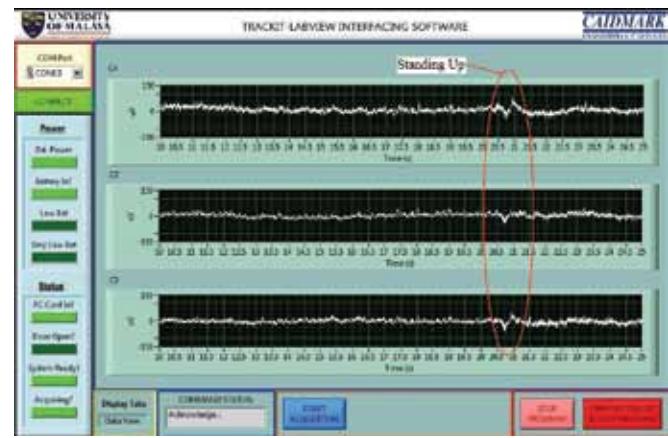

Figure 7: Standing up action acquired using Trackit-LabVIEW interfaced software

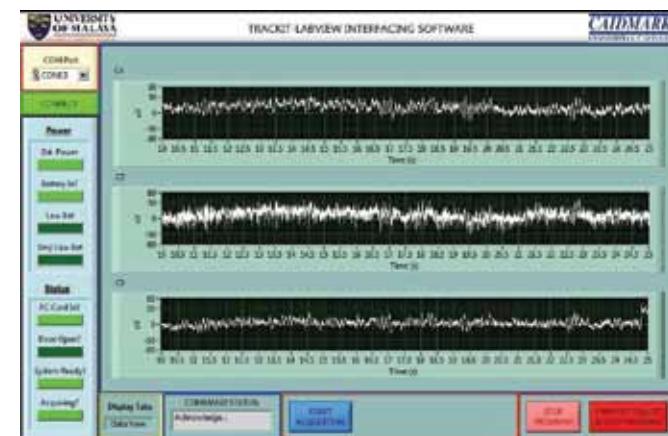

Figure 8: Eyes closed acquired using Trackit-LabVIEW interfaced software

After comparing the EEG signals recorded between available Trackit software and Trackit-LabVIEW interfaced software, we observed that the raw EEG signals acquired from Trackit software and Trackit-LabVIEW interfaced software were identical.

Figure 9 was an analysis example of the raw EEG signals acquired shown on Figure 6. The Fast Fourier

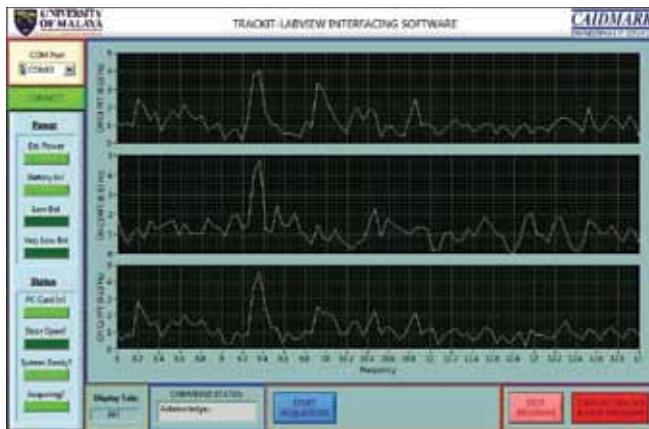

Figure 9: FFT analysis of EEG signals.

Transform was applied to the raw EEG signals which consist of Mu rhythm in 8-12Hz band [5] at C3, C4 and Cz channels. From Figure 5, Figure 6, Figure 7, Figure 8 and Figure 9, all the settings that required in the Trackit were displayed at the front panel of the Trackit-LabVIEW interfaced software.

The light green color of the square LEDs (Light Emitter Diode) on the left side of the front panel were status indications of:

- ‘CONNECT’ – the Host PC was successfully connected with the Trackit device via communication port 13.
- ‘Ext. Power’ – the Trackit device was powered from an external power.
- ‘PC Card In?’ – the compact flash card was inside the Trackit device.
- ‘System Ready’ – the Trackit device was ready to start acquisition.
- ‘Acquiring’ – the Trackit device was in acquisition mode.

The tabs control, text indicator and buttons on the bottom of the front panel shown were:

- ‘Display Tabs’ – the selection of front panel view.
- ‘COMMAND STATUS’ indicator – the ‘Acknowledge’ indicates that the Trackit device was accepted the command given, while the ‘Not Acknowledge’ indicates contrary.
- ‘START ACQUISITION’ button – the signal acquisition will be started when the button pressed.

SIMATIC STEP 7 v11 - TIA Portal v11

نرم افزاری جهت آزمایش و شبیه سازی مژوول جدید SIMATIC S7-1200 که برای افزایش بهره وری مهندسین به منظور کنترل این مژوول جدید و خانواده های آن می باشد . این نرم افزار دارای SIMATIC WinCC Basic جهت کارکردن با پنل های HMI می باشد . این محصول در قالب یک DVD با لایسنس معتبر ارائه گشته است.

توضیحات تکمیلی : <http://eshop.eca.ir/link/890.php>

- ‘STOP PROGRAM’ button – the program will be stopped when the button pressed.
- ‘TURN OFF TRACKIT & STOP PROGRAM’ button – the Trackit device will be off followed by the program when the button pressed.

V. CONCLUSIONS

In this paper, we have demonstrated that the raw EEG signals acquired from Trackit software and Trackit-LabVIEW interfaced software were identical. Using the developed Trackit-LabVIEW software, the example of signals processing method that was used in this paper was Fast Fourier Transform applied on the raw EEG signals. LabVIEW enable any user to do the signal processing if the signal processing toolbox is available. In case of the signal processing toolbox is not available, the user will have to develop their own programming code for signal processing in LabVIEW.

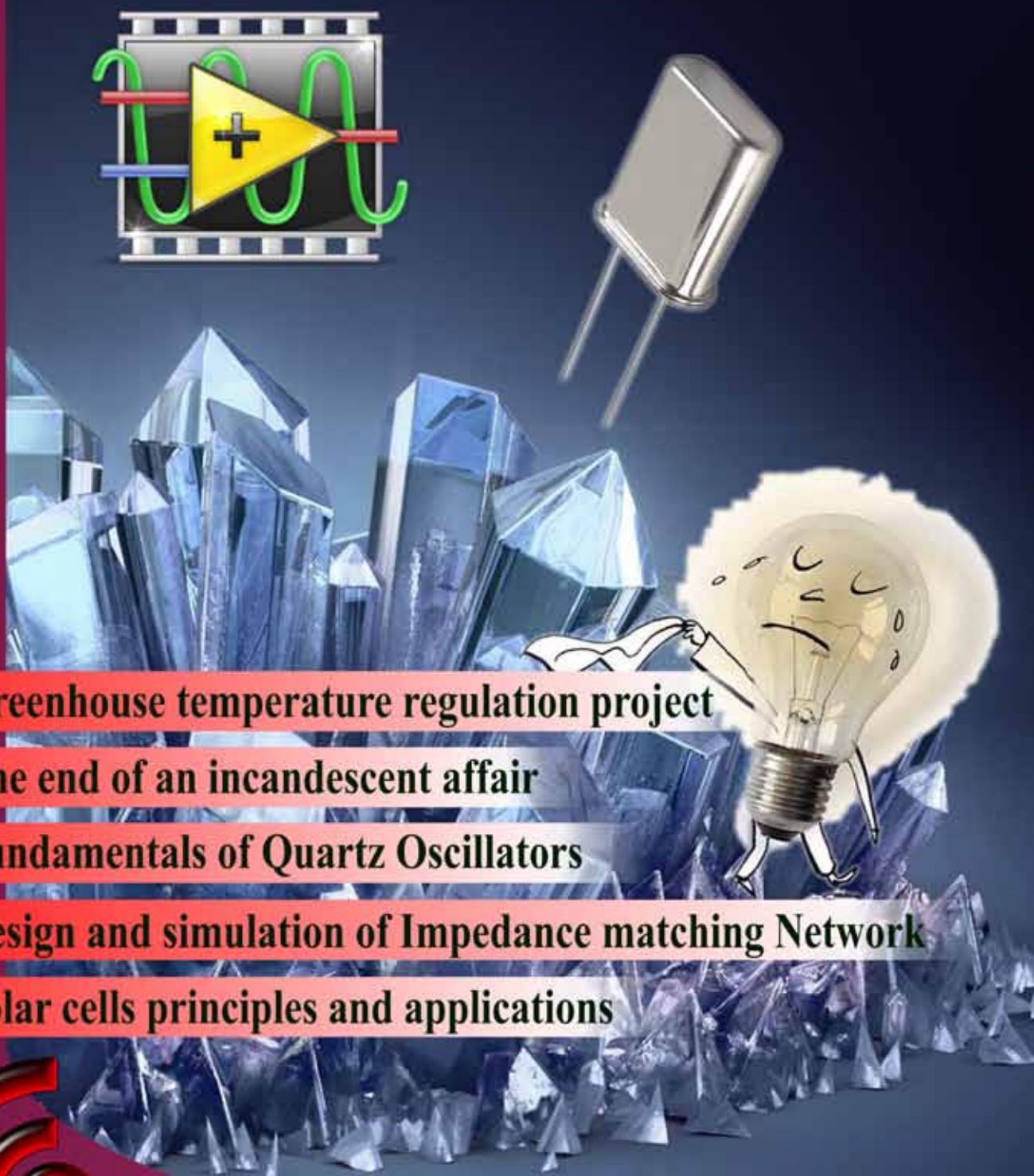
ACKNOWLEDGMENT

The authors would like to thank Stephen Walters from Lifelines Limited and Daniel Chan from Delta Medisains (M) Sdn Bhd from for their help and support during the development of the Trackit-LabVIEW interfaced software. This work was supported by eScienceFund (13-02-03-3075) from the Ministry of Science, Technology and Innovation (MOSTI), Malaysia and University of Malaya’s postgraduate research fund (PPP-PS032-2009A).

REFERENCES

- [1] K. N. Whitley and A. F. Blackwell, "Visual Programming in the Wild: A Survey of LabVIEW Programmers," *Journal of Visual Languages & Computing*, vol. 12, pp. 435-472, 2001.
- [2] P. Tallgren, S. Vanhatalo, K. Kaila, and J. Voipio, "Evaluation of commercially available electrodes and gels for recording of slow EEG potentials," *Clinical Neurophysiology*, vol. 116, pp. 799-806, 2005.
- [3] C. J. Kalkman, "LabVIEW: A software system for data acquisition, data analysis, and instrument control," *Journal of Clinical Monitoring and Computing*, vol. 11, pp. 51-58, 1995.
- [4] A. Jan Louise, *Serial Port Complete: Programming and Circuits for RS-232 and RS-485 Links and Networks with Disk*: Lakeview Research, 1999.
- [5] G. Pfurtscheller, C. Neuper, C. Andrew, and G. Edlinger, "Foot and hand area mu rhythms," *International Journal of Psychophysiology*, vol. 26, pp. 121-135, 1997.

- Greenhouse temperature regulation project
- The end of an incandescent affair
- Fundamentals of Quartz Oscillators
- Design and simulation of Impedance matching Network
- Solar cells principles and applications

